

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
--	--	---	---------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Idegek csatája.

Hindenburg, a nagy német hadvezér mondotta a világháborúban, hogy a végleges győzelem nem ágyúk, hanem idegek kérdése. Az események tragikus csattanóval bizonyították ezt az igazságot. Köröskörül mindenütt legyőzött országok földjén harcoltunk, mégis szegységsemre kellett hazaözlönlünk, mert az itthonmaradottak idegei felmondták a szolgálatot. Nem ott künn, a csaták zajában, hanem itthon, a békésen zakatoló városokban és csendes falvakban vesztettük el a háborút olyanok fegyveimetlensége miatt, akik ugyancsak messze voltak ágyútól, géppuskától és akiknek pedig — ma már tudjuk — nem sokáig kellett volna még bírniok, hogy mienk legyen a győzelem. Az erősebb idegek fölébe kerekedtek a gyengébbeknek.

A háborúnak azonban még nincs vége. Nincs eldöntve, hogy akik ma még győzőknek nevezik magukat, felül maradnak-e vagy alul kerülnek? Mert az igazi háború, az idegek csatája csak az úgynevezett békeszerződések után lángolt fel a maga igazi mivoltában. Országbomlás, tömegmészárlás, politikai káosz, nyílt és titkos diplomáciai összecsapások, gazdasági összeroppanás és tömegéhezés jelzik e békés háborúság ütközeteit. A végleges döntés még hátra van, még nem késtünk el tehát attól, hogy ebben a végső nekiiramodásban jóvátegyük, amit 1918-ban vétkeztünk.

Nézzünk csak körül egy kissé. Románia csőd szélén áll. A világ egyetlen komoly hatalma sem bízik többé ennek a hirtelen felfújt országnak erkölcsi és anyagi alapjaiban. Bukarestben revízióellenes tüntetésekben robban ki a rossz lelkiismeret, már nemcsak felénk, hanem a „latin fajtestvér” felé is, mert Olaszország egész nagyhatalmi súlyával követeli Magyarország igazát. A Jugoszláv kényszerállamban is teljes a zavar. Horvátországban az Ustasa mozgalom már fegyveresen ad nyomatékot az elszakadási törekvéseknek s ha ezt letagadhatja is a szerb diktatúra, a dinár zuhanását be kell ismernie. A valuta pedig az országok hőmérője. Benes is eljutott odáig, hogy elismeri a biztonságra való jogunkat, hozzátéve, hogy ha a cseh államalakulat mostani összetákoltságában az 1933-as évet kibírná, ez csatanyeréssel volna egyenlő értékű. A cseh külügyminiszter szájából nem kicsi dolog ez.

Ha voltak valaha idők, amelyek a biztos feltámadás hitével kellett, hogy eltöltsenek minden magyar lelket, a mostaniak azok.

Szerte a világon mind erőteljesebb a követelés: revíziót! Most kell hívóknak és erőseknek lennünk: a jobb jövő küszöbéhez jutottunk! Ha most adjuk fel a küzdelmet, kár volt tíz évig szenvedni, okosabb lett volna a kálvária kezdetén elpusztulni.

Ha a világháború végén igaz volt a tétel, hogy idegek kérdése a győzelem, százszoros igazság ez ma. Most teszik le a népek az életrealitás igazi vizsgáját, mert háborúban bátor halált halni dicsőség, de a béke harcában erőt mutatni: mindennél nagyobb nemzeti erény. Nem ágyúk döngetik most a hajónkat, hanem olyan világtörténelmi vihar, amelyben a fejesztettség nagyobb bajt okozhat, mint maga az orkán.

Ennek józan tudatában bátor hittel és — ezerszer ismétljük — fegyelmezett idegekkel kell a sarat állanunk. Bármilyen nehéz legyen is számtalan magyar testvérünk sorsa: rendnek kell lennie. Mi sem könnyebb, mint éhes emberek között elégedetlenséget kelteni. Bennünk is szánalmat kelt a nyomorúság, de az emberséges érzések nem posványosodhatnak érzégtelenséggé; tudnunk kell, hogy a mostani tömegszeszvedés, mint a nemzetek élet-halálharcának természetes velejárója, válságos időkben mindig elkerülhetetlen volt és az is lesz örökké.

Láthattuk 1918-ban, hogy a felfordulás nem segít a dolgokon, hanem azokat is földönfutókká teszi, akikben maradt még valami életerő. Nemes vonás tehát, ha most, egy újabb, nagyon nehéz tél küszöbén minden csendőr meglátja és támogatja a szűkölködőket, de a részvét ne feledtesse vele a kötelességeket, amelyekkel e válságos napokban hazájának és nemzetének tartozik. Az éhes embernek sem szabad lopni s a rongyosnak sem rabolni. Az éhesek jóllakásának és a rongyosok felöltöztetésének gyökeresebb módjai vannak: e módszerek megtalálásán és megvalósításán fáradoznak azok, akik az ország sorsát irányítják. S mert tehát a szó szoros értelmében életfeltételünké vált a rend, azt biztosítani is kell mindenáron. Különösen azokon legyen a szemünk, akik maguk nem tartoznak ugyan az éhezők táborába, de gyanus idegen érdekek zászlajával mégis annak az élére akarnak kerekedni.

Mínél nagyobbak a zavarok odaát köröskörül, annál nagyobb legyen a rend idehaza. Ezt kívánja minden magyar testvérünk érdeke s ez tehát ma a magyar csendőrnek nemcsak egyszerű kötelessége, hanem történelmi hivatása. Nem hálás feladat és nem is népszerű. De sokkal nagyobb, sokkal messzebbmenő és sorsdöntőbb érdekek forognak kockán, semhogy a tennivalókat népszerűség vagy népszerűtlenség szempontjából lehetne felfogni és elvégezni. Azon pedig, sajnáljuk, nem segíthetünk, hogy az idegek csatájában is éppen úgy kell a rend, mint az ágyúkéban.

Az írógépről és a gépirásról.

írta: AMBRÓZY ERZSÉBET
okleveles gyors-, gép- és szépíró tanítónő.

Az írógép, a technika korszakalkotó vívmánya, ma már az irodai életben nélkülözhetetlen.

Az írógép története a mult század közepére nyúlik vissza. Mechanikához értő emberekben már a 17. század végén élt ugyan a törekvés, hogy a kézírás lassú és sokszor tökéletlen munkáját valami gépszerkezettel könnyebbé tegyék, de a 18. század elején szerkesztett effajta gépek csak eredménytelen kezdő kísérletek voltak; a későbbi próbálkozások sem mutattak nagy haladást.

A mult század elején megint felszínre került az írógép szerkesztésének a gondolata, de ekkor még a legtöbb tervező szeme előtt nem a modern írógép eszméje, hanem a cél lebegett, hogy olyan írógépet szerkesszen, amelyen vakok is tudnak írni. Így ebben az időben többen (köztük egy magyar is) készítettek írógépeket: angol, francia s főleg amerikai tervezők, kik közül egyik-másik díjat is nyert.

A hatvanas években Malling Hansen koppenhágai lelkes írásgömbje általános feltűnést keltett; ez a gép szintén vakok számára készült ugyan, de azért később irodákban is használták. Ebben az időben az írógépek iránt főleg Amerikában mutatkozott nagy érdeklődés.

A most közhasználatban lévő írógépek tulajdonképeni feltalálója: *Latham Sholes* milwaukee-i könyvnyomtató volt, aki az írógép eszméjét mástól kapta ugyan, de ő volt az, aki az eszmét megvalósította. Együtt dolgozván *Yost* mechanikussal, 1873-ban elkészítette az első író-

gépet. New-York állam Ilion nevű városában a „*Remington*”-féle fegyvergyár vállalkozott *Sholes* írógépeinek gyártására s a gépeket *Remington* név alatt hozta forgalomba.

Sok sikertelen próbálkozás után elkészült tehát az első használható írógép, amely kezdetben csak nagy betűket írt, de később mindjobban tökéletesedett. A *Remington*-gépek után csakhamar feltűntek *Yost* mechanikus gépei is, amelyek szintén nagy tért hódítottak Amerikában.

Amerika volt tehát az első írógépek hazája s a két első tökéletes mintájú írógép, a *Remington* és *Yost* Amerikában készült.

Kezdetben írógépek gyártásával is csak Amerika foglalkozott; onnan árasztották el az európai piacot is. Később Angliában, sőt újabban Németországban is kezdtek írógépeket készíteni; ma már a német gépek erős versenytársai az amerikai írógépeknek.

A ma használt írógépek igen sokfélék; a közhasználatban lévő gépek típusait többszázra becsülhetjük. A legjobb írógépmárkákat az amerikai gépeknél találjuk. Ilyenek pl. a *Remington*, *Royal*, *Underwood* stb., a német gépek közül legjobbak: a *Stoewer*, *Continental*, *Mercedes*.

Az írógépeket szerkezetük szerint több csoportba oszthatjuk. Irodákban legelterjedtebbek a billentyűszerkezetű gépek, melyek félkör alakú billentyűzettel vannak ellátva. Az egyes billentyűk végén megfelelő írásjel (betű) van, amelynek nyoma a gépbe helyezett papírlapon a billentyűk leütése által láthatóvá lesz.

Az írógépen alkalmazott billentyűk száma szerint az

A bús magyar mezőn.

Ha kint járok a bús magyar mezőn,
S fülembé sírnak könnyes sóhajok,
Szívemre vág egy láthatatlan korbács,
S zokogva érzem, hogy magyar vagyok.

E bús mezőnek hervadt némasága
Nemrég dalolt még s állott üde-zölden,
Látó, nagy Isten, ez az átok földje,
E gyászos ország, ez hát az én földem?

Almoknak volnék bús királyfia,
S lelkem virágít pusztítják fagyok,
Miért dalolni, hol jajgat a Bánat?
Miért, miért, hogy vert magyar vagyok?

E bús mezőn túl táncot jár a Jó-kezd,
E bús mezőn túl Boldogság tanyáz,
S a mi torkunkat fojtogatja átok,
A mi házműbe beszállott a gyász.

A magyar lélek remény-temető már,
S én napról-napra csak temetkezek...

Hiába vártok daltól-víg mezők,
Én maradok, én bús magyar leszek.

Harsányi László.

—:o:—

Csutora Ábris hivatalt kap.

írta: BARÉNYI FERENC alezredes.

Verőfényes nyári vasárnap volt. Utolsót búgott az orgona. Tikkadtan tódult ki a nép a zsúfolt templomból. Elsőnek a koránősz Kerekes István jött ki a templom elé, hová perzselőn tűzött már a delelőre hajló nap. Hűsölve állt be a nagy kőfeszület körül bólogató százados hársfák árnyékába. Talán nem is annyira hűsölés, mint inkább annak okából, hogy a nagy hársfa alól jobban szemügyre tudta venni a templomból jövő menyecskéket. Melléje telepedett a vén Csutora Ábris. Ábris bátyánk is szíves-örömet rajtafelejtette a félszemét a menyecskék riszáló derekán. A másik szemével Kati nénét vigyázta, nehogy meglássa, hogy az ura jámbor szeme is a tilosba tévedt.

Mert akkor lenne ám haddelhadd, hogy attól még a Bodri kutya is megszaladna; megszakadásig nyelvelne Kati néne, mint a kereplő és mind azt fűjná: „Persze, hogy tet-szenek a hitvány condrák, mert cifra új ruhában páváskod-hatnak. Bezzeg nekem nem telik, csak erre a kék perkálra.”

Hát hiszen Ábris bátyánk sem maradna adós, hegyeset sercintve, úgy félvállról felelné: „Nem való gebére új szer-szám, cifra ruha vén asszonyra.”

Azonban Csutora Ábris bölcsen azt tartotta, hogy méreg a civódás s a béke orvosság. Mindennél többre be-csülte a családi békességet. Azért inkább ügyelt-füleit, hogy Kati néne meg ne sejtse az ő tiloskodását.

írógépeket két csoportba oszthatjuk, ú. n. *teljes billentyűzetű* és *váltós-gépekre*.

A teljes billentyűzetű gépeken a betűk 7—8 sorban vannak elhelyezve; annyi billentyű van, ahány írásjel, tehát minden nagy- és kisbetűnek külön-külön billentyűje van. Ilyen gépek pl. a 10-es *Smith Premier* s a *Yost-gépek*.

A váltós-gépeknél a betűsorozat csak egyszer van meg s csak a váltó-billentyű közvetítésével lehet tetszés szerint nagy- vagy kisbetűt írni. Ezeknél egy-egy billentyűre két, sőt három írásjel is esik. Ilyen gépek pl. a 12-es *Remington, Royal, Underwood, Mercedes, Monarch* stb. Teljes billentyűzetű gép ma már kevés van forgalomban, a váltós gépek sokkal elterjedtebbek.

Abból a szempontból, hogy az írás pillanatában a leírt betűk azonnal láthatók-e vagy csak később, amikor az írógép-kocsit felemeltük, megkülönböztetünk: *láthatatlan írású* és *látható írású* gépeket.

A teljesen láthatatlan írású gépeknél a betűk a henger alatt ütődnek a papírra, s ezért az ilyen írás csak úgy válik láthatóvá, ha a kocsit felemeljük. Ilyen gépek pl. a 7-es és 9-es *Remington*, a 4-es és 10-es *Yost*. A félig láthatatlan írású gépeknél a leírt szöveg egyrésze már az írás folyama alatt láthatóvá válik. Ezek a *Williams, Curir, Oliver*, stb. gépek. A látható írású gépeknél minden egyes betűt azonnal láthatunk, mihelyt a megfelelő billentyűt leütöttük. Ilyenek az újabb *Remington, Yost, Underwood, Ideal, Royal, Continental, Mercedes, Stoewer* stb. gépek.

A betűket a billentyűzetben az írógéptervezők különböző elvek szerint helyezték el; ezért ebből a szempontból

is kétféle írógépet különböztetünk meg, ú. m. *általános* vagy *normál-billentyűrendszert*, melyen a leggyakrabban használt betűk a billentyűzet közepén helyezkednek el (*Sholes* billentyűrendszere) és *ideál-billentyűrendszert*, melyen a betűk különleges elvek vagy nyelvi sajáttságok szerint vannak csoportosítva. Manapság csak normál-billentyűzetű gépek vannak forgalomban.

A betűknek festékkel való ellátása tekintetében megkülönböztetünk: *festékszalagos* és *festékpárnás* gépeket. Festékpárnás gép ma már kevés van; ebbe a csoportba főként a *Yost-gépek* tartoznak.

Az írógépek *betűi* is különbözök lehetnek. Vannak olyan gépek, melyek *dültbetűkkel*, vannak viszont olyanok, melyek *állóbetűkkel* írnak. Mind a dült-, mind az állóbetűk lehetnek *nagy-* és lehetnek *kisbetűk*. Vannak azután egész apró betűzetű gépek is; ezek betűtípusát *gyöngybetűknek* nevezzük.

A betűtípusok az írógépektől teljesen függetlenek, mert az egyes gépekbe bármilyen betűtípusú billentyűzetet fel lehet szerelni.

A különleges írógépek közé sorozzuk azokat a gépeket, amelyek vagy speciális szerkezetüknél, vagy különleges teljesítőképességüknél fogva eltérnek a rendes írógépektől. Ilyenek:

- a) betűhengeres, betűkorongos, betűlemezes, betűpálcás gépek;
  - b) mutatószerkezetű gépek;
  - c) szótagíró gépek;
  - d) titkos és világíró gépek;
  - e) számológéppel felszerelt gépek, stb.
- E gépek részletes ismertetése nem tartozik ide,

Különben ki tudja, talán nem is zsembelne Kati néne, ha sejténé, hogy a vén Ábris úgy is hiába dudorítgatja keshegd mellét. A csalogató parázs szemek nem az öregek hársa felé, hanem a kökereszt tulsó oldalán álló hársfa lombja alá tüzelnek. Ott feszít nyalkán, elbizottan a falubeli legénység. Kényesen hangoskodnak a legények, nem úgy, mint az öregek, akik csak csöndesen ümmögnek-hümmögnek.

Lassan, tétován, mint aki nem tudja, hogy merre tartson, jött a hársfák alá Nagy Bálint, aki arról volt nevezetes, hogy kocsikenőccsel megdobta a község újfajta világitó tábláját, mert lidércnek nézte. Azóta sem nyughatott a csúfolódástól. Most is évődve fogadták.

— No Bálint, megcsapnád-e még a lidércet?

— Meg én, hogy a ragya verje ki a fényes képét. Pedig azután vesződtem vele csak igazán. Velem csutakoltatta le a jegyző úr a kulimászt. Még áldhatom a jó szerencsém, hogy nem jött le vele az egész fényesség. Az én pénzemem vettem volna másikat.

— Megjárta kend a lidérccel, annyi szent — nevettek az emberek. Nagy Bálint tarkóra billentette a kalapját és bosszúsan morogta.

— Annak is Juli az oka. Ő mondta, hogy lidérc. Én meg elhittem.

— Ebből is kitetszik, hogy nem lehet az asszonynak hinni — okoskodott Csutora Ábris, de csak kellő óvatossággal, hogy Kati néne meg ne hallja.

Barátságosan mosolyogva közeledett a jegyző. „Lám-lám együtt már a szapuló.” Azt gondolta, hogy őt szapulták, mert tudta, hogy minden cselekedetét vékára teszik. Pedig mostanában már nem nézték olyan sanda szemmel, mint amikor a faluba jött. Megbékéltek vele, mert látták, hogy csak a falu érdekében fárad. Megbizonyosodtak felőle, hogy nem a népen élösködik. Elis-

merték, hogy derék ember és hogy nem maradt el onnan, ahol az Úr Isten az eszet osztogatta. Mostanában már sohasem szapulták, most már becsülték és szerették. Őszinte tisztelettel vették le előtte a kalapot.

— Nagy ujságot mondok. — kezdte a jegyző. Csupa szem és fül lett a sok közömbös arc.

— A gróf úrtól elkértem a községnek az öreg szeszgyárat.

Unottan megnyúltak a felesigázott arcok. Nagyobb dolgot vártak ekkora bevezetésre.

— Nem használják már esztendőök óta — szólalt meg Csutora Ábris. — Régóta üresen áll. Rozoga, vén vacak. Nem lehet ott szeszt főzni.

A jegyző cigarettát sodort és amíg rágyujtott, tiltakozón rázogatta a fejét.

— Nem azért kértem el. Nem kell a pálinka. Úgyis több van, mint kellene.

— Mihaszna, ócska vacak — vélekedett Nagy Bálint. Nem lehet azt már semmire se használni.

— Dehogy nem. Az alapfalak jók — vitatta a jegyző. — Kitatarozzuk és csinálunk belőle népházat.

A körülállókat tátott szájjal bámultak a jegyzőre.

— Mifélett?

— Népházat.

— Ott a községháza.

— Az más, az községháza...

— Értem már — válaszolt Csutora Ábris megértő fejbólintással. — Lakás kell a jegyző úrnak...

— Dehogy — intette le a jegyző. — Jó az én lakásom, nem kell nekem más. Kendeknek csinálunk házat.

Az emberek értetlenül néztek egymásra és aztán gögösen felszegték a fejüket.

— Nincsen olyan köztünk, akinek ne lenne háza.

mert általában igen kevés van belőlük forgalomban, sőt a titkos- és világírógépet például hazánkban nem is ismerik.

Az írógépek világában ma már mindenütt nagy tért hódítottak a különböző gépek kicsinyített alakjai az ú. n. hordozható (*Portable*) gépek. Ezek nem olyan erős és szilárd szerkezetűek, mint a rendes nagy gépek, azért olyan helyre, ahol nagy igénybevételnek vannak kitéve, nem valók, mégis nagyon elterjedtek, mert alakjuknál és súlyuknál fogva könnyen hordozhatók. *Portable*-gépe leginkább annak van, aki sokat utazik s az írógépet már nem tudja nélkülözni.

A *Portable*-gépek első úttörője a *Remington-Portable* volt, mely után különösen az utolsó tíz év óta egyre nagyobb lendületet vett a kis gépek gyártása.

Ha csendőrségi célokra, akár irodai, akár magánhasználatra vásárolunk írógépet, legyünk figyelemmel a következőkre:

1. Csendőrségi célokra a nagy gépek közül legalkalmasabbak az úgynevezett *Underwood*-típusú gépek. Ebbe a típusba a következő márkák tartoznak: Adler, A. E. G., Archo, Continental, Corona, Empire, Fortuna-Stolzenberg, Ideal, Kappel, Mercedes, Olivetti, Orga, Protos, Regina, Remington, Rheinmetall, Royal, Stoewer, Torpedo, Triumph, Ujlaki, Underwood és Uránia.

2. A hordozható, úgynevezett *Portable*-gépek állandó irodai szolgálatra nem alkalmasak, mert nem elég masszívak. Egyes csendőrök azonban, akik csak fogalmazványokat vagy feljelentéseket írnak rajta, jól használhatják. Előnyük, hogy kis helyen elférnek és könnyen hordozhatók. A különféle hordozható típusok közül ajánlani lehet a következőket: Diamant, Adler, Corona, Erika, Glória,

Merz, Piccola, Protos, Remington-Portable, Royal-Portable, Senta és Stoewer.

3. Feltétlenül csak váltós billentyűzetű, látható írású, normál billentyűrendszerrel és állóbetűkkel ellátott gépet vásároljunk. A festékszalg (nagy gépeknél) lehetőleg kétszínű legyen.

4. Figyeljünk a gép típusára (Modell.) Új gépnél, ha pénzünk van, a legújabb típust vegyük. Régebbi típusú gépeket újan is, használtan is sokkal olcsóbban meg lehet vásárolni. Megjegyzem, hogy a típus nem a gép jóságát, vagy tartósságát jelzi, hanem azt, hogy az újabb típusokon bizonyos célszerű szerkezeti változtatásokat eszközöltek, amelyek a régiéken nincsenek meg. Pl. a 9-es típusú Remington írógép láthatatlan írású, a kocsit mindig fel kell emelni, ha az ember látni akarja, amit írt; a 10-es típus látható írású, de a billentyűk csapágyakon mozognak; a 11-es típuson a billentyűk karjai már bevágásokban, úgynevezett szegmenetekben mozognak, ami az írást egyenletesebbé teszi; a 12-es típuson tabulátor van, piros gombbal; a javított 12-esen a tabulátort egy gombbal állíthatjuk be, stb. stb., de mindenik típusú gép jó anyagból készült és egyformán tartós. Minél magasabb a típusszám, annál újabb szerkezetű az írógép.

5. Új és használt gépek vásárlásánál ügyeljünk az úgynevezett szériaszámra is (gyártási szám). Ez rendszerint az írógép vázába van bevésve vagy el nem távolítható módon forrasztva. Minél magasabb a szériaszám, annál újabb gyártású az írógép. Különösen használt írógépeknél fontos a szériaszám ellenőrzése, mert az írógépkereskedők a használt gépet rendszerint rendbehozzák, kinikkezlik stb. úgy, hogy egészen újként hat, de a szé-

— Nem is úgy értettem, hanem hogy a nép háza legyen, ahol szabad időben el lehet mulatni.

— Ott a kocsmá. Három is van a faluban. Elég a mulatásra.

— Nem olyan mulatást gondoltam — felelt a jegyző rendületlen türelemmel. Hanem úgy gondoltam, hogy a népházban vasárnap jól elszórakozhatnak.

— El lehetünk vasárnap a kocsmában olyan hosszasan, hogy egész héten fájhat a fejünk tőle.

Felvillant a jegyző szeme és jelentősen mosolyogva fordult Nagy Bálinthoz:

— Aztán mondja csak, mibe kerül az olyan mulatság?

Nagy Bálint a vállát rángatta.

— Hát, ki hogy mulat. Két pengőbe. Ha szilajkodik a jókedv, még többbe.

— Na lássák. Számítsunk csak minden vasárnapra két pengőt. Ötvenkét vasárnap van egy esztendőben. Hát akkor száznegy pengőt dob ki egy évben hiába. Mi mindent lehetne azon a száz pengőn vásárolni.

Az emberek összeráncolták a homlokukat és a tekintetük elrévedezett. Látszott, hogy megforgatják a dolgot a fejükben. Csizmára gondolt az egyik, a másik kalapra. A harmadik az asszonynak szánt új kendőt, a gyerekeknek kalátot.

— Hát most már aztán láthatják, hogy mi mindent vettek ezek a szerencsétlenek azon a száz pengőn.

Nagy Bálint hosszút pófékelt a pipából és eltűnődve morgott a bajusza alatt.

— Ejnye, ejnye. Hát bizony sok mindent lehet azon a pénzen vásárolni.

— No lássa, — kapta meg a szót a jegyző — és kend ezt a száz pengőt, amelyik úgy kell, mint a kenyér

a házhoz, könnyelműen kidobja, — elissza. Tetejébe még megrontja az egészségét.

Nagy Bálint akaratosan csóválta meg a fejét.

— Az egészségnek nincs híja. Egy kis papramorgó nem árt, csak használ.

— Dehogyan használ, emberek, dehogyan használ, — ellenkezett a jegyző. — Nemcsak maguknak árt, de még az ivadékaiknak is.

A lélektelen tekinteteken megátszótt, hogy nem értik a jegyző szavait.

— Hát vegyük sorra. Ott a nyavalyatörős Kulcsár Mari. Nohát mondják csak, józan ember volt az apja?

— Józan, — vigyorgott Csutora Ábris — csak ritkán.

— Hát a pupos Petié?

— Annak az apja? Az a falu korhelye volt — mondta megvetően Nagy Bálint. — Csúf vége lett. Úgy fulladt meg részegen egy tenyérnyi tócsában.

— No lássák — vágta rá a jegyző nyomatékkal. Aztán Kovács Péter miért került a fegyházba?

— Mert megbicskázta Kiss Istvánt.

— De miért bicskázta meg?

— Italos volt mind a kettő — állapította meg Csutora Ábris fontoson. Az ital akasztotta őket egymásba.

A kemény koponyák gondolkodóba estek. — Ejszen még igaza lehet. Nem akar rosszat. Lám, hogy mindig csak a javunkat szolgálja — Efféle gondolatok kezdték a csökönységet puhítani. Könnyű volt már azon túl a jegyző dolga. Hiába mondta egyszer rossz kedvében Csutora Ábris, hogy hamarabb lesz a tehénnek csikaja, mint Sáripócsnak népháza. Lassan-lassan, de egyszer mégis csak meglett a népház, ahogy a jegyző kitervelte. Nagy Bálint elképedve nézte, hogy fürdőmedencét is csinálnak benne.

— Hát ez minek? — kérdezte morcosan.

riaszám megmutatja, hogy a gép körülbelül mikor készült, tehát mennyi ideig lehetett használatban. Használt gépeknél figyeljük meg, hogy a szériaszámon nem látunk-e javítási vagy friss reszelési, forrasztási nyomokat.

6. Mind az új, mind a használt írógépekért a kereskedőnek legalább egyévi jótállást kell vállalnia. A jótállás azonban csak olyan anyaghibára vagy szerkezeti hibára terjed ki, amelyek nem a használó hibájából keletkeztek.

* Az írógépek általában erős szerkezetűek és évtizedekig zavar nélkül használhatók, de azért természetes gondozásra szorulnak. Ha azt akarjuk, hogy írógépünk sokáig és kifogástalanul működjék, fordítsunk gondot a karbantartására, kíméljük, ápoljuk és tisztogassuk.

Az írógép ápolásának legfontosabb követelménye az *olajozás*, amelyre a gépnek időnként nagy szüksége van. Olajozni a csavarokat és a forgópontokat, vagyis azokat a helyeket kell, ahol a gépnek valamelyik alkotórésze mozog, surlódik. Ilyen helyek: a sín, melyen az írógépkocsi jár, a fogaskerék, a billentyűkarok stb. Az olajozáshoz csak tiszta csontolajat szabad használni. Rendes használat mellett a gépet havonta kell olajozni, de csak leheletszerűen. A túlbő olajozás ártalmas, főleg ha az olaj a gépbe belecsepeg, mert a sok olaj a porral vegyülve idővel meggyűlik, megvastagszik, a csuklókba beleszorul és a gép járását megnehezíti, működési zavart, kopást okoz, vagy a gépnek gyakori tisztogatását teszi szükségessé, ami — mert csak műszerész tudja elvégezni, — költséggel jár.

Ha a betűk nem ütnek tisztán, hanem csak elmosódva, összefolyva, vagy nagyon vastagon látszanak a papí-

— Kendnek — válaszolta Kerekes István nevetve. Hiszen akkor látott utoljára vizet a teste, amikor a bába fűrésztötte.

— A malomkerék mennyit fürdik, mégis fekete — dünnyögte Nagy Bálint duzzogón.

A népházat jegyző úgy rendezte be, hogy az emberek otthonosan érezzék magukat benne. Minden egyszerű volt. Csak a könyvespolcon pompáztak hivalkodva a vadonatúj könyvek cífra, aranyveretű kötésben. Mint drága kincset csodálták meg a bámuló szemek.

Nagy gond a szegénység, mondják, de még nagyobb a gazdagság. A sáripócsiak is így voltak a könyveikkel. Nem volt már egyéb gondjuk, csak hogy kire bízzák a drága könyvek őrzését. Csutora Ábris felé hajlott a bizalom azzal a megokolással, hogy régebben pásztor volt. Ha tudott a birkákra vigyázni, meg tudja őrizni a könyveket is.

— Öreg már hozzá — volt az erőtlen ellenvetés.

— Könnyebb a könyv a kapánál — szólt a határozott visszavágás.

— Sohasem vétette el a rovást. — Érvetke-vitakoztak. — Ha vén is, de nem botlik az esze.

Végezetül is a lelkes közfelkiáltás a könyvtárosi tisztet Csutora Ábris vén vállaira rakta, aki a bizalom ezen egyhangú megnyilvánulása elől nem térhetett ki. Meghatottan fogadta meg, hogy új hivatalát lelkiismeretesen fogja ellátni, éppen olyan becsületesen, mint hajdanán a birkák őrzését. Jobban vigyázott a könyvekre, mint a két szeme fényére. Meg is jegyezte a főispán, amikor a népházban egyszer a könyveket lapozgatta:

— Úgy látom, hogy nem igen forgatják a könyveket.

— Nem is — felelte Csutora Ábris önérzetesen és erélyeset sodorintott harcias bajuszán: — Letöröm a kezét, aki hozzányúl!

ron, a billentyűk betűit benzines kefével kell megtisztogatnunk. Hasonlóképen járunk el akkor is, ha a henger piszkos: benzínbe mártott ruhával lemossuk. Ha a henger már nagyon lyukas, (a billentyűk már nagyon kivájták), akkor célszerű finom dörzsölő vászonnal lecsiszolni. A túlságosan elhasznált hengert azonban legjobb új hengerrel kicseréltetni.

Az *írógépbe rádiózni nem szabad*. A gumitörmelék nagyon árt a gép belsejének, rongálja s hamar tönkretesz. Törlőgumi használata előtt a kocsit előbb toljuk ki jobbra vagy balra oldalt, aszerint, amint a törlendő hiba inkább a kocsi jobb-, vagy balfelére esik és csak azután rádiózzunk, hogy a törmelék ne a gépbe, hanem melléje hulljon. Ha a törlendő hiba a kocsi közepére esik, akkor tartunk a gumizás alá papírlapot. A gép ápolásához, illetve tisztogatásához tartozik még az írógép poros részének naponta puha ronggyal való letörölgetése is. Gépünket munkánk befejezte után gondosan zárjuk el, nehogy hozzá nem értő, avatatlan kezekbe kerüljön és rongálásnak legyen kitéve.

Az írógépen előforduló kisebb hibák megigazításához minden gépírónak értenie kell. A gépszerkezetben beálló nagyobb hibák, vagy rendellenességek esetében azonban műszerészhez kell fordulni, mert hozzá nem értő próbálkozással több kárt csinálunk, mint hasznot. Műszerészek el szokták vállalni az írógépek állandó karbantartását is, ami abból áll, hogy a gépet havonta egyszer kitesztítják és megolajozzák. Az ilyen karbantartás évi díja 10 pengő. A műszerész munkájának azonban minden egyes esetben nézzünk utána, hogy a gépet ne csak kívülről leporolja, hanem belül is alaposan megtisztítsa.

Mielőtt a gépírás-tanulás módszereire rátérnék, megjegyezni kívánom, hogy a gépírás-tanulásnak legelső feltetele a helyes testtartás, vagyis a gépnél való *egyenes ülés*. Erre első perctől kezdve nagy gondot kell fordítani, mert a helytelen, görbe testtartás — főként annál, aki sokat ír gépen — az egészségére káros következményekkel jár.

Manapság nagyon sokan tudnak gépen írni, de a legtöbben csak úgy, hogy a billentyűkön két újjal „pötyögtetnek”; az ilyen gépírás, annak dacára, hogy lassúbb, mégis fárasztóbb mint a *tízujjas* gépírás rendszer. Erről a rendszerről, hogy t. i. a gépíró ne csak a két mutatóujjával, hanem mind a tíz ujjával írjon, már majdnem minden gépíró hallott már, egyik-másik talán meg is próbálta, de aztán a kezdet szokatlanságától visszariadva, megint csak visszatért a „pötyögtetéshez”. Pedig a tízujjas írás megtanulása nagyon könnyű, mindössze egy kis gyakorlatot igényel. Azt meg talán mondanom sem kell, hogy tíz újjal gyorsabban lehet írni, mint kettővel.

Hogyan tanuljuk a gépírás-tízujjas rendszerrel?

Miután megismerkedtünk az írógép fontosabb alkotórészeivel (géptest, kocsi, billentyűzet, henger, fogantyú, jelzőcsengő, lépték, léptékmutató, papírbehelyezés és kivétel), áttérünk a billentyűzet, illetve az alapsor megtanulására. E célra a billentyűzeten alulról felfelé számítva a második, helyesebben a középső sort, ebben a sorban pedig a legjobban közégyben fekvő nyolc billentyűt állapítjuk meg alapsor gyanánt, mely tehát a következő betűkből áll:

A S D F J K L É

Erre az alapsorra helyezzük el a két kéz nyolc ujját; az első négy betűre a bal-, a másik négyre a jobbkez négy

1. ábra.

ujját, a hüvelykujjakat nem számítva, mert ezek helye mindenkor a szóköz-billentyűn van. Ebben az elhelyezkedésben ujjaink *alaptartásban* vannak, azaz az alapsoron nyugszanak. (1. ábra.)

Hogy a tízujjas módszer tanulásánál az egyes ujjak elhelyezkedését és működését könnyebben megfigyelhesük, célszerű a jobb- és balkéz ujjait számokkal megjelölni, még pedig a balkéz kisujjától kiindulva 1—2—3—... stb. sorszámmal, úgy, ahogy az 1. ábrán látjuk. Eszerint tehát a két kezünk nyolc ujjá alaptartásban a következőképen nyugszik az alapsor nyolc billentyűjén::

<i>balkéz</i>	<i>jobbkez</i>
A S D F	J K L É
1. 2. 3. 4.	5. 6. 7. 8.

Ezzel a számozással az ujjaknak az írógép valamennyi billentyűjén való munkáját ki lehet jelölni; még csak arra van szükség, hogy a billentyűzetet a bal- és jobbkez ujjainak megfelelően két arányos részre osszuk és ekkor *minden egyes ujjnak pontosan megjelölhetjük a teendőjét, amelytől többé eltérni semmi körülmények között nem szabad.* Nem szabad tehát előfordulnia annak, hogy pl. az U betűt egyszer a mutató-, máskor meg a középujjunkkal üssük le, hanem mindig és kizárólag csak a jobbkez mutatóujjával szabad leütni, ahogy alább elő van írva. Ugyanígy pl. a K betűt csak a jobbkez középujjával, az A betűt a balkéz kisujjával stb., stb. A következő betűtáblázat mutatja, hogy melyik betűt melyik ujjal szabad csak leütni:

Betűtáblázat.

Sorok	Balkéz					Jobbkez					
	1	2	3	4	4	5	5	6	7	8	8
	kis	gyűrűs	közép	mutató	mutató	mutató	mutató	közép	gyűrűs	kis	kis
Számsor	"	%	&	!	/	§	-	:	Ö	Ü	
Felsősor	Q	W	E	R	T	Z	U	I	O	P	Ő
Középsősor	A	S	D	F	G	H	J	K	L	É	Á
Alsósor	Y	X	C	V	B	N	M	?	;	Ó	

Ezek a szabályok egyszersmind a *vakírásra* is vonatkoznak, mely, természetesen, még sokkal tökéletesebb és célravezetőbb az úgynevezett *ránézó* tízujjas rendszernél.

A vakírás lényege abban áll, hogy csakis *tapintó érzékünkre* támaszkodva, *szemünk igénybevétele nélkül* írunk a gépen. Semmi körülmények között sem szabad tehát a billentyűkre nézni, hogy mit ütünk le, hanem csak arra, amit leírtunk, illetve amit másolunk. Ez természetesen csak úgy érhető el, ha az előbb említett szabályokat pontosan betartjuk, vagyis ha írásnál *ujjaink állandóan az alapsoron nyugszanak*. Így ebből az alaptartásból kiindulva, ujjaink minden körülmények között biztosan megtalálják — a szemek igénybevétele nélkül is — a billentyűzet összes betűit és írásjeleit.

Térjünk tehát vissza a gépirás gyakorlására, most már a vakírást is figyelembe véve.

Miután megismerkedtünk az alapsorral, ujjainkat reáhelyezzük annak fentebb felsorolt betűire s *azontúl nem tekintünk többé a billentyűzetre*. (Ez a vakírásnál a legfontosabb s az első perctől kezdve szigorúan betartandó szabály!) A billentyű leütésekor az illető betű nevét hangosan és röviden megnevezzük. Minden negyedik betű után a szóköz-billentyűt ütjük le ezzel a szóval: „köz”. A billentyűk leütése rövid és egyenletes legyen, de ne túlerős.

Első gyakorlatunk tehát így hangzik:

asdf köz jklé köz.

A szóköz-billentyűt mindig az ellenkező kéz hüvelykujjával ütjük le, mint amivel az utolsó betűt leütöttük, pl. az f betű után a közt a jobbkez hüvelykujjával ütjük és így tovább. Az alapsor betűit több soron keresztül, igen lassú ütemben gyakoroljuk mindaddig, amíg érezzük, hogy az írás már teljesen jól megy, ujjaink a billentyűkön biztosan és határozottan mozognak. Az alapsor betűit ezután többféle változatban is gyakorolhatjuk, pl. ha az írást visszafelé kezdjük:

élkj-fdsa

Írhatjuk a következő gyakorlatokat is:

adsf-jlké éklj-fsda
adjl-sfké éksf-ljda
afjé-éjfa sdkl-lkds
ajsk-dlfé éfld-ksja
asél-dfkj jkfd-lésa

Ha már ezek az ujjgyakorlatok is teljes biztonsággal mennek, áttérünk az alapsor betűiből alkotott szavak írására, melyeket ugyancsak 2–3 soron keresztül gyakorolunk. Írhatjuk pl. a következő szavakat:

ad fa lé él éj ék és sas kék lék
dal fal jaj adj fék fél dél kas
akad ajak alak sakk lakk fakad
salak sajka késés

Ezzel az első gyakorlatunk véget is ért. Most következik a billentyűzet többi betűire való áttérés.

A következő első új betű a h lesz, melyet a jobbkez mutatóujjával, vagyis 5. ujjunkkal ütünk úgy, hogy a j betűről átnyúlunk a h-ra s leütése után ujjunkat megint visszavisszük eredeti helyére, a j-re. A leütés előtt, természetesen, előbb a betű fogását gyakoroljuk be. A h betűt az alapsorral együtt a következőképpen gyakoroljuk:

asdf hjklé
1 2 3 4 5 6 7 8

A szóközbillentyű leütése után tehát most már nem a j betűt, hanem a h betűt ütjük le előbb, mert az írógép

billentyűin sorrend szerint ez következik előbb. Ezt a gyakorlatot legalább 3 soron keresztül gyakoroljuk s mint első leckénkben, úgy itt is írhatjuk visszafelé is:

élkjh fdsa

Most következik a h betűnek az alapsor minden egyes betűjéhez külön-külön való kapcsolása, melyet így egymásután írva, szintén 3 soron keresztül gyakorolhatunk:

ah sh dh fh gh jh kh lh éh
hé hl hk hj hg hf hd hs ha

Megint hangsúlyozom, hogy a h betű leütése után az ujjat azonnal vissza kell helyezni a j-re. Nem szabad tehát kényelemből továbbra is a h betű billentyűjén tartani azzal az ürüggyel, hogy hiszen ennél a gyakorlatnál úgyis minden egyes betű után azt az ujjat kell leütetni, hanem még a szóközbillentyű leütése előtt vissza kell vinni eredeti helyére, a j-re. Akik ezt a fontos szabályt nem tartják be, azok sohasem lesznek képesek a vakírást elsajátítani. Ezért ebből a szempontból nagyon fontos, hogy a gyakorlatokat nagy figyelemmel s főleg eleinte nagyon lassú ütemben s nagy türelemmel írjuk.

Következő gyakorlat:

adh ékh hké hda sjh ljh hjl hfs

Szavak:

ha had haj hall halk léha halad
hasad halak hajad héjja hadak
adhass

A rövidebb szavakat két, a hosszabbakat három soron keresztül gyakoroljuk. Változatosság kedvéért úgy is írhatunk, hogy miután a gyakorlat első két szavát két-két soron keresztül begyakoroltuk, a következő sorban ezt a két szót egymásután írva gyakoroljuk. Azután következhet egy sor a harmadik szóból, majd mind a három szó egymásután egy-két sorban és így tovább. Ez a módszer nem olyan unalmas, mintha sorokon át mindig csak ugyanazt a szót írnök.

A h megtanulása után a g betű következik, melyet — mint az f-t — a balkéz mutatóujjával, vagyis 4. ujjunkkal ütünk le. Gyakorlásban, tehát közvetlenül az f után következik:

asdfg hjklé
1.2.3.4.4. 5.5.6.7.8.

Begyakorlása a h alapján történik.

A középső sor utolsó betűje az á. Leütése jobbkezünk kisujjával, azaz 8. ujjunkkal történik. Ezt a betűt természetesen utolsóznak kapcsoljuk az eddig ismert többi betűhöz:

asdfg hjkléá
1.2.3.4.4. 5.5.6.7.8.8.

Ezzel tehát megismertük a középső sor betűit.

Most következik a felső, azaz az alulról számított harmadik sor billentyűinek a megtanulása. A felső billentyűsornál a betűket olyan sorrendben tanuljuk meg, hogy ujjainkkal a billentyűzet közepétől kiindulva, felváltva haladunk jobbra és balra. Ez azt jelenti, hogy pl. a felső sor első betűje az lesz, melyet jobbkezünk mutatóujjával, vagyis 5. ujjunkkal ütünk. Utána a t következik, melyet balkezünk mutatóujjával, vagyis 4. ujjunkkal ütünk le. Ezután ismét jobbkezre eső betű (u) következik és így tovább.

Bal kéz

Jobb kéz

Teljesmagyarázat: ○ kisujj; ○ gyűrűsujj; ++ középujj, a többi mutatóujj.

2. ábra.

E sor utolsó betűje, vagyis az ő betű után rátérünk a legelső sor billentyűire. Itt nem haladunk teljesen olyan sorrendben, mint a felső sorban, mert itt legelőször a vessző-billentyűt tanuljuk meg. Megjegyzendő, hogy itt a szavak gyakorlásánál a „köz” előtt vesszőt teszünk. Ezután jön a baloldali váltó és a pont. Ezt a váltóbillentyűt balkezünk kisujjával ütjük le és mindaddig nyomva tartjuk, míg a betűt le nem ütöttük. A baloldali váltó megtanulásához a jobbkezes ujjaira eső billentyűk leütése tartozik. Gyakorlatunk a következő:

H J K L É Á Z U I O P Ö

Itt már nagybetűkkel írunk, tehát mondatok után pontot teszünk. Most következik a jobboldali váltó, majd a többi betűk a következő sorrendben:

n, b, m, v, c, ó, x, y hozzávéve még a számsor két utolsó betűjét az ö-t és az ü-t.

A számsort a következő sorrendben tanuljuk:

6, 7, 1 (1 betű),

5, 8, 0 (nagy O betű);

4, 9, 2, 3

Írásjelek: : - § ? ; „ % & ! /

Utoljára jön a ritkított írás.

Valahányszor új betűre térünk át, előbb mindig begyakoroljuk a fogását, anélkül, hogy a billentyűt is leütnék; ennek az a célja, hogy ujjunk a leütésnél szemünk segítségével nélkül is biztosan megtalálja az új betűt, vagyis, hogy megérezze, miként, mely irányba kell azt leütni. Csak, ha a betűt már teljes biztonsággal fogjuk, azután térhetünk át az új betűhöz tartozó ujjgyakorlatok írására.

Hogy már az első gépiró-gyakorlattól kezdve állandóan magunk előtt lássuk az ujjaink alaptartását s hogy határozottan és biztosan tudjuk, hogy a vakírásnál melyik ujjunkkal szabad az egyes billentyűket leütni, célszerű a 2. ábrán bemutatott alaptartást s egyszersmind billentyűtáblázatot magunk elé függeszteni.

Természetes, hogy mint minden szokatlan gyakorlathoz, ehhez is türelem szükséges. Ne siessünk a gyakorlatokkal, inkább lassabban tanuljunk, de alaposan,

mint gyorsan és felületesen. Semmi szín alatt sem szabad átmenni új betűre, új gyakorlatra addig, amíg az előzőt, hogy úgy mondjam: ál munkban is nem tudjuk hibátlanul elvégezni. Aki az első tanuláskor vagy gyakorlásnál egy hibát megszokik, sohasem szokik le róla többé.

Aki a tízujjas rendszert megtanulja, ne sajnálja a fáradságot ahhoz, hogy egyúttal (tehát nem külön) a vakírást is megtanulja, mert ez sem nehezebb, mint a másik, legfeljebb eleinte kissé több időt, nagyobb kitartást és figyelmet igényel. Előnyei a többi rendszerrel szemben nagyok:

1. Tízujjas rendszerénél a billentyűk leütése rendszeres, egyenletes ütemben történik; ez a szép gépirás első feltétele, mert ezáltal az írott szöveg betűi sokkal rendeztebbek lesznek, mint a kétujjas, kapkodó írásnál.

2. Folyékonyan és gyorsan csak az a gépiró tud írni, aki kezdettől fogva hozzászokik ahhoz, hogy írásközben mindig csak a lemásolandó szövegre néz, a billentyűket pedig egyáltalában nem nézi, hanem a szükséges billentyűt csak az ujjával keresi meg, vagyis olvasva ír, mint a vakírásnál. Ennek a módszernek főleg másolásnál vesszük nagy hasznát, mert kezünkkel és szemünkkel egyszerre dolgozván, ugyanannyi idő alatt kétszer annyi munkát végezhetünk el, mintha úgy írunk, hogy először elolvassuk a leírandó mondatot, utána leírjuk, aztán újra elolvassuk egy mondatot, újra leírjuk stb., mert így addig, amíg a másolandó szöveget olvassuk, az ujjaink állanak és nem írnak.

3. A vakírás módszerénél az írógép előtt mindig egyenesen ülhetünk; a ránéző tízujjas módszer szerint való írásnál egyenes testtartás alig érhető el, mert a gépiró a szöveg olvasása közben és a megfelelő billentyű keresésekor szinte öntudatlanul is előre görbül. Vakírásnál a test előregörbülése ki van zárva, mivel, — mint előbb említettem is —, az illető olvasva ír. Ebből a szempontból nagyon fontos, hogy az irattartót úgy alkalmazzuk az írógép mögé (tehát nem oldalt melléje), hogy az olvasandó szöveg az íróval szemben legyen és a szemével egy vonalba essék.

Egy olyan gépiró, aki az írógép szerkezetét már ismeri és két ujjal írni tud is már, a tízujjas írást a vakírásnál

együtt két hónap alatt tökéletesen el tudja sajátítani, ha naponta egy órát gyakorolja.

A gépirás előnye csak akkor mutatkoznak teljes mértékben, ha nem csak helyesen, de *gyorsan* is tudunk írni. Amikor tehát a gyakorlatokkal annyira mentünk, hogy minden betűt vakírással is biztosan ütünk, áttérhetünk a gyors gépirás gyakorlására. Hogy mennyivel gyorsabb a gépirás a rendes kézírásnál, erre határozott adataink vannak. Ki lett próbálva, hogy míg az ember kézírásal: diktálás után percenként kb. 55—65 szótagot ír le, addig gépirással ugyanennyi idő alatt 80—90 szótagot lehet leírni. Egy elsőrendű (tíz ujjal író) irodai gépiró fölmegy 120 szótag sebességig is, ez azonban már a legnagyobb teljesítmény, amit gépirással el lehet érni, mert hiszen ezzel a sebességgel már irodai gyorsíró is lehet valaki. Az *átlagkövetelmény 80—90 szótag percenként*, amely teljesen elegendő, sőt vannak irodák, ahol esetleg 65—70 szótaggal is meg lehet felelni. Ez azonban ritka eset; a rendes irodai gépirótól mindenütt megkívánják, hogy 80 szótag sebességgel írjon.

A másolás természetesen valamivel lassabban megy, mint a diktálás után való írás. Tintával való másolásnál *kézírásal*: percenként kb. 40—45, ceruzával való másolásnál kb. 50—60 szótagot írhatunk le, míg ugyanannyi idő alatt *gépen*: kétujjas rendszerrel: kb. 65—70, vakírással pedig: 75—80 szótagot. Ha valaki nagyon jól ír, 90 szótagot is képes egy perc alatt lemásolni, sőt egy diktálás után 120 szótaggal író, elsőrendű irodai gépiró percenként 110 szótagot is másol.

Látjuk tehát, mennyivel gyorsabb a gépirás a rendes kézírásnál, mert ha percenként 10 szótag eltérés kevesnek látszik is, néhány órai munkánál a különbség már oly nagy, hogy lényeges időmegtakarítást jelent.

Aki a vakírást megtanulja és egyáltalán nagy gyakorlatot szerez a gépirásban, az csakhamar megtanul írógépen fogalmazni is. Ez nem olyan nehéz, mint az első pillanatra látszik, gondolná az ember. Kezdő gépirók azért nem tudnak írógépen fogalmazni, mert minden figyelmüket lekötö az írógép; folyton arra kell figyelniök, hogy melyik billentyűt üssék le, milyen hibát csinálnak stb. Aki azonban annyira begyakorolja a gépirást, hogy egyáltalán nem kell arra figyelnie, hogyan ír, az éppen olyan könnyen tud írás közben gondolkodni és fogalmazni, mintha kézzel írta, azzal a különbséggel persze, hogy gépirással sokkal több munkát tud elvégezni. Aki jól zongorázik, az játék közben, ha nem kottából játszik, akár beszélgethet is, annyira az ujjában vannak már a billentyűk; körülbelül ehhez lehet hasonlítani a gyakorlott gépiró írástechnikáját is.

Aki írógépen fogalmaz, szokja meg, hogy a hibákat, amelyeket írásközben ejtett, ne javítsa ki, hanem a helytelenül írt szót vagy mondatot hagyja abba s írja le, illetve kezdje el újra. Amikor aztán készen van a munkájával, a helytelen szavakat és mondatokat tintával utólag egyszerűen kihuzgálja s így megmarad a helyes szöveg. Nagyon időrabló dolog ugyanis, hogy az ember írásközben minden egyes íráshibánál megálljon, a kocsit kihúzza, a hibás betűt vagy szót kigumizza, a kocsit a folytatáshoz újra beállítsa stb.; ha ezt az ember minden egyes hibánál megismétli, nemcsak, hogy sok és felesleges mun-

kát végez, sok ideje megy kárba, de kizökken a fogalmazás gondolatmenetéből is. Egyszerűbb, mint mondtam, az írás- vagy fogalmazási hibákkal nem törődni, hanem a rosszul írt szót vagy mondatot újra írni s a hibákat a végén egyszerre kitörölni. Ezt persze csak fogalmazványnál teheti meg az ember, amelynél nem számít, ha javítások vannak benne; tisztázatnál már minden hibát azonnal ki kell javítani.

A gyorsaság mellett a szép és rendes gépirás is elengedhetetlen feltétele a gyakorlati életnek, különösen a csendőrségnél, ahol az írásbeli munkák, jelentések stb. csinos és rendes külalakjára nagy súlyt helyeznek. Ezért minden gépirónak nemcsak arra kell törekednie, hogy gyorsan írjon, hanem arra is, hogy munkája kifogástalan, szép és rendes legyen.

A szép gépirás első feltétele a billentyűk helyes leütésétől függ. Valamennyi billentyűt *röviden, erősen* kell leütni. Nem szabad tehát a billentyűket mélyen lenyomni és lenyomva tartani, mint pl. a harmóniumnál, hanem a leütés pillanatában nyomban el is kell engedni. Az is fontos, hogy a billentyűk leütését egyforma erősen és bizonyos szabályos ütemben végezzük. Ha minden billentyűt egyforma erősen ütünk le, az írásunk is egyenletes lesz; egyes betűk nem lesznek erőteljesebbek, sötétebbek, mint a többi, az írás nem lesz tarka, hanem teljesen egyszínű úgy, hogy ha egy teleírt oldalra általánosságban rátekinünk, azon bántó foltok, kirívó sötétebb betűk vagy szavak stb. nem ötlenek a szemünkbe, hanem az egész írás olyan egyenletes, mint a jó nyomtatás.

A szép gépirás másik feltétele, hogy a papír írásközben egyenesen haladjon a gépben s a szelvények is mindenütt rendesek legyenek. Csúnya, ha a sorok görbék, vagy nincsenek szépen egymás alá írva.

Sokszorosításnál gondot kell fordítani arra, hogy másolópapirunk ne legyen nagyon régi, mert túlságosan elhasznált indigó- vagy szénpapírral nem tudunk tiszta másolatot, illetve sokszorosítást végezni. Sokszorosításhoz a kék indigópapír helyett célszerűbb fekete carbon-, azaz szénpapírt használni, mert ez jobban bevált, tartósabb és szebben másol.

Az íráshibák rendes javítása ugyancsak igen fontos feltétele a szép gépirásnak. Gépelésnél arra kell törekednünk, hogy lehetőleg hiba nélkül írjunk, ha pedig a hiba mégis megesett, a javítás olyan legyen, hogy el ne rontsuk vele munkánk külső alakját. Az íráshibákat ráütéssel, törléssel, közbeírással és áthúzással javíthatjuk.

Ráütéssel csak abban az esetben javíthatunk, ha a ráütendő betű teljesen fedi a hibásat, pl. a

c	betűt teljesen fedi az o,
o	„ „ „ „ a, b, d, g, p,
a	„ „ „ „ á
n	„ „ „ „ m
i	„ „ „ „ t és l betűk.

Törögumit akkor használunk, ha a hibásan írt betű ráütéssel nem javítható. Gumizásra vagy törölőablont, vagy igen keskeny gumit használjunk, hogy a helyesen leírt betűk a gumizás alatt el ne homályosodjanak.

Előfordul az is, hogy négy-öt betűből álló szó helyére hat-hét betűből állónak kell kerülnie. Ez esetben a bajon csak közbeírással segíthetünk oly módon, hogy kiradírozuk a helytelen szót s igyekszünk a hosszabb szót szűkebb helyre beszorítani, úgy, hogy a kocsit egy-egy betű leütése után nem egész fokkal, hanem csak háromnegyedik fokkal ugratjuk, ami a visszaváltó-billentyű segítségével történik. Így két betű leütése után már helyet nyertünk egy harmadiknak.

A revízió az egész világ érdeke. Nem lehetetlen és nem megvalósíthatatlan, mert hiszen maga a Népszövetség is előírja. A lehetetlen és kitarthatatlan állapot az, hogy vannak államok, melyek megvalósíthatatlannak merik hirdetni.
MUSSOLINI.

Athúzással leginkább abban az esetben javítunk, ha munkánkat nem küldjük el, vagy ha a hibásan írt szó rövid s az áthúzás nem ront a szöveg külalakján. Szokás a hibásan írt szavakat úgy is javítani, hogy több x-betű ráütésével tesszük őket olvashatatlanokká és utánuk, vagy föléjük írjuk a helyes szót, a javításnak ezt a módját azonban amennyire lehet, kerüljük.

Az írógépek a csendőrségnél való elterjedése kétségtelenül haladásnak számítható, mert az irodai munka idejét nagyon csökkenti, de emellett tetszetős és könnyen olvasható munkát ad. A gépírás mellett azonban nem szabad elhanyagolni a kézírást sem, mert az embernek arra is szüksége van, hogy kézzel is szépen tudjon írni, a helyesírást pedig másként nem is lehet jól és biztosan elsajátítani, csak kézírással. Hiába tud valaki akármilyen jól is írógépen írni, ha a helyesírást nem ismeri, a munkája sokkal kevésbé értékes. A gépírás tehát a kézírás mellett inkább csak kiegészítőnek kell tekinteni, mert valóban csak segítséget nyújt, de azt aztán nagyot.

Nyomozóink.

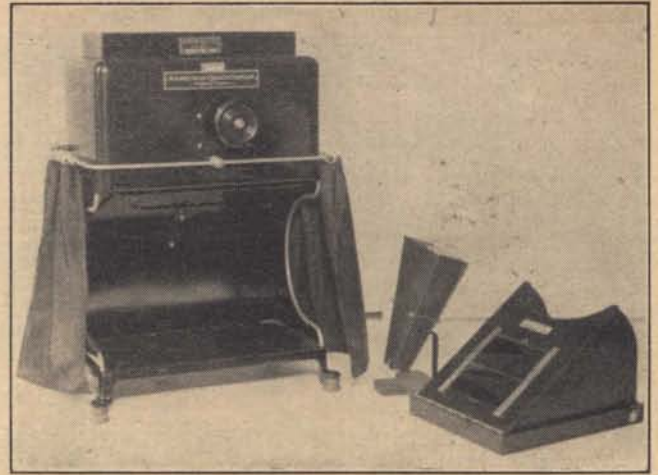
írta: SZLADEK BARNA ny. százados.

(Tizenkettedik közlemény.)

A fővárosi sajtó mellett természetesen nem szabad elhanyagolnunk a vidéki sajtót sem, amely sokszor éppen helyi jellegénél fogva lehet nagy segítségünkre, s amely a csendőrségről kialakuló közfelfogásnak szintén jelentékeny és nagyon megbecsülendő tényezője. A vidéki sajtó informálása azonban már nem a sajtóirodának, hanem a nyomozó alosztályoknak a dolga.

Ha a sajtóiroda és általában az egész sajtószolgálat feladatkörét és területét így áttekintjük, könnyen megérthetővé válik előttünk Szolgálati Utasításunk tilalma, amely megtiltja, hogy a sajtóirodán, illetve a nyomozó alosztályok parancsnokain kívül a sajtó számára bárki más szóbeli közléseket tegyen vagy írásbeli közleményt adjon ki. Az ilyen közlések, főképpen, ha kényes természetű ügyekre vonatkoznak, mindig felelősséggel járnak, s mert az újságírónak senki sem tilthatja meg, hogy a dolgokat olyan fogalmazásban adja vissza, amilyenben neki tetszik, sok félreértés, zavar, felelősség, sőt kártérítési per is keletkezhetnék abból, ha mindenki, bár jóhiszeműen s jóakarattal, de kevés gyakorlattal, nyilatkozatokat és közléseket adna ki a hírlapok számára. De van ennek lényegesebb akadálya is: a sajtótörvény.

A sajtótörvény és végrehajtási utasítása ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a közérdeklődésnek, vagy mondjuk így: a közkíváncsiságnak az újságok által való kielégítése csak másodrendű érdek azzal az elsőrendű érdekekkel szemben, hogy ártatlan emberek az időelőtti, jogtalan meghurcoltatástól, amelyet rendszerint sohasem lehet jóvátenni, feltétlenül megkíméltesse. Ha kétségtelen, hogy valaki gyilkosságot követett el, nincs joga diszkriminációt követelni s kellemetlenségeinek legkisebbike közé kell számítania, hogy cselekményéről mindenki tudomást szerez, de a nyomozás szakában sok esettel találkozunk, amikor a gyanúsított bűnössége nincs bebizonyítva, sőt hogy valakit ártatlanul is gyanúsítanak. Egyáltalán nem kívánatos, hogy az újságok az illetőt sokszor csak látszatok, vagy feltevések alapján, mint egy bűncselekmény gyanúsítottját, a nyilvánosság előtt megbélyegezzék, mert a teljes ártatlansága ugyan kiderülhet, de a meghurcoltatásért az újságok már legfeljebb csak azt a sovány elégtételt tudják neki nyújtani, hogy közlik a tévedést, — rendszerint nem nagyon feltűnő betűkkel. „A gyanu ő!”, mondja

Analizáló kvarclámpa-felszerelés.

a közmondás és igaza van. Mert nem biztos, hogy mindenki, aki a gyanút olvasta, a cáfolatot is elolvassa és egyébként is: a rossz könnyebben és tartósabban marad meg az emberek emlékezetében, mint a jó, a gyanu inkább, mint a cáfolat.

Másik szempont, amit e kérdés rendezésénél figyelembe kellett venni: a nyomozás érdeke. Ennek megóvására a nyomozó hatóságnak vagy szervnek kell, hogy gondja legyen s nem az újságnak. Az újság — egész természetesen — itt is a maga szempontjait, olvasóinak minél gyorsabb, minél részletesebb és érdekesebb informálását tartja szem előtt, nem a hatóság érdekét és szempontjait. Egyik újságíró sem ül le azzal az önzetlen szándékkal riportot írni, hogy most a nyomozó hatóságnak segítségére lesz, vagy hogy a nyomozás munkáját megkönnyíti, hanem a lapjának akar zszurnalisztikailag jó közleményt szállítani. A nyomozóknak a sajtóval való érintkezésük abban áll, hogy az ilyen közleményeknek az illető újságon kívül egyúttal a nyomozó hatóság is hasznát veheti. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy nincs hírlapíró, aki, ha a maga hírlapírói szempontjaival összeegyeztetheti, a nyomozás érdekeit is nem tartja szem előtt s hogy egy riportertben sincs annyi lelkierő, hogy a nyomozás sikere érdekében akár a legnagyobb szenzációról is lemondjon, de mert az ilyesmi csak az illető riportert egyéniségén, belátásán és jószándékán múlik, a nyomozó hatóság vagy szerv dolga arra ügyelni, hogy a nyomozások anyaga időelőtti, azaz olyan időben, amikor a nyilvános közlés az eredményt veszélyeztetheti, a hírlapokba ne kerüljön.

Ez a két főszempont vezette a törvényhozót és a végrehajtási rendeletet kiadott igazságügyminisztert, amikor kimondották, hogy egyes, — külön felsorolt — nyomozási esetekben a sajtót csak az illetékes kir. ügyészség, vagy pedig annak felhatalmazása alapján az ügyben eljáró hatóság informálhatja. S miután pedig a csendőrségi sajtóiroda megszervezésénél is betűszerint a sajtótörvényhez és renDELETEH kellett alkalmazkodni, nem kis fejtörést okozott, hogyan lehetne ennek a rendelkezésnek, illetve tila-

Téves az a nézet, hogy a lépéstartást a XVIII. században Lipót anhalt-nessaui herceg találta volna ki. Egykorú katonai írók már a harmincéves háború idejében megemlékeztek erről és valószínű is, hogy az akkori idők felette komplikált csapatmozdulatai, továbbá a széthúzott, hosszú oszlopokban végzett, néha hihetetlen nagy menetteljesítmények, lépéstartás nélkül, alig lehettek volna keresztülvihetőek.

A csendőrségi Hubertus vadászlovaglás résztvevői.

(Schäffer felv.)

lomnak az elérni kívánt eredeti cél feladása nélkül megfelelni. A csendőrség ugyanis huszonhárom ügyészség területén teljesít szolgálatot, technikailag lehetetlen tehát, hogy akár az illetékes örs, akár pedig a sajtóiroda naponta huszonhárom ügyészségtől kérjen közlési engedélyt, mert az ilyesmit nehéz és költséges dolog távbeszélőn elintézni, az írásbeli elintézés pedig olyan hosszú ideig tartana, hogy közben a hírek elveszítenék az aktualitásukat.

De tegyük fel, hogy valamilyen módon — főleg a telefonköltséget nem kímélve — mégis csak sikerülne az ügyészségekkel megteremteni és fenntartani a szükséges összeköttetést s hogy lehetségessé vált volna az engedélynek minden egyes közlemény kiadásához való megszerzése is. Egy lépéssel sem vittük volna ezzel előbbre a kérdést a megoldás felé, mert még mindig ott a másik akadály: a törvény, illetve a rendelet ugyanis a sajtó informálásának jogát a fentebb említett konkrét esetekben az ügyészségen kívül csak hatóságnak engedi meg, már pedig a csendőrség sajtóirodája nem hatóság. A törvény és rendelet által felsorolt esetekben tehát a csendőrségi sajtóiroda még az illetékes ügyészség engedélyével sem adhat ki sajtóközleményt. Nyomozó utasításunk úgy vágta ketté a gordiusi csomót, hogy 107. pontjában a csendőrségi sajtóirodának egyenesen megtiltotta, hogy a sajtót olyan ügyekről informálja, amelyeket a törvény és az igazságügyminiszteri rendelet a kir. ügyészség, illetve a hatóságok számára tartott fenn, sőt annál sokkal tovább menve, megtoldotta a tilalmat olyan közlésekre vonatkozó tilalommal is, amelyek katonai vagy testületi érdeket sértenek, vagy pedig a jóízléssel nem egyeztethetők össze. Ezzel a csendőrségi sajtóiroda működési köre némi megszorítást szenvedett ugyan.

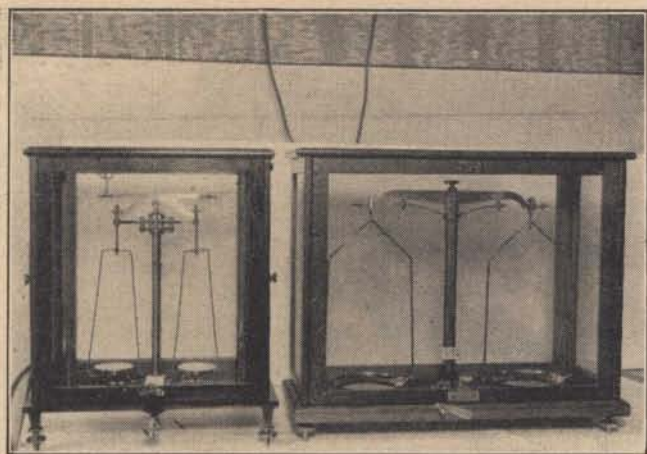
de bele kell nyugodni, mert a törvény és az érvényben levő rendeletek pontos megtartása minden más érdeknél előbbrevaló. Ennek a kategórikus tilalomnak megvan most már az az előnye, hogy a csendőrségi sajtóiroda intézménye és működése ellen nemcsak gyakorlat, hanem törvényesség szempontjából sem lehet kifogást emelni.

De lépünk be a csendőrségi sajtóirodába és lássuk, hogyan működik?

Mikor az ember először hallja, hogy „csendőrségi sajtóiroda”, önkéntelenül is egy nagy apparátusra, népes szerkesztőség-féltre gondol, ahol emberek tömege dolgozik lázas sietséggel s ahol — jó magyar szokás szerint — hatalmas adminisztráció bénítja a csendőrség hírszolgálatát. Ehelyett mindössze két szobát találunk, az egyikben két tiszthelyettes segédmunkást, a másikban pedig *Milvius Attila* századost, a sajtóiroda vezetőjét. Ennyi az egész. Nincs is szükség többre: egy tiszt és két tiszthelyettes nagyszerűen meg tud felelni a sajtóirodára váró feladatoknak; nagyobb létszámú „hivatal” inkább ártalmára lenne az ügynek, mint hasznára.

A csendőrségi sajtóiroda a sajtóhoz juttatott közleményeinek anyagát az örsokről a budapesti 1. nyomozó alosztályhoz beküldött eseményjelentésekből és nyomozati bejelentésekből meríti. Már említettem, hogy az 1. nyomozó alosztály délelőtt háromszor hozatja el a postáját a Budapest 2. számú postahivatalból. Amint a posta az alosztályhoz megérkezik, már várakozik reá a sajtóiroda segédmunkása, aki a jelentésekből azonnal kiválogatja és lemásolja vagy pedig csak kivonatolja azokat, amelyek a sajtóval való közlés szempontjából számításba jöhetnek. A munkának gyorsan kell mennie, mert ugyanazokat a jelentéseket ugyan-

Analitikai mérlegek.

abban az időben a nyomozó alosztály a Nyomozati Értesítő és a nyilvántartó egy-egy segéd munkása is feldolgozza. Az őr jelentése néhány perc alatt kézről-kézre jár: az iktató felbontja s átadja a sajtóirodai segéd munkásnak, az lejegyzi és rögtön továbbadja a Nyomozati Értesítő megbízottjának, ez viszont a nyilvántartóból odaküldött tiszt-helyettesnek, s az meg vissza az iktatónak. Egy óra alatt a jelentés minden utat megjár: a délutáni lapok már közlik is a tartalmát, este a Nyomozati Értesítőben is megjelenik, az érdekelt őr pedig szintén még aznap megkapja arra a szükséges felvilágosítást vagy útbaigazítást. Hátráléknak nem szabad lennie: az utasítás elrendeli, hogy minden beérkezett eseményjelentést vagy nyomozati bejelentést a beérkezés napján feltétlenül el kell intézni.

A sajtóiroda a csendőrség híryanagát úgynevezett sajtóközleménybe foglalja. Naponta két sajtóközleményt ad ki, egyet délelőtt 11 és egyet délután 3 órakor. A sajtóközleményeket a sajtóiroda a *Magyar Országos Tudósító* című nyomtatásnak adja át, az pedig a hozzá befutott többi híryanaggal együtt félóránként továbbítja a napilapokhoz. A délelőtt 11 órakor kiadott csendőrségi sajtóközlemény anyagát a délutáni lapok, a délután 3 órakor kiadottét pedig másnap a reggeli lapok szokták közölni.

A sajtóiroda vezetője a segéd munkás által összegyűjtött híryanagot természetesen átvizsgálja és felülbírálja abból a szempontból, hogy annak a sajtóval való közlése a nyomozó utasítás értelmében megengedett, illetve kívánatos-e vagy sem. A felülbírálásért a sajtóiroda vezetője felelős.

A mai közlekedési és közlési lehetőségek mellett az újságolvasó közönség a hírszolgálat frissessége tekintetében meglehetősen el van kényeztetve. Rendszeres újságolvasó ember este már nem veszi kezébe a reggeli lapot, mert annak a hírei már „régiek” — tegnapiak. A táviró, a távbeszélő, de főleg a rádió nem ismer sem időt, sem távolságot s ha valahol nagyobb dolog történik, félóra alatt egész Európa tudja. A csendőrségi hírszolgálatnak sem szabad tehát lassúbbnak lennie, hanem lépést kell tartania a modern élet igényeivel, ha azt akarja, hogy komolyan vegyék. Igen, de a Nyut. 9. melléklete — távirati és távbeszélő költségek megtakarítása céljából — úgy rendelkezett, hogy az őrök még a legsúlyosabb bűncselekményről, fegyverhasználatról, szerencsétlenségről stb. szóló jelentéseiket is csak írásban terjesszék a budapesti 1. nyomozó alosztályhoz, aminek révén persze a sajtóiroda is legjobb esetben csak másnap, vagy esetleg harmadnap szerzett azokról tudomást. Akkor már persze hiábavaló volt ezeket a harmadnapos „legfrissebb” híreket sajtóközleménybe foglalni és kiadni: az újságok nem tartottak igényt azokra,

mert nem kompromittálhatták magukat az olvasóközönségük előtt azzal, hogy háromnapos újdonságokat közölnek. A sajtóiroda vezetőjének ismételt felterjesztései végre is azzal az eredménnyel jártak, hogy a belügyminiszter úr módosította a nyomozó utasítás 9. mellékletének néhány pontját s elrendelte, hogy az őrök az azokban felsorolt fontosabb eseményjelentéseiket és nyomozati bejelentéseiket távbeszélőn vagy távirattal juttassák a budapesti 1. nyomozó alosztályhoz. Így aztán a sajtóiroda is gyorsabban tudja azokat a sajtóhoz továbbítani.

Az ideális állapot az volna, ha minden őrnek meg volna engedve, hogy nemcsak a nyomozó alosztállyal, de szükség esetében a sajtóirodával is távbeszélőn érintkezhessek, de mert erre a mai gazdasági viszonyok mellett nincsen kilátás, egyelőre meg kell elégednünk a dolgok mostani megoldásával is.

A sajtóiroda feladata az is, hogy a csendőrség eseményeit a központi vezetés számára gyűjtse, rendezze és továbbítsa. A testületnek és közbiztonsági szolgálatunknak sok olyan eseménye van ugyanis, amely, mert a nagyközönséget nem érdekli, tisztán belszolgálati vonatkozású, esetleg bizalmas természetű, a sajtóközleményekben nem tárgyalható, de a saját felsőbbségünknek tudomást kell róla szereznie. Eddig az volt a helyzet, hogy az őröknek az ilyen eseményeket Budapestre három helyre is be kellett jelenteniök: a belügyminisztérium VII. b., és VII. c. osztályának, a felügyelőségnek stb. A nyomozó utasítás ezen is változtatott. Szolgálati érdek ugyanis, hogy az őrparancsnoknak éppen olyankor, amikor az őrén vagy az őrskörletében rendkívüli esemény fordul elő s amikor az előfordult eset ügyében amúgyis tízfélé kell gondolnia és intézkednie, minél kevesebb helyre és minél kevesebb példányban kelljen eseményjelentést előterjesztenie. Ezért rendelkezett úgy a nyomozó utasítás, hogy őröknek minden rendkívüli eseményről Budapestre csak egy helyre, az 1. nyomozó alosztályhoz kell jelentést tenniök; az alosztálynál a sajtóiroda átveszi a jelentést és úgynevezett „eseményösszesítés”-be foglalva továbbítja mindenkihez, akit illet. Az eseményösszesítésnek nemcsak az az előnye van meg, hogy a központi vezetés szervei naponta egybefoglalt, összesített képet kapják a legutolsó 24 óra csendőrségi eseményeinek, hanem az is, hogy az eseményösszesítések összegyűjtve és bekötve évtizedek múlva is pontos és részletes krónikáját adják mindannak, ami a testület kebelében vagy azzal kapcsolatban történt. Lehetetlen volna ugyanezt például az 1913-ik évről összegyűjteni; a minisztérium csendőrségi osztályainak egész évi hatalmas irattárát át kellene hozzá kutatni s még akkor sem volna bizonyos, hogy nem maradt-e ki valami a gyűjteményből. Az eseményösszesítés ezt a kérdést egyszerűen, praktikusán, olcsón s a szolgálat szempontjából pedig hasznosan megoldja.

Azokat a rendkívüli eseményeket, amelyek közfelfűnést keltenek, vagy amelyek olyan sürgős természetűek, hogy felsőbb helyre való bejelentésükkel a legközelebbi eseményösszesítést sem lehet bevárni, a sajtóiroda vezetője a minisztériumoknak és a felügyelőségeknek távbeszélőn a tudomásulvétel után azonnal bejelenti, de a legközelebbi eseményösszesítésbe az ilyen külön bejelentett híreket is felveszi.

Ha sajtóirodánk eddigi működésének eredményeit vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy a várakozásoknak a sok nehézség dacára is, amelyekkel küzdenie kellett, megfelelt. Aki az újságokat figyelemmel kíséri, tapasztalhatja, hogy a csendőrségről és a csendőrség teljesítményeiről sokkal gyakrabban esik szó, mint annakelőtte s hogy túlnagy tájékozatlanságok nem jelennek meg rólunk a lapokban. A csend-

orségi sajtóiroda híreit az ujságok rendszeresen átveszik, elsősorban az úgynevezett néplapok, amelyeket a falusi emberek szoktak olvasni; a mi szempontunkból ezeknek a lapoknak sokszor nagyobb a jelentőségük, mint a legelterjedtebb és legtekintélyesebb napilapnak. Aki persze mesterségesen szított reklámot vár a sajtóirodától s azt szeretné, hogy nap-nap mellett hivatalosan sugalmazott dicsőhimnuszokat olvasson a csendőrségről, azt fogja mondani, hogy nem látja „nyomát” a sajtóiroda működésének, de aki tisztában van a sajtóviszonyokkal, s aki az elmúlt állapotot össze tudja hasonlítani a mai helyzet számos részletjelenségével, az hozzáértőbb szemmel fogja megítélni a dolgokat. Mert ne feledjük el, hogy a célokat, amelyeket sajtóirodánk létesítésével elérni akartunk, nem lehet, de nem is szabad feltűnő rohamossággal megvalósítani; lassan, de annál biztosabban kell a kitűzött cél felé haladni; minél lassúbb az ütem, annál bizonyosabb az eredmény. Brutálisan ordító reklámmal csak cipőpasztát szoktak népszerűsíteni; a mi sajtószolgálatunk eredményének lassan és észrevétlenül, de annál mélyebben kell a köztudatba szívárogna.

És nem szabad figyelmen kívül hagyni még egy fontos körülményt: a sajtó nemcsak azzal tehet nekünk szolgálatot, hogy ír, hanem azzal is, hogy — hallgat. A sajtóiroda működése óta — sajnos — nem egyszer fordult elő a testületben olyan sajnálatos esemény, amelynek túlságosan a nyilvánosság elé hurcolása nem volt kívánatos: jutott-e valakinek is eszébe, hogy a sajtó tapintatát, kíméletét és diszkrecióját, amellyel az illető kellemetlen ügyünket kezelte, a csendőrségi sajtóiroda működésének s a sajtó körében szerzett személyi összeköttetéseknek is köszönhetjük? Sajtóirodánknak ilyen — mondjuk — negatív működése sokszor fontosabb és értékeesebb számunkra, mint a pozitív hírszolgálat.

Nem jelentéktelen feladat a riporterek informálása sem. Sokszor előfordul ugyanis, hogy egyik-másik ujság önszántából akar foglalkozni a csendőrséggel vagy egy olyan eseménnyel, amelyben a csendőrség is érdekelt van. Lelkiismeretes újságíró felveszi ilyenkor a telefonkagylót és információkat kér valakitől, aki ért a dologhoz. Eddig azonban nem tudta, hogy a csendőrséget illető felvilágosításokért kihez forduljon. Akárkit kérdezett, senki sem érezte magát hivatottnak nyilatkozatadásra, senki sem vállalta a felelősséget, hogy az ő információja alapján hírlapi cikk jelenjék meg, vagyis nem akadt senki, aki az illető hírlapíróval szóbaállt volna. Az történt tehát, hogy az illető, megúnva a hiábavaló kérdezősködést, letette a telefonkagylót és megírta a cikkét úgy, ahogy jónak látta s máskor pedig meg sem kísérelte, hogy a csendőrségtől felvilágosításokat kérjen. Ma: bármire van szüksége, a csendőrségi sajtóiroda mindig rendelkezésére áll. Hány félreértést sikerült így elsimítani, téves közleményeket még a megjelenésük előtt helyesbíteni, eseményeket helyes megvilágításba helyezni, egyszóval a testület érdekeit olyan módon szolgálni, amiről egyikünk sem szerzett tudomást, de aminek eredménye a lapoknak a csendőrséggel szemben tanúsított magatartásában annál inkább mutatkozik.

Tartós és valóban hasznos eredményt azonban nem szabad egyedül csak a sajtóirodától várni, hanem azt minden parancsnokságunk teljes odaadással és testületünk érdekeinek teljes felismerésével támogassa is. Sőt a sajtóiroda nemcsak a parancsnokságok, de egyes csendőregyének közreműködését és segítségét is szívesen fogadja.

A legelső és legfontosabb követelmény: minél több jó és érdekes hírt juttatni a sajtóirodának. Nemcsak csendőrségi vagy a csendőrségi szolgálattal összefüggő híreket,

A csendőrségi Hubertusról: Rományai lovag Czögler Gusztáv tábornok, vitéz szinai Szinay Béla tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője és vitéz Bíró József százados. (Schäffer felv.)

hanem bármilyen másfélét is, amilyeneket az ujságok közölni szoktak. Ha tehát az országban valahol valami érdekes esemény történik, azt akkor is érdemes a csendőrségi sajtóirodával közölni, ha nincs közbiztonsági vonatkozása, mert azért a sajtóiroda azt, mint hírt fel tudja használni. Az ilyen tudósításokat közvetlenül a csendőrségi sajtóirodának kell címezni, a Böszörményi-úti laktanyába.

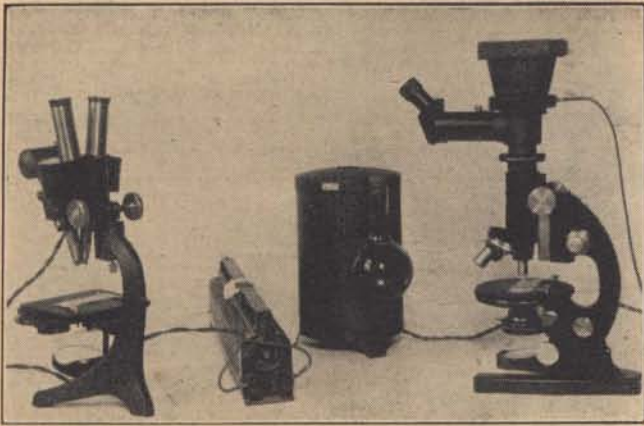
Különösen fontos azonban, hogy a budapesti 1. nyomozó alosztályhoz felterjesztett eseményjelentések és nyomozati bejelentések úgy legyenek megfogalmazva, hogy azokat a sajtóiroda is használni tudja. Vagyis tartalmazzák mindazokat az adatokat, amelyekre a nyomozó alosztálynak vagy a központi vezetésnek szolgálati szempontból szüksége van, de ne hiányozzék belőlük az sem, amire viszont a sajtóirodának, jobban mondva az ujságoknak van szüksége. Három főkövetelményt lehet a eseményjelentésekkel és a nyomozati bejelentésekkel szemben felállítani és pedig, hogy azok:

- a) mindent felöleljenek,
- b) idejekorán érkezzenek be a budapesti nyomozó alosztályhoz és végül
- c) hosszabb tartamú nyomozás esetén, különösen, ha az közérdeklődést keltett és az ujságokban tárgyalva volt, a nyomozás további fejleményeiről és eseményeiről naponta pótjelentés tétessék.

Hogy az eseményjelentéseknek és nyomozati bejelentéseknek szolgálati szempontból mit kell magukba foglalniok, a nyomozó utasítás részletesen előírja, azzal tehát itt nem foglalkozom. De hogy a sajtóirodának mire van szüksége, azt már — úgy gondolom — sok bajtársam nem tudja, tehát elmondom.

Mindenekelőtt képzelje bele magát a jelentésttevő az ujságolvasó helyzetébe. Mire kíváncsi az ember, amikor ujságot olvas? Nos, hát amire maga kíváncsi lenne, ugyanazt jelentse is. Hivatalos szárazsággal megfogalmazott, csak a szorosán vett szolgálati adatok bejelentésére szorító jelentést a sajtóiroda nem tud használni. Például: az alsósolcai őrς jelenti: „A Miskolc—sátoraljaúj helyi vasútvonal mentén Alsósolca vasúti állomástól 2½ km. távol-

Binokuláris és monokuláris mikroszkóp, felszerelt mikro-fotográfiai készülékkel.

ságra, északra, a 243. és 244. számú örházak között az alsószolcai örsnek Kiss István örmesterből és Nagy Pál csendőrből állott rendes járőre folyó hó 14-ről 15-re virradó éjszaka 23 óra 35 perckor női hullát talált. A hullá nyakán két szúrás sebhely látható. A nyomozást a járőr megejtette és a tettet Vasvágó István hernádnémeti, 34 éves, nős, református, vasúti pályamunkás személyében kiderítette. Nevezettet az örs elfogta és a bűnjelt képező kessel együtt a miskolci kir. ügyészségnek átadta.”

Senki sem vetheti szemére ennek a jelentésnek, hogy nem elég részletes. A sajtóiroda mégsem tudja használni. Miért? Azért, mert csupa olyan részlet van benne, ami az újságolvasót nem érdekli. Nem érdekli az újságot, hogy a hullát milyen számú örházak között találta a járőr, hogy a járőr tagjainak mi volt a neve, hogy a járőr milyen szolgálatban állott, hogy a hullát hány óra hány perckor találták, hogy a gyanúsítottal együtt a bűnjelül szolgált kést is átadták az ügyészségnek, egyszóval nem érdeklik az ilyen száraz és az ügy lényege szempontjából mellékes adatok, amelyeknek — mellesleg mondva — szolgálati szempontból sincs sok értelmük. Ellenben érdekelné például a sajtóirodát, hogy mi volt a gyilkosság oka? Hogyan kerültek a szereplők a vasúti vágányok mentén húzódó gyalogútra, mi volt a gyilkosság távolabbi és közvetlen előzménye, hogyan viselkedett a gyanúsított, amikor elfogták, stb. stb. Nem baj, ha a jelentés hosszabb és bőbeszédűbb lesz, mint általában a szolgálati jelentések szoktak lenni, mert minél több részletet tartalmaz, annál jobb hasznát veszi a nyomozó alosztály mellett a sajtóiroda. Egyáltalán, számoljon mindenki azzal, hogy amilyen a jelentése, úgy fog szerepelni az esete is az újságokban. Aki pár soros, rövid, száraz jelentést küld, azt az újságok is három sorral fogják elintézni, mert a sajtó nem költethet hozzá olyan részleteket, amelyeket nem ismer. Ha ellenben az örs az eseményjelentés vagy a nyomozati bejelentés megszerkesztésénél a sajtóirodára is gondol, s jelentését úgy szövegezi meg, hogy a sajtó részére is anyagul szolgálhasson, annak a nyomozásáról és teljesítményeiről a lapok is részletesebben fognak megemlékezni.

Már említettem, hogy a sajtó szempontjából milyen lényeges követelmény a gyorsaság. Minél előbb jelenteni, ez a fő. Ha még nem tudunk minden lényegeset, jelentünk csak annyit, amennyit tudunk s később egészítsük ki a hiányos jelentésünket. Ha pedig a nyomozás hosszabb ideig eltart, akkor ne sajnáljuk a fáradságot és jelentsük a sajtóirodának, mindennap akár kétszer is a nyomozás legújabb fejleményeit, eseményeit, stb. Tudjuk, mennyire figyelemmel kíséri a közönség a nagyobb szabású nyomozások menetét, nem válik előnyünkre tehát, ha a csendőr-

ségi sajtóiroda egy nagyobb szabású bűnesetet közöl s aztán napokig hallgat utána.

Amit jelentünk, annak százszázalékig igaznak kell lennie. A jelentések valóságáért a bejelentő egyéni felelősséggel tartozik. Afőltt azonban ne sokat töprengjünk, hogy mit jelentsünk s mit ne. Inkább többet, mint kevesebbet. Inkább jelentsünk felesleges dolgokat is, minthogy egy lényegeset elhallgassunk. Az se okozzon fejtörést, hogy abból, amit bejelentünk, mit fog a sajtóiroda a sajtóval közölni s mit nem, mert a sajtóiroda vezetője a beérkezett híreket alaposan megrostálja s csak azokat bocsátja nyilvánosság elé, amelyeknek közzététele kívánatos vagy nem aggályos. Két dolgról azonban sohase feledkezzünk meg. Az egyik: mindig jelentsük, hogy a gyanúsított beismerte-e a bűncselekményt vagy sem, a másik pedig: ha mégis fennforognának olyan körülmények, amelyek akár a nyomozás érdeke szempontjából, akár pedig más okból nem tennék kívánatossá, hogy az eseményjelentésben vagy a nyomozati bejelentésben foglaltak nyilvánosságra kerüljenek, tegyük oda a jelentés végére, hogy: „A sajtóval való közlése nem kívánatos”. Ha a jelentésnek csak egyes részeit nem kívánatos a sajtóval közölni, akkor ezekre a részekre mutassunk re a záradékban. A sajtóiroda figyelembeveszi az ilyen kívánságot és ahhoz alkalmazkodik.

De ne csak az örsparancsnokok törődjenek a sajtóirodával, hanem a csendőrség minden többi parancsnoksága, sőt a testület minden tagja személyesen is. A testület beléletében előforduló minden eseményről is azonnal értesíteni kell a sajtóirodát, de ezenkívül is, akárkinek, akármiféle megbízható hír jut tudomására, bocsássa azt a sajtóirodánk rendelkezésére. Szolgálatot tesz ezzel a testületnek, mert sajtóirodánk tökéletesítésén és jelentőségének emelésén keresztül a csendőrség és a sajtó kapcsolatát szolgálja. Tiszti parancsnokságok székhelyein nagyon célszerű lenne egy-egy irodai segéd munkást megbízni a tudósítói tennivalókkal.

(Folytatjuk.)

Pályázat.

Pályázatot hirdetünk azon olvasóink részére, akik rejtvényeink és feladataink megfejtésében különös szorgalmat tanúsítottak, de még egyszer sem volt alkalmuk vagy szerencsájük ahhoz, hogy díjat nyerjenek.

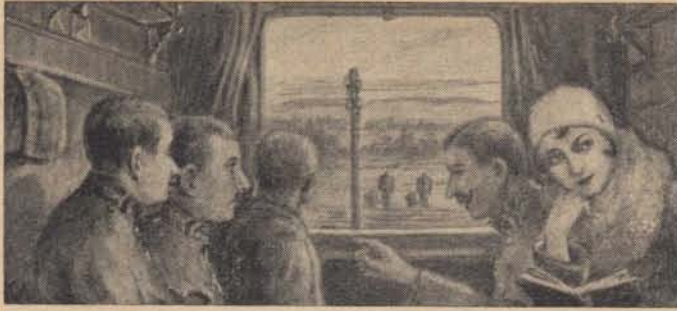
Pályázatunkon mindenki résztvehet, aki a Csendőrségi Lapoknak legalább tíz feladatát vagy rejtvényét megfejtette és díjat még egyszer sem nyert. Megfejtőknek csak azokat tekintjük, akiknek nevét a helyes megfejtők névsorában közzöltük. Az, hogy a megfejtés melyik évben történt, mindegy.

A pályázatban elég annyit leírni, hogy a pályázó neve a helyes megfejtők között melyik évfolyam melyik számában, hányadik oldalon, melyik (bal, vagy jobb) hasáb melyik bekezdésének feüléről vagy alulról számított hányadik sorában jelent meg. A pályázó pályázata végén írja oda, hogy a Csendőrségi Lapoktól pályadíjat még egy ízben sem nyert.

Az első három pályázót, aki a legtöbb helyes megfejtést tudja kimutatni, értékes emléktárggyal jutalmazzuk.

A pályázat beküldésének határideje: december 1. Az eredményt a karácsonyi számunkban fogjuk közölni.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL!

Staub Irma.

írta: CH. LUCIETO.

Az angolok, akiknek annyi borsot tört az orruk alá, hogy szívesen felakasztották volna, démonnak nevezték. Mi egyszerűen csak kísértetnek hívtuk, de nem is volt egyéb Staub Irma, mint ördöngös, minden hájjal megkent kísértet. Előfordult, hogy egy és ugyanazon a napon, ugyanabban az időpontban öt jelentést kaptam róla s az öt jelentés szerint más és más, egymástól távolieső helyen látták azonos időpontban. Az öt jelentés közül egyik sem volt helyes, Staub Irma a kérdéses időben valamelyik hatodik helyen működött. Kémeink ugyanis tudták, mennyire veszedelmes kémnőről van szó s így legfőbb céljuk az volt, hogy Staub Irmát leleplezzék. Ebből a túlzott buzgalomból következett aztán, hogy egyidőben annyifelé látták.

Kétségtelen, hogy a szép kémnőnek a világháború alatt Franciaországban is fontos feladatai akadtak. Tudomásom szerint azonban Franciaországban igazán komoly kémkedése csak kettő volt, de ebben a két esetben is olyan körülmények között működött, hogy leleplezése lehetetlen volt, mert repülőgépen jött s repülőgépen távozott. Különben pedig hallatlanul vakmerő volt, amire mindjárt példát is hozok fel.

Bern kis város Svájcban, alig 90.000 lakosa van. Elég ebben a városban egy hónapot tölteni ahhoz, hogy mindenkinek ismerjen az ember. Bern azonban csak a békeviszonyok között volt annyira nyugodt város, hogy szinte páratlan volt, a világháború alatt a hadviselő államok úthálózatának központjában feküdt s ezért Bern volt a német kémek találkozó helye, onnan igyekeztek Franciaországba becsúszni. Így aztán rövidesen arra kényszerültünk, hogy a német kémeket a magukválasztotta küzdőtéren, Svájcban tegyük ártalmatlanná, ez volt svájci működésünk célja.

Egyik napon a Bellevue-ben reggeliztem egy bajtársammal, mikor belépett a terembe — Staub Irma. Társaságában v. B. százados, a német kémiszolgálat egyik tagja volt, természetesen polgári ruhában.

A kémnő, aki rendszerint egyszerű, de nagyon előkelő ruhában járt, végigtekintett a termen. Amint látta, hogy a mi asztalunkon kívül nem igen talál helyet, a legnagyobb közvetlenséggel tartott felénk. Bájos mosollyal mondta: „Ennél az asztalnál még két hely szabad; remélem, a francia kém urak megengedik, hogy helyet foglaljunk.”

E hó 13-án leleplezték le Budapesten a Margithíd budai hídfője melletti téren a przemysli hősök emlékművét. Artamanoff orosz tábornok, a várba bevonult orosz csapatok parancsnoka, oroszánokhoz hasonlóan nevezte a védősereget, innen az oroszlános motívum. A hatalmas méretű és nagy művészi értékű emlékmű Szódy Szilárd közismert, jeles szobrászművészi alkotása.

Udvariasan felálltam: „Staub Irmának mit meg ne tennék készséggel?!”

A nő arca a festék alatt is elsápadt, mikor kihívására a választ megadtam.

— Hát önök ismernek engem? — kérdezte suttogva.

— Hát hogyan ismernék — feleltem —, hiszen ön Bern legszebb asszonya s amellet v. B. az itteni német követ jobbkeze, aki mindent az ön elbájoló szemén keresztül lát.

Staub Irma elvette magát s kényeskedve válaszolta:

— Ugy látom, a franciák sohasem feledkeznek meg az udvariasságról s azt is látom, hogy a népek közötti gyűlölet csak ott tűnik el, ahol a nő hatalma kerekedik felül . . .

— Azért ezt se vegye éppen szentírásnak — válaszoltam nevetve —, van rá eset, hogy udvariatlan is tudok lenni.

Hosszan rámnézett. Újra elmosolyodott s aztán dacosan hátravetett fővel, nyugodtan felelt:

— Na, majd meglátjuk!

Ezután megreggeliztünk anélkül, hogy — legalább is észrevehetőleg — egyáltalában törődünk volna egymással. Az egész étkezés alatt azonban csak németül beszélgettem társammal; viszonzásul Staub Irma és kísérője francia nyelven társalgott, ezzel is kölcsönösen kifejezésre juttatva, hogy semleges területen vagyunk s azzal még nem kockáztatunk semmit, ha az ellenféllel szemben udvariasan viselkedünk.

Ez a rendkívüli asszony számtalan vakmerőségével szinte rohant a veszedelembé. Okos, művelt, több nyelvet

Könnyebb dolog egy országot erőszakkal feldarabolni, mint az igazságos béke és megértés alapjait kölcsönös megegyezés útján lerakni. A nemzeti érzést pedig nem lehet egy ország feldarabolásával kiölni

WILLIAM GOODE.

tökéletesen beszélő nő volt Staub Irma, foglalkozását tökéletesen átértette s ismerte, így igazán alkalmas volt arra, hogy különleges feladatait végre tudja hajtani. Amellett — ami pedig a hivatásos kémkedésben ritka eset —, nem pénzért, hanem hazaszeretetből kémkedett. Az ilyen kémek még veszedelmesebbek voltak, mert a pénzért szerzett kémekről sohasem tudhattuk, hogy tényleg nekünk dolgoznak is majd . . .

Míndezeken az egyéni tulajdonságokon felül Staub Irma a kémszolgálatban is rendkívül képzett volt. Első lépéseit ezen a téren a híres Quer Richard vezetése alatt tette meg, aki éveken át vezette a brüsszeli kémközpontot. Többi tanítómesterei voltak Berlinben: Theisen, v. Wenker őrnagy — egyike a legnevesebbeknek, — s befejezésül Brose százados, aki egyik legfélelmetesebb ellenfelünk volt.

Tevékenységem során több ízben is szembekerültem Staub Irmával. Terveit többnyire sikerült keresztülhúzniom — ez mindig fel is böszítette őt —, nyíltan be kell azonban ismernem, hogy ezeket az eredményeket nem a tudásbeli vagy szellemi fölényemnek köszönhettem, hanem csakis a szerencsének, mert Staub Irma ravaszabb volt nálam.

A semleges Svájcban természetesen nem léphettem fel a német kémnővel szemben, neki ott ugyanazok a jogai voltak, mint nekem, vagy a kémjeimnek. Egy alkalommal azonban így is majdnem elfogtam őt. Nem az én hibám volt, hogy kicsúszott a hurokból.

Ez akkor történt, amikor két társam azt a feladatot kapta, hogy olasz kémekkel együttesen Domodossola, Pallanza, Bellagio, Belinzona vidékét derítsék fel. Egy bandát kellett ártalmatlanná tenniük, amely robbanóanyagot akart Olaszországba csempészni, hogy az Ilva részvénytársaság hatalmas gyárát s valószínűleg a genuai San Pier d'Arca óriási gyártelepét is felrobbantsa. Az e körül foglalatostkodó kémeink jelentették aztán nekem, hogy Staub Irma autóját — káprázatos Mercedest —, Teressente mellett Luganó felé haladtában látták.

Felfogott és megfejtett német kémjelentésekből tudtam a híres kémnőnek arról a feladatáról, hogy szerezen híreket repülő erőikről, melyeknek fokozott tevékenysége a németeket nyugtalanította. Azt is tudtam, hogy néhány neves francia repülő német fogságba esett, megbetegedett s az utóbbi napok óta Luganóban üdül. Köztük volt a híres G. hadnagy is, akinek a szökése nem sokkal utóbb nagy feltűnést keltett.

Kettős támadásra kellett tehát indulnom a német kémszolgálat ellen. Érdekes mérkőzésem volt ez Staub Irmával.

Megállapítottam, hogy d'Aspermont báróné álnév alatt a luganói „Helvetia Palace”-szállóban nyitvatartott szobát magának, de az odaérkezett repülőtisztékkel nem választott közvetlenül szomszédos szállást.

Amint parancsnokom a szabadságáról bevónult, nyomban útrakeltem. Idős, köszvényes zászlóaljparancsnokká változtattam át a külsőmet s másnap már magam is az említett szálló lakója voltam. Csak az út porát mostam le magamról a szobámban, azután lesiettem az étterembe, ahol már nagy társaság gyülekezett össze.

Mikor mankómra támaszkodva, egyik lábamat magam után vonszolva az étterembe beléptem, a tiszték felugrottak s maguk közül valónak tartva, üdvözöltek. Viszonoztam az üdvözlést s bemutatkoztam: — Luneau alezredes vagyok, az északi hadsereg vezérkarából.

A trianoni szerződés se nem tisztességes, se nem igazságos, se nem hasznos, mert az nemcsak esztelen és méltánytalan, hanem károsnak fog bizonyulni azokra is, akiknek látszólag kedvezni kíván.

BORAH.

Az egyik fiatal százados elébem állott s bemutatta a tiszteket. A pincérrrel a tiszt társaság poharait megtöltöttem, hogy koccinthassunk.

A tóra néző ablakmelletti egyik fülkében üldögélt kényelmesen Staub Irma s onnan figyelte mosolyogva a bemutatkozási jelenetet. — Hallatlanul szemtelen — gondoltam magamban —, de nem hátrálok meg . . . — Feléje fordultam:

— Asszonyom, a vitéz francia tiszték az Ön jelenlétében nem ürítenek poharat anélkül, hogy szépségének az illó hódolatot előbb meg ne adnák. Egészségére, asszonyom! — s ezzel felhajtottam a poharat.

A kémnő köszönő meghajlással felelt s nevetve válaszolt:

— Kétszeres örömmel fogadom hódolatukat, mert az urakat még nem ismerem, de így most már megmondom — amit eddig nem tettem —, mennyire szeretem s csodálom Franciaországot. — Felemelte a poharát: — Uraim! A hős francia hadseregre ürítem poharamat! Az önök kivívott és eljövendő dicsőségére! Franciaországra!

Azután azzal a biztonsággal, amelyet mindig csodáltam benne, hozzám lépett:

— Uram, Ön apám lehetne. Engedje meg hát d'Aspermont bárónőnek, kinek férje a belga fronton elesett, hogy megölelje Önt s ezen az úton ölelje át az egész francia hadsereget.

Könnyekig meghatott bajtársaim élénk örömrivalgásai között feleltem:

— Ez nem engem illet, asszonyom! Nem lehet vitás, hogy az Ön csókja azt illeti meg közülünk, aki a legfiatalabb s legvittezebb, tehát G. repülőhadnagyot, akit ezennel van szerencsém Önnek bemutatni.

— Legyen! — nevetett a kémnő. Bájos mozdulattal magához vonta a fiatal hadnagy fejét, kezébe vette az arcát és megcsókolta a homlokát. Természetes, hogy a bajtársak jókedve most már viharosra fordult.

Nem tagadom, igen melegem lett arra a gondolatra, hogy Staub Irma, akit el kell fognom, megöleljen s megcsókoljon . . .

Mint látjuk, hallatlan biztonsággal mozgott ez a nő. Nemcsak ahhoz értett, hogy a fiatal férfiak rokonszenvét egyetlen szavával megnyerje, de arra is volt gondja, hogy olyan hangzatos nemesi névvel vértelmezze magát, amely minden olyan kellemetlen közeledés lehetőségét, amely neki nem volt inyére, eleve kizárta. Két sikert azonban mégis elkönnyelhettem. Álrühám bevált, biztosított az ellen, hogy a kémnő felismerjen. Aztán pedig: az összes tiszteket megismertettem vele s így kellő időben ellenőrizhettem, hogy kik azok, akikre voltaképpen a hálóját kivetette. Szóval nem kezdtem rosszul a munkámat.

A Staub Irma luganói tartózkodásához a németeknek rendkívüli érdekeik fűződhettek, mert olyan művészi és óvatosan dolgozott, amire már őt magát sem tartottam volna képesnek. A hadiözvegy szerepét játszva, naponta aratta a tiszték hódolatát, akik madarak módjára rajzóttak körülötte, de azért megközelíthetetlen maradt.

Leghevesebb udvarlói között is a legtüzesebb G. repülőhadnagy volt, aki teljesen elvesztette a fejét s úgy követte Irmát, mint az árnyék, anélkül azonban, hogy csak valamivel is közelebb férközhett volna hozzá, mint a többiek.

Igy telt el néhány nap, mikor egy napon egy úr érkezett Luganóba. A kémnő ezt az urat Tirlémont gróf néven, sógoraként mutatta be, aki mint diplomata, a vatikáni belga követségre van beosztva. Tetőtől-talpig nemes alkatú, szép férfi volt a gróf és csodálatosan erőteljes, pedig felül volt az ötvenen. Mély gyászban járt — hazáját, Belgiumot gyá-

szolta, mint mondotta — de azért egyszer mégis azzal jött hozzám, hogy szívesen résztvenne a fiatal tisztek szórakozásában, hadd bosszantsa meg őket azzal, hogy tenniszben s golfban sorra veri valamennyit.

Egy pillanatig sem kételkedtem benne, hogy a „gróf” csak mondja magát grófnak, ezért, mielőtt megérkezett Luganóba, rögtön táviratoztam Rómában és Havreben működő társaimnak s a gróf felől tájékoztatást kértem. Rómában nem tudtak róla semmit, amint ezt előre gondoltam is. Havreben azonban már igen. Onnan azt a tájékoztatást kaptam, hogy gróf Tirlemont nem más, mint a v. Bissing törzskarában szervezett kémszolgálat egyik tagja, akit von Richbernek hívnak; azelőtt repülőtiszt volt, de ismeretlen okból felmentették a szolgálata alól s különleges feladatokkal bízták meg. A jelentésben ez állott róla: „V. Richber igen veszedelmes kém, több nyelvet beszél tökéletesen, köztük a franciát is. Ezen a réven — különféle átalakban — könnyen bejuthat ellenséges területre. Ilyen szolgálataiért már megkapta a Vörös Sasrend I. osztályát. Az uralkodó bajor családdal — a Wittelsbachokkal — közvetlen rokonságban áll. Eddig a következő álneveit ismerjük: Tirlemont gróf, Berrieres márki, Greenock lord, Jean de Gimet, Durand des Cognets stb. Álnevei alatt már rengeteg kellemetlenséget okozott, többek között Croy herceg és Miss Cavell* elfogatását is ő tette lehetővé.” A jelentéshez fényképet és személyleírást is csatoltak.

Nem volt kétséges: a fénykép és a személyleírás pontosan illett a luganói Tirlemont grófra.

A helyzet ismertetése mellett gyorsan utasítást kértem előljáróimtól Párisból. Az utasítás így szólt: „Szabad kezét engedünk önnek, de legyen körültekintő. A szóban forgó egyén, akit tökéletesen ismerünk, egészen különlegesen veszedelmes. Nem szabad megfeledkeznie arról, hogy semleges területen működik.” A „különlegesen veszedelmes” szavak alá voltak húzva s ez a mi titkos jelzéseink szerint azt jelentette, hogy az így megjelölt kém semmitől, a biztos haláltól sem riad vissza, hogy célját elérje.

Az említett adatok s az utasítás már a kezemben voltak, mikor G. és M. repülőhadnagyok tudomásomra adták, hogy sürgős közlendőjük van. Feldúlt vonásaik elárulták, hogy komoly esemény történt.

— Alezredes úr! — kezdte a jelentést M. hadnagy, míg bajtársa a felindulástól szóhoz sem tudott jutni — ma éjjel, mialatt egy társaságban voltunk, betörték a szobánkba és pótolhatatlan katonai iratokat elloptak.

A két fiatal tiszt ezután egymás szájából ragadva ki a szót, elmondotta, hogy a fogságban sem hagyta őket pinnen a haza megsegítésének vágya s a legújabb repülőgépmoделlek nyomán elkészítették egy új csatarepülőgép terveit.

— Hat ilyen terv állott készen, megvoltak a keresztmetszetek, oldalnézetek, az építési tervek másolatai és a leírás — sóhajtoztak vigasztalhatatlanul.

— Másodpéldányaik nincsenek? — kérdeztem.

— Sajnos, nincsenek!

— Hát, hagyjuk ezt! — mondtam. — Mindenekelőtt azt kell tudnom, hogy d'Aspermont bárónő és sógora ott voltak-e a társaságban?

— Csak nem rájuk gyanakszik, alezredes úr? — kiáltott fel egyszerre a két fiatal tiszt.

— Óh, egyáltalában nem gyanakszom rájuk, de hát

* Cavell Edit angol ápolónő volt Brüsszelben. A német megszállás alatt, mint vöröskeresztes ápolónő, pénzzel támogatta a sebesült entente-katonákat, hogy Hollandiába szökésüket elősegítse s ezért a német haditörvényszék halálra ítélte. Brüsszelben és Londenban szobrot emeltek neki, Szerk.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága Szeles Ferenc nagykái őrs-beli tiszthelyettes fegyveres orrvadászokkal szemben tanúsított vitéz magatartásáért a Magyar Ezüst Érdeméremmel, a zöld szalagon, tüntette ki.

háborús időkben mégiscsak jobb mindenkivel szemben bizalmatlannak lenni.

Erre megnyugodtak s folytatták az elbeszélést:

— A bárónő éjjelig maradt közöttünk. Bridgettünk. Sógora csak pár percig volt velünk, megkérdezte, sokáig játszunk-e még s aztán fejfájására hivatkozva, újból eltávozott.

— Mit válaszoltak neki, mikor a játék befejezése iránt érdeklődött?

— Mi semmit. A bárónő azonban azt mondotta, hogy nem álmos, a veszteségeit pedig még az este vissza szeretné nyerni.

— Sokat veszített?

— Mintegy 10 aranyat.

— És a bárónő hány óraker távozott a társaságból?

— Pontosan egy óraker. Mi elkísértük őt egészen a szobájáig.

— Mutassák meg nekem az urak azt a helyet, ahol a tervek el voltak rejtve. Mivel azonban magam bizonyos okokból egyelőre háttérben akarok maradni, térjenek visza nélkülem a szobájukba, én majd néhány perc múlva szintén odajövök.

Öt perc múlva együtt voltunk a szobában. Megkérdeztem, hol voltak a tervek. Azt felelték, hogy egy képrámában, a kép és a karton között.

M. hadnagy felállott egy székre, leakasztotta a képet s a következő pillanatban felkiáltott:

— Az ördögbe is, csak nem ment el az eszem? Hiszen itt vannak a tervek. De hát akkor az előbb sem lehettek másutt...

G. hadnagy odaugrott, megnézte a képet:

— Tényleg! A tervek itt vannak. Én azonban nem vagyok bolond s tudom, hogy az előbb még nem voltak itt. Felvilágosítottam őket, hogy miközben engem kerestek

s velem tárgyaltak, valaki visszatette a terveket a helyükre.

A képet az ablak közelében egy székre helyeztem, elővettem a nagytómat. Hamarosan meggyőződtem róla, hogy csakugyan Tirlemont gróf, illetve von Richber keze van a dologban. A belga kémvédelmi iroda ugyanis a fényképen kívül a „gróf” ujjlenyomatát is megküldötte nekem. A tükörsíma képrámán megült igen finom porrétegben a fodorszálak jellegzetességei szépen kivehetők voltak.

Most már természetesen közöltem gyanumat a két fiatal tiszttel, de szolgálati esküjökre hivatkozva, lelkükre kötöttem, hogy senkivel se közöljék, ki vagyok. Akkor aztán elővettem a havrei értesítést és vonalról-vonalra összehasonlítottam az ujjnyomokat: 18 azonos pontot találtam. Most már egészen biztos voltam benne, hogy a papirokat a „gróf” lopta el, lefényképezte és azután visszatette a helyükre.

Most már az volt a kérdés, megtalálom-e még a kémét, mielőtt a határon átlépne.

— Parancsoljon alezredes úr velünk is — mondotta a két tiszt.

— Erre számítok is, uraim. Egyelőre viselkedjenek úgy, mintha semmi sem történt volna! — Megfogadták, hogy utasításom szerint fognak viselkedni s tényleg, mikor vagy 10 perc múlva beléptem az étterembe, barátságosan beszélgetve, üldögéltek egy asztalnál a „bárónővel” és a „gróffal.” Meg voltam velük elégedve.

Mikor a szállóba visszamentem, a lépcsőn majd feldőntött a bárónő sofförje, úgy rohant valahova. A sofför különben nem volt német.

— Bocsánatot kérek, uram, azért rohanok így, mert a bárónő teára készül, Comoba. Alig van annyi időm a nagy sietségben, hogy az autót az útra előkészítsem.

— Comoba mennek? — feleltem. — Ez pompás. A két repülőtisztel éppen most határoztuk el, hogy ma átrándulunk Comoba. Mikor indulnak?

— Két óraker.

— Nos, akkor mi bizonyosan később megyünk. Vizontlátásra fiatalember!

— Vizontlátásra, uram! — köszönt a sofför és továbbrohant. Én pedig bementem a szemben levő kereskedésbe és félkilogramm porcukrot vásároltam.

A cukorral felszerelve a garázs felé mentem. A sofför éppen benzint töltött. Odakiáltottam neki:

— Hallja-e, Adolf, maga biztosan nem szokott megijedni egy pohár bortól?

— Azt már nem! — válaszolt nevetve.

— Na, azt én is gondoltam! Itt van egy arany, szaladjon el a rakpartra a virágkereskedésbe, vegyen nekem egy csokor orgonát, fel akarom virágozni a bárónő autóját. Útközben lehajt valahol az egészségemre egy pohár bort.

— Igen ám, uram, de mi lesz addig az autóval?

— Az ne okozzon magának gondot, én ittmaradok.

— Jó, akkor szaladok...

Mikor a sofför a saroknál bekanyarodott, körülnéztem, nem figyel-e valaki és a porcukrot betöltöttem a benzintartályba.

Délben, mintha egész délelőtt mi sem történt volna, a két repülőtisztel együtt ebédeltem. Ebéd után azt mondtam nekik, hogy öltözzenek át polgári ruhába és tíz perc múlva hívjanak ki engem is. Tíz perc múlva, mikor beültünk az autónkba — amelynek a sofförje egyik kémünk volt —, láttuk, hogy Staub Irma Mercedesese elrobog. Nyomába kerekedtünk, de távolságot tartottunk, hogy a kémnő és társa gyanút ne fogjon.

Azt az időt, mialatt az autók így egymás nyomában szaladtak, arra használtam fel, hogy a rendkívül értékes

iratok fényképmásolatainak a visszaszerzésére vonatkozó tervemet a repülőtisztelkkel közöljem. — A Staub Irma autója — mondtam — hamarosan el fog akadni, mert a benzinbe cukrot tettem. Ha Staub Irma és kémtársa az autójuk előrelátható megakadása után velünk jönnek, akkor mielőtt Olaszország határát átlépjük, olasz rendőrökkel azonnal elfogatom őket. Ha pedig nem akarnak velünk jönni, hanem vissza akarnak térni a semleges területre — Luganóba —, akkor erőszakkal vesszük vissza tőlük a fényképeket.

— És ha Richbernél fegyver van? — kérdezte G. hadnagy.

— Akkor harcra kerül a sor — válaszoltam.

Közben siklott az autónk az úton, párbajom Staub Irmával a döntéshez közeledett.

Chiassoig nem láttuk a Mercedest, de amint a várost elhagytuk, ott vesztegelt előttünk az úton Staub Irma autója. A kémnő az út mentén állott és szidta a soffört, az meg a hibát kutatta. Mikor odaértünk, megállítottam az autót:

— Mi történt, bárónő?

— Ne is kérdezze, annyira dühös vagyok! Ostoba géphiba és éppen ma ér bennünket... Teára várnak Comoba s ennek az ostoba Adolfnak a hibája miatt most már nem érhetünk oda idejében.

— Ha csak ez a baj, akkor nincs baj! — feleltem. — Mi is Comoba igyekszünk s ha úgy tetszik, szívesen magunkkal visszük. Kicsit összébbhúzódnak, mindenkinek lesz helye.

Staub Irma és von Richber összenéztek, azután a kémnő — még mindig dühösen vizsgálgatva tekintetével a Mercedest — azt felelte, hogy elfogadják a meghívást, már csak azért is, mert más megoldást úgy sem találhatnának.

Beülték az autóba s elindultunk. A határon az alpineknek megmutattuk a szabadságolási igazolványunkat s azután már egy-kettőre Comoban, tehát olasz területen voltunk.

— Hol szállanak ki, bárónő? — kérdeztem.

— A Róma-szállónál.

Megadtam a sofförnek az utasítást s az említett szálló előtt a német kémek kiszállottak az autóból és bementek a szállóába. Mint általában az ilyen kocsmá- és találkahelykeverékeknek, ennek a szállónak is két kijárása volt.

Mikor a legközelebbi utcasaroknál befordultunk, megállottunk s a két tisztet azzal a megbízatással küldöttem vissza a szállóához, hogy a kijáratokat figyeljék. Meghagytam nekik, hogy ha a német kémek a szállót elhagyják, észrevétlenül kövessék őket nyomon s állapítsák meg, hogy hova mentek, különben pedig tíz perc múlva magam is újra itt leszek.

Sarda rendőrbiztoshoz siettem azután, akit régóta ismertem s tudtam róla, hogy alaposan foglalkozik az éljé kerülő ügyekkel. Mikor jövelelem célját közöltem vele, azonnal maga mellé vette a titkárját és négy rendőret s úgy igyekeztünk együttesen a szálló felé. Sarda a bejáratok őrzését rábízta az embereire, közben a két repülőtisztól — akik eddig a bejáratokat figyelték — megtudtam, hogy a német kémek még nem távoztak el.

Sarda titkárjával együtt bement a szállóba, mialatt én a két repülőtisztel beszéltem. Néhány perc múlva két lövés hangzott el odabent. Attól tartva, hogy a rendőrbiztos és Richber keveredtek harcba, berohantunk mi is, utánunk a négy rendőr.

A XV. Lajos korabeli stílussal berendezett szoba padlóján holtan feküdt v. Richber, az álgrof Tirlemont, a rendőrbiztos pedig egy férfire szegezve tartotta a pisztolyát. Ez a férfi már nem volt fiatal s ápolatlan szakállas, hosszú-

hajú tudóshoz hasonlított. Öreges külsejét kerek, sötét pápaszeme még öregebbé tette.

Odasiettem a rendőrbiztoshoz s a holttestre mutatva megkérdeztem tőle, mi történt.

— Semmi rendkívüli — válaszolta. — Abban a pillanatban, amikor Staub Irmát le akartam tartóztatni, a kémnő szemeloccsantott egy csésze forró teával s miközben a forró italtól néhány másodpercre elveszítettem a látóképességet, kiszökött a szobából. Eközben titkárom Richberre vetette magát, aki pisztolyt rántott elő a zsebéből és rálőtt a titkárra, de a lövés nem talált. A titkár aztán, amint láthatja, biztosabban kezelte a fegyverét.

— Hát Staub hol van? — kérdeztem.

Az épület felső részébe menekült. Most keresik...

— Akkor rendben van! És ki ez a férfi? — kérdeztem rámutatva a tudóskülsejű férfire, akinek az örzését éppen akkor vette át egy karabinieri.

— Nem tudom — felelt a rendőrbiztos, de majd utána nézünk ennek is, Staub Irma és Richber társaságában találtuk, valószínű hát, hogy jó fogást csináltunk vele.

— Ez igaz — mondtam. — Megmotozták már?

— Még nem, de mindjárt kikérdezzük, — felelt a rendőrbiztos, azután odafordult az idegenhez:

— Van valami igazolványa?

— Van! — felelt a „tudós” és kihúzott a zsebéből egy papirokkal tele tárcát. Felmutatott egy igazolványt, amely szerint Wiedenau János a neve, nyelvtanár. Zürichben született német szülőktől. Életkora: 72 év.

Kétségbevontuk ennek az igazolásnak a valódiságát már csak azért is, mert jóval idősebbnek tűntette fel magát a megváltoztatott külsejével, mint amennyi idős tényleg lehetett. A két, repülőterveiért aggódó hadnagy nagy érdeklődéssel figyelte az eseményeket. Tudták most már, hogy veszedelmes históriába keveredtek bele s a fejleményeket most már a közelinek mutatkozó befejezésig figyelemmel akarták kísérni. Ezt ösztönösen is kifejezésre juttatták úgy, hogy kétoldalt szorosan, mintegy védőleg közrefogtak.

A nyelvtanár iratai rendben voltak. A rendőrbiztos felvette a következő kérdést:

— Különös, hogy Önt két gyanus egyén társaságában találtuk. Honnan ismeri ezeket az embereket?

— Ez csak afféle utiismeretség kérem! — felelt legyintve a nyelvtanár.

— Ön sokat utazik, mint az irataiból látom. Ebben az évben Franciaországban háromszor, Németországban kétszer és Olaszországban ötször fordult meg.

— Nagyon szeretek utazni, rendőrbiztos úr!

A rendőrbiztos tovább kutatott a tárcában s közben így szólt:

— Hát hiszen az izlések különbözők, ami az utazást illeti... De mégis, az utazási láz egymagában mégsem látszik elegendő magyarázatnak arra, hogy ez a térkép is itt van az Ön tárcájában. — A rendőrbiztos ezzel a nyelvtanár szeme elé tartott egy olasz vezérkari térképet Szent Gothárdról. Közben pedig én azon törtem a fejemet, hol láttam már ennek a nyelvtanárnak a jellegzetes fejét? Mert láttam valahol!

A nyelvtanár pillanatig habozott, aztán azt felelte, hogy a térképre kirándulásain van szüksége, mert szenvedélyes alpinista. A rendőrbiztosnak azonban még mindig volt kérdőnivalója:

— Na, és ezeken a kirándulásain rajzolja be vörös írónnal az erődtéményeinket s az azokhoz vezető utakat?

— Ezt a kérdést nem értem — felelt a nyelvmester.

— Na, majd megérti, — szólt a rendőrbiztos és to-

vább kutatott a tárcában. Talált is ott egy fényképet, azt odanyújtotta nekem s így szólt:

— Most azután biztos vagyok a dolgomban, ez már kétségtelen bizonyíték. — Erre én is azt mondtam, hogy ez a bizonyíték teljes.

A fénykép ugyanis egy, a legutóbbi időben épült olasz határerődöt ábrázolt.

— Be kell látnia, hogy mindenesetre nagy elővigyázatlanság valami ártatlan utazás során ilyen holmit magával vinnie — folytatta a kihallgatást a rendőrbiztos. Kivett a tárcából még egy képet. — Mondja meg kérem, ki ez az ember itt ezen a képen Staub Irma társaságában? Mert ugyebár, ez a nő Staub Irma?!

A két repülőhadnagy feszült figyelemmel kísérte a kihallgatást. Mikor a képet meglátták, telkiáltottak, hogy természetesen, a képen Staub Irma látható.

A nyelvmester megint habozott, csak azután felelt:

— En nem tudtam, hogy ez a nő Staub Irma. Én őt csak Levain grófnő néven ismerem...

Ez a név eszembejuttatott egy nemrégiben elintéztet esetet. Most már emlékeztem.

— Ha ez a nő a képen Levain grófnő, akkor ön meg nem más, mint v. Trauth őrnagy, aki Rupprecht bajor trónörökös hadseregének vezérkarához tartozik.

Erre a váratlan leleplezésre a rendkívül ügyes öreg-árcba bújt ember összeroppant. Néhány másodperc múlva pedig beismerte, hogy tényleg v. Trauth őrnagy a neve.

A rendőrbiztos átadta az őrnagyot egy rendőrnek, aki bekísérte a fogdába. Miközben pedig a titkár a levéltárca tartalmát rendezte, mi a rendőrbiztossal a Richber ruháját kuttattuk át. Átnéztük a zsebében talált összes iratokat. Közük voltak a repülőktől ellopott tervek fényképei is.

— Most még csak az hiányzik — szóltam nevetve —, hogy a rendőrök Staub Irmát hozzák s akkor elmondhatjuk, hogy a mai nap nem volt éppen eredménytelen.

Ebben a pillanatban berontott a szobába egy feldúlt arcú rendőr:

— Biztos úr! Staub Irma eltűnt! Mindent átkutattunk, de hiába. Kicsúszott a kezünkől!

Soha még olyan válogatott káromkodásokat nem hallottam, mint amilyenekkel a rendőrbiztos ezt a jelentést tudomásul vette. Tombolt dühében. Mikor végre nagynehezen lecsillapítottam, megkérdeztem a rendőrt, hogyan menekülhetett el a kémnő, tudja-e?

— Hogyne tudnám! A harmadik emeleten van egy kamra, tele lim-lommal. Ebből a kamrából nyílik egy ajtó a szomszédos ház felé, mi azonban azt hittük, hogy valami faliszekrény lehet. Csak amikor alaposan megnéztük s meglehetősen nehezen felnyitottuk, akkor láttuk, hogy ezen az ajtón át a szomszédos házba át lehet menni. Arra menekült el Staub Irma.

— No, azért még így sem egészen eredménytelen ez a nap — jegyeztem meg. Egyszer majd csak elcsípjük a szép Irmát is...

Átöleltem a rendőrbiztost, úgy vigasztaltam:

Kedves barátom, ne legyen úgy kétségbeesve! A világ minden rendőre tudja, hogy Staub Irmát csak azon a napon lehet elfogni, amikor ő el akarja magát fogatni. Ma nem akarta, hát ez ellen senki sem tehet semmit.

Búcsút vettem a rokonszenves olasz rendőrtől s azután teljes sebességgel robogtunk vissza Luganóba, ahol természetesen d'Aspermont bárónőt azóta sem látta többé senki.

„Ha most még mindig tétovázunk s meghagyjuk a mai léghört, amelynek jellemvonása a jövőtől való félelem, a világ katasztrófába rohan. **MUSSOLINI.**”

Pályaváltoztatás.

Írta: HORVÁTH ANDRÁS I. alhadnagy (Gyöngy).

Csavargó haladt el a laktanya előtt, az országúton. Pantallójának egyik szára lábszárközépig, másik szára pedig bokán is alul ért. Kabátja méltó volt nadrágjához, úgyszintén a kalap is. Cipőjéről jobb nem is beszélni. Pedig úgy máskülönbben jótermetű ember volt. Arcvonásai szabályosak, bajusza tömött fekete, tartása egyenes, mindez bizonyítéka annak, hogy látott már jobb napokat is.

Kiss József őrmester, aki annakidején — még a szép békevilágban — a zalaszentgróti őrs parancsnoka volt, éppen akkor nézett ki az őrsiroda ablakán, mikor a csavargó odaért. Az őrsparancsnok kinyitotta az iroda ablakát és lekiáltott:

— Hé! Jöjjön csak ide!

A csavargó bejött.

— Mi járatban van errefelé? — kérdezte az őrsparancsnok.

— Miért kérdezi az őrmester úr?

— Ne kérdezzen, hanem feleljen! — utasította rendre az őrsparancsnok.

Erre a rongyos ember szelidebb modorban kezdett beszélni. Elővette az okmányait. Volt közöttük egy leszerelési igazolvány is, amely szerint a toprongyos csavargó nemrégén még csendőr volt. Szegeden szolgált őrsvezetői rendfokozatban, mint irodai segéd munkás.

Kisebb-nagyobb mulasztások és főleg kocsmázás miatt eltávolították a testületből. Arra kérte Kiss őrmestert, ne tegye meg vele azt a szégyent, hogy csavargás miatt átadja a hatóságnak. Van neki egy berlini nagybátyja, akinek jól jövedelmező gyára van, az majd kiségti a valami üzletbe fog. Az őrsparancsnok elengedte azzal a feltétellel, hogy az őrskörlet határáig meg sem áll. Örült maga is, hogy megszabadult tőle, mert nem szívesen mutogatta volna a volt csendőrt a főszolgabíró úrnak.

Pár nap mulva vásár volt Sümegen. Mi is oda voltunk vezényelve kiségtő járőrbe. Portyázás közben harsány hang ütötte meg a füleket:

— Cipőfűző, cipőfűző... ümmög-gomb!

— Nini, hisz ez a mi csavargónk! — szólta a járőrtársam. Odamentünk.

— Nos, jobb így Sümegen mint volt Szegeden? — kérdeztem. Nagyon fohászkodott az árva, sehonnai ember:

— Hej, őrsvezető úr, a rézangyalát ennek a betyár világnak... soha sem hittem volna, hogy valamikor csavargónak nézzenek engem a csendőrök. De tudom Isten, meg tudnám becsülni azt a tollas kalapot, csak még egyetlen egyszer a fejemre tehetném... — Felnézett az égre: — Istenem, de jó csendőr lennék!

A szeméből babszemnagyságú könnyesepp gördült végig a rossz kabáton. Bele a homokba, amely mohón nyelte el egy emberélet tragédiáját. Örökre, nyomtalanul.

KI TUDTA?

A BUDAI KIRÁLYI VÁRPALOTÁT YBL MIKLÓS (1814—1891) építész építette, aki gót, román, de főleg reneszánsz architektúrájával Budapest külsejének nemcsak az európai szint adta, hanem a legreprezentálatóbb középületeket is. A budai királyi várpalotán kívül ő építette az Operaházat, a nemzeti lovardát, a vámpalotát és a régi országházat.

CSENDŐR LEKSZIKON.

173. Kérdés. A gyanúsított 3 zsák búzát lop el. A járőr megindítván a nyomozást, megtudja, hogy pincéjében rejtette el a gyanúsított a búzát. Tarthat-e a járőr saját kezdeményezéséből házkutatást?

Válasz. A lopott búza kétségtelenül bűnjel s így a Szut. 444. pontja szerint a csendőrnek törekednie kell megszerzésére. Ha a csendőr tudja, hol van az őrizetbe veendő bűnjel s különösen azt tudja, hogy a gyanúsított birtokában van, sokszor felesleges a tény megszerzésére is irányuló tevékenységnek házkutatás elnevezést vagy jelleget adni, hiszen a csendőr minden alakszerűség nélkül őrizetbe veheti azokat a bűnjelket, amelyeket a gyanúsítottnál talál vagy amelyeket neki átadtak önként. A kérdésben feltett eset szerint a Szut. 437. pontja alapján nehéz meghatározni a házkutatás szabályszerű jogcímét, ellenben mindjárt megvan oldva a kérdés, ha a járőr a gyanúsítottat felhívja arra, hogy a bűnjelét adja ki, vagy megkérdi őt: beleegyez-e abba, hogy a járőr elővegye onnan, ahol van. Akár beismeri bűnöségét a gyanúsított, akár nem, az ily felhívással létesített logikai kelepceből csak úgy szabadul, ha a felhívásnak enged; ebben az esetben pedig a járőr eljárása ellen szabályszerűség szempontjából nem emelhető kifogás, ha a bűnjel őrizetbe vételét ily körülmények között foganatosítja.

174. Kérdés. Valaki bezárt élestarának ajtaját olyan készülékkel szereli fel, amely a zárat feltörő tolvajon halálos sebet ejt. Büncselekmény forog-e fenn?

Válasz. Azt, aki élestarának ajtaját ily készülékkel szereli fel, cselekményének belátása körül mindenestre gondatlanság terheli, ha mégannyira csak tolvajok ellen irányul is az ilyen védekezés, hiszen könnyen elképzelhető, hogy oda nem tolvajlás szándékával, hanem jogszerűen behatoló egyént is megölhet a készülék. A cselekmény jogos védelem címén nem maradhat büntetlenül azért, mert a belopózkodó tolvajnak minden figyelmeztetés nélkül való megölését nem minősíthetjük a Btk. 79. §-a alapján a vagyon ellen irányuló jogtalan támadás elhárítására szükségesnek. Viszont szándékos ölésnek sem minősíthető a cselekmény, azért, mert az eredmény bekövetkezése sok mindenféle véletlentől függött, a készülék felszerelője tudatában tehát, mint bizonyosság nem szerepelhetett.

175. Kérdés. Az 1913:XXI. t.-c. hatályon kívül helyezte a Kbt. 62. és 63. §-át. Miként minősül tehát annak cselekménye, aki a Kbt. 62. vagy 63. §-a alá eső csavargás miatt vannak felelősségre?

Válasz. Miként az 1913:XXI. t.-c. 20. §-a megmondja, e két törvényhely helyett az 1913:XXI. t.-c. 1—4. §-át kell alkalmazni. Ezek a törvényszakaszok a közveszélyes munkakerülés eseteit szabályozzák s a csavargással párosult munkakerülés fogalmát nemcsak kiszélesítették, hanem büntetését is lényegesen megszigorították. Eszerint a munkabíró egyén munkakerülő csavargása vagy egyébként tanúsított munkakerülő életmódja csak olyan esetben kihágás, amikor e pusztán tényen kívül erkölcsi romlottságot vagy megátalkodott züllöttséget az illetőre rábizonyítani nem lehet, mert ilyen esetben már vétség a cselekmény. Vétség nevezetesen akkor, ha a munkakerülés a tettesnek vagy családjának erkölcsi romlásával jár, ha bizonyos tények arra mutattak, hogy a tettes büncselekmények elkövetéséből tartja fenn magát stb. Vétség a csavargás akkor is, ha a tettest közveszélyes munkakerülés kihágása miatt két éven belül már megbüntették. A közveszélyes munkakerülést csak kihágás esetében bírálja el a közigazgatási hatóság (államrendőrség), a vétségek a kir. járásbíró hatáskörébe tartoznak. A törvény rugalmas

szövegezése szerint egyébként a közveszélyes munkakerülés legtöbb esete vétségnek minősíthető.

176. Kérdés. A gyanúsított gépkocsivezető nagy sebességgel vezeti gépkocsiját az országúton. Még idején észreveszi, hogy az országút közepén néhány apró gyermek játszik. Kellő időben fékezik, de a fék felmondja a szolgálatot s az egyik kis gyermeket halálra gázolja. Számíthat-e a gépkocsivezető arra, hogy a bíróság a Btk. 77. §-a alapján javára beszámítást kizáró okot állapít meg, mert a létrejött bűncselekményt „ellenállhatatlan erő” hatása alatt (vagyis a fék elromlása következtében) követte el?

Válasz. Mindenekelőtt megjegyezzük, hogy a Btk. 77. §-a nem ilyen esetekre szól. A Btk. 77. §-a olyan külső, fizikai erőt feltételez, amely lenyűgözi az emberi akaratot és a nyers erőszak nyomásával valakit büntetendő cselekmény elkövetésére kényszerít. Ez a §. tudatos, egy másik ember akaratára által irányított erőt feltételez, tehát nem természeti erőt s nem emberi akaratától független, bizonyos körülmények összetételéből eredő kényszerhelyzetet. Ha például valaki leesik az emeletről, egy arra haladóra reásik s az illető meghal, akkor a haláleset miatt a zuhanó nem vonható felelősségre, mert véletlen szerencsétlenség történt, vagyis a haláleset előidézésében tudatos erőnek sem közvetlen, sem közvetett része nem volt.

A kérdésben feltett eset büntetőjogi elbírálásánál a gépkocsivezető felelőségét illetően két szempont mérlegelése jön tekintetbe: véletlen szerencsétlenség történt-e, amely semmiféle emberi cselekménnyel okozatos összefüggésben nincsen, avagy a haláleset okozatos összefüggésbe hozható-e a gépkocsivezető gondatlanságával. Ha a fék működése oly okból szűnt meg, amelyet semmiféle óvintézkedéssel előrelátni és kizárni nem lehetett, a szerencsétlenség véletlen műve s így egyszerűen nincs bűncselekmény. Ha azonban kimutatható, hogy a fék állapotából eleve következtetni lehetett arra, hogy működésében zavar fog előállni, a gépkocsivezető gondatlansággal terhelhető annyival is inkább, mert minden gépkocsivezető köteles gépje állapotát utraindulás előtt megvizsgálni s az alkatrészek állapotából a működés zavartalanságára és tartósságára tervszerű következtetést vonni. Hogy egy gépkocsi fékje adott pillanatban felmondja a szolgálatot s emiatt szerencsétlenség történik, távolról sem lehet alap arra, hogy a gépkocsivezető bűnvádi felelőségétől eltekintsenek, bármennyire kifogástalanul működött is a gép kevés előbb. A gépkocsivezetőnek jól kell ismernie gépét s előre biztosnak kell lennie abban, hogy a gép működésében nem fognak előállni oly véletlenek, amelyek veszedelmesek lehetnek mások életére vagy testi épségére.

Felmentését hasonló esetekben a gépkocsivezető nem a Btk. 77. §-a alapján remélheti, hanem azért, mert minden tőle elvárható szakértelmet és gondosságot kifejtett, a fék elromlására előre nem számíthatott s így bűncselekmény nem létesült.

177. Kérdés. Az 5007. P. M. 1924. sz. rendelet 7. §-a alapján vadászatra alkalmas, vagyis 5 aranykorona illeték alá eső fegyvernek tekintendő-e a revolver vagy pisztoly? Ha igen, minden évben le kell-e róni az illetéket vagy az illetékfizetés hatálya egyszerűsmerindenkorra szól?

Válasz. Fegyverilleték alá általában a hosszabb aggyal ellátott vagy ellátható lövőfegyverek esnek. Minthogy az ú. n. marokfegyverek (revolverek és pisztolyok) pótaggyal meghosszabbíthatók, de egyébként is kimerítik a vadászatra alkalmasság fogalmát, ha mindjárt nem teljes mértékben is, a revolverek és pisztolyok is az 5 aranykorona fegyverilleték alá esnek. Természetesen ezt az illetéket csak annak kell fizetnie, aki vadászjegyet váltott. Az illeték lefizetésének hatálya addig az időpontig terjed, ameddig a vadászjegy érvényes. Azt a fegyvert, amely után illetéket fizettek, elveszik a vadászjegy fegyverigazolványába. Aki olyan fegyverrel vadászik, amely nem szerepel a fegyverigazolványban, jövedéki kihágást követ el.

178. Kérdés. Egy szőlősgazda többektől hordókat kap kölcsön használat végett. Végrehajtást szenvedvén, a bírósági végrehajtó a birtolatában levő idegen boroshordókat is összeírja, azt vélelmezvén, hogy az ő tulajdonai. A szőlősgazda nem értesíti erről az érdekeltet, ezek elmulasztják az igényper megindítását. Így árverésre kerülnek az idegen hordók is. Az árverési vevő a megvett hordókat elviteti s egyelőre egy, a közelbenlakó ismerősének udvarán helyezi el. A hordók volt tulajdonosai arról tudomást szereznek s abban a hiszemben, hogy időtörtéteken ily módon túltehetik magu-

kat, önkényesen birtokba veszik s lakásukra vitetik. Történt-e bűncselekmény s ha igen, minő?

Válasz. Az árverési vevő jogos tulajdonosává vált a megvett tárgyaknak s vele szemben a hordók eredeti tulajdonosai elvesztették minden jogukat. Kétségtelen kárukak tehát csak azzal szemben érvényesíthetik, aki erre okot adott, vagyis a haszonkölcsönbe vevő szőlősgazdával szemben. Nem érvényesíthetnek kárigényt a végrehajtóval szemben sem, mert ennek is törvénytörő és jóhiszemű volt az eljárása. Ha a végrehajtó megmondották is, hogy a hordók nem a végrehajtást szenvedő tulajdonai, ezt nem volt köteles figyelembe venni az összeírásnál, mert a figyelmeztetés alaposságát nem volt módjában elbírálni azzal a tényekkel szemben, hogy a végrehajtást szenvedő birtokában és használatában találta a hordókat.

Az eredeti tulajdonosok tehát abban a tudatban, hogy árverésen megvett tárgyat vesznek el az árverési vevőtől, jogtalanul idegen ingóságot tulajdonítottak el s így cselekményük lopás.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy érdekes tüzeset nyomozása.

Írta: SZILÁGYI LAJOS tiszthelyettes (Szeged).

*Nyomozta: A dobozi őr, támogatta a szegedi 5. nyomozó-
alosztály.*

A nyári időszakban sok gondot okoznak az őröknek a tüzesetek. Gyakori ezek közül a biztosítási csalás, még több a gondatlanság folytán keletkezett tűz és hál' Istennek elég kevés a gyujtogatás.

Bármiféle okból keletkezett is azonban a tűz, kiderítése mindig igen nehéz s alaposan próbára teszi a csendőr képességét. Ugy vélem, szolgálatot teszek bajtársaimnak azzal, ha alant egy különleges tüzeset kiderítésének körülményeit ismertetem azért, hogy tüzesetek nyomozásakor, feltevéseik felállításánál ilyenre is gondoljanak.

1932. augusztus 1-én a dobozi őr távbeszélőn jelentette a szegedi 5. nyomozó alosztálynak, hogy július 31-éről augusztus 1-ére virradó éjjelen 1 órakor, Kárász Lajos* dobozi, kékfűdülői lakos, gazdálkodónak tanyája mellett asztagba rakott 232 kereszt búzája és egy búzával megrakott igáskocsija ismeretlen módon meggyulladt és 1600 P. kárértékben elégett. A gabona és a kocsis biztosítva volt.

Az őr bevezette a nyomozást. Gyujtogatást látott fennforogni s mivel a nyomozáshoz semmiféle támpontja nem volt, nyomozók kirendelését kérte.

A nyomozó alosztályparancsnokság engem még aznap 13 órakor kivezényelt, de a rossz közlekedés miatt, csak másnap, augusztus 2-án, hajnalban érkeztem Dobozra.

Az őrparancsnoknál jelentkeztem és a tüzesetben addig végzett nyomozás eredményéről tájékoztattam. Közölte velem, hogy ezideig semmiféle pozitív adatot nem találtak, amiből a tűz keletkezésének az okára lehetne kö-

* A nevet megváltoztattuk. (Szerk.)

vetkeztetni. Így a nyomozás megindításánál nincs mire támaszkodnia.

Az őrsparancsnoknak jelentettem azon óhajomat, hogy a tüzesetre vonatkozólag az őrs összes legénységének véleményét szeretném meghallgatni. Majd, amikor a bajtársak előadásaiból valamennyire megismerkedtem a helyi viszonyokkal és a sértett egyéniségére is támpontokat szereztem, rövid megbeszélés után az őrsparancsnokkal együtt, a tűz helyszínére mentünk.

Odaérve kikérdeztem sértettet és azokat a tanukat is, akiket már az őrsparancsnok előzőleg kikérdezett, hogy magam közvetlen benyomásokat szerezhessek az ügyben szereplő sértettéről és tanukról. Mert kikérdezés közben tapasztalatom szerint — igen sok olyan adatot, benyomást, gondolatot kap a nyomozó, amit nem szerezhet meg akkor, ha a kikérdezés eredményét csupán már előtte ott nyomozott bajtársai elbeszélése révén ismeri meg.

Kárnyánszky Lajos sértett előadta, hogy 1932 július 31-én, 18—19 óra közötti időben fenti tanyájáról, Barát Mihály dobozi lakos, földművelő, kocsiján elindultak a 14 km-re levő Vinceszigetre, hogy a még ottlévő 8 kereszt búzáját hazahozza. Az utat egyfolytában tartó ügetésben tették meg. Gyorsan megrakodtak és visszafelé kevés kivétellel, szintén ügetésben hajtottak. 21—22 óra között ért vissza a tanyába, Barát még a községnél leszállt a kocsiról és hazament a lakására. A tanyára érve, lovait kifogta a kocsiból, bekötötte az istállóba, enni adott nekik, majd lefeküdt a ház előtt levő ágyra s azonnal el is aludt. Kutyaugatásra ébredt fel, mire felkelt az ágyról, hogy megnéze, miért ugat a kutya? Ekkor már nagy recsegést és ropogást is hallott. Szétekintett az udvaron és látta, hogy a tanyától 50 m. távolságra összerakott két asztag búzája közé beállított kocsin levő, előző este hazahozott búzarakománya ég. Odaszaladt és látta, hogy a kocsi jobb első kerekénél már erős tűz van, mely onnan terjed a kocsi többi részére és az asztagra. Befutott a tanya udvarába, ahol vasvillát és vizesvedret vett magához, feleségét értesítette, hangosan tüzet kiáltozott, hogy a szomszédok is meghallják, majd vízzel a tűzhöz futott, de már azt az időközben odaérkezett szomszédok segítségével sem tudták eloltani.

A leégett búzarakomány és a kocsi biztosítva volt a Magyar Általános Biztosító-társaság gyulai kirendeltségénél 1929—1939-ig általánosságban, 1600 P-re. Ebben az általános biztosításban azonban benne foglaltatott összes szemes terménye is.

Előadta továbbá, hogy sem ő, sem cselédje, sem Barát nem dohányzik.

Haragosa a szomszédok és rokonai között nincsen. A tűz keletkezésére vonatkozólag nem tudott semmiféle felvilágosítást adni.

Hogy a tűz 24 és 1 óra között keletkezett, azt a tűz oltására odaérkezett egyénektől tudta meg.

Ezután a tűz helyszínét tekintettem meg.

Sértett tanyája a Doboz és Sarkad között elhúzódó országút mellett az úttól 15 m.-re, a községtől pedig keletre 2½ km.-re fekszik véggel az út felé. A leégett gabonarakomány a tanyától délkeleti irányban 50 m. távolságra volt összerakva úgy, hogy az asztagok végeikkel délkeletnek és délnyugatnak álltak. Az asztagok helyén a járőr csak a lelocsolt hamut és az elégett kocsi vasvázat találta. Sértett bemondásából most a tűzfészek helyét igyekeztem megállapítani, ezért az elégett kocsit és annak környékét vettem alapos vizsgálat alá. E célból a kocsikereket is szétbontattam. Láttam, hogy a kocsi első tengelyének jobb vége vörösebb, mint a többi három. Ennek

azonban — mivel egyebet nem találtam — egyelőre semmi különösebb jelentőséget nem tulajdonítottam.

A helyszín átvizsgálása után kikérdeztem mindazokat az egyéneket, akik a tűz keletkezését észrevették és a tűzoltásnál jelen voltak. A kikérdezés folyamán arra a meggyőződésre jutottam, hogy szándékos gyújtogatás aligha történhetett, mert a kikérdezettek bemondása szerint, sértett mindenkivel jóbaráti viszonyban élt s az egész környéken nem volt olyan haragosa, aki esetleg bosszúból követte volna el a gyújtogatást.

A biztosítási csalás eshetősége sem látszott fennfogni, mert a biztosítási kötvények átnézése alkalmával végzett számítás szerint az elégett gabona és kocsi többet ért, mint amennyire az összes termény biztosítva volt. Ezt bizonyítja az, hogy sértett júl. 22-én ugyanolyan minőségű kalászosból, mint amilyen az elégett volt, próbacseplést végzett, mely alkalommal 8 kereszt — tanuk igazolása szerint — 350 kg búzát adott. 232 keresztből, így hozzávetőleg több mint 100 q búza volt várható, ami 12 P-ös napi ár szerint, boletta (4 P) nélkül is 1200 P-t ért volna. Ezenkívül a kocsi és az elégett takarmány (szalma, polyva) felületesen számítva is megért 400 P-t.

Ezekután már csak gondatlanság és véletlen szerencsétlenség jöhetett számításba.

A gondatlanság lehetőségét is ki kellett azonban zárunk, mert először is sértett lefekvése után nem járt kint az asztag körül. Az asztag környékére olyan tárgyat, amelytől tűz keletkezhetett volna, még a tüzet megelőző este sem vittek, ott égő cigarettával nem járt senki, (sértett nem dohányos). Az asztagnak az úttól való távolsága miatt azt sem lehetett feltételezni, hogy esetleg az úton járó személyek közül valaki félreeső helyet keresve, az asztag mellé ment volna s az dobta volna el az égő cigaretta végét. A kérdéses időben szélszél uralkodott, így röptűz következtében történt kigyulladás sem okozhatta a tüzet.

Most már csak a véletlen szerencsétlenség jöhetett leginkább számításba. Ezt látszott bizonyítani sértett Lábás Márton nevű mezőgazdasági cselédjének előadása is, aki ugyan a tüzeset keletkezésénél nem volt jelen, mert gazdájától július 31-én délelőtt kimenőt kapott s augusztus 1-én 1 óráig Doboz községben tartózkodott.

Lábás előadása szerint gazdája az estéli órákban izent neki, hogy menjen kifelé búzát szállítani. Mivel borközi állapotban volt, visszauzent, hogy nem megy, mert úgy sem tud dolgozni. Augusztus 1-én 1 óra körüli időben kissé ittas állapotban indult kifelé a tanyára. Utközben a tanyától 30 m-re találkozott gazdája feleségével, aki segítségért kiáltozva sírva futott a község felé. Az asztag ekkor már lángokban állott.

A járőrrel történt beszélgetése közben Lábás elbeszélte még, hogy az elégett kocsi tengelye nagyon kopott volt. Július 26-án munkaadója Békéscsabára ugyanazzal a kocsival dinnyét vitt eladásra. Midőn visszatért a tanyára, mondta neki, hogy kenje meg a kocsit, mert útközben nyikorgott és a kerék nem akart forogni. Amikor a kerekeket leszedte, hogy azokat megkenje, az első tengely jobbvége olyan meleg volt, hogy azt megérinteni nem tudta, a rákent kenőcs pedig sisteregve olvadt el rajta.

Lábás ezen elbeszélése felelevenítette előttem a helyszínen látott, illetve tapasztalt különös jelenséget, amit a jobb első tengelyvégnél észrevettem ugyan, de akkor figyelmen kívül hagytam. Most már azonban, mi-

kocsi első részén s a kocsi első tengelyén különös elváltozást észleltem, kezdtem a tűz keletkezését a kocsitengely elváltozásával összefüggésbe hozni.

A béres előadásából most már arra következtettem, hogy a tüzet a kocsitengely bemelegedése folytán, a tengelypuska és egyéb helyekre összehpréselődött, illetve beverődött kenőcs meggyulladására okozta.

A következtetésem helyes voltát támogatta az a körülmény is, hogy sértett a tüzet megelőző este, a 28 km. utat gyors hajtásban, visszafelé ezenkívül teherrel tette meg, ami a tengely bemelegedését még jobban elősegítette, mert a megterhelésnél, a sebes forgás, illetve sűrűlődség folytán a bemelegedés hamarabb bekövetkezik s oly magas hőfokra emelkedik, hogy gyúlékony anyagok könnyen tüzet is foghatnak tőle.

Ezen feltevésemet azonban nem támogatta az időbeli eltérés, mivel sértett a kocsirakománnyal 22 órára ért haza a tanyájára, a tűz pedig csupán éjfél után 1 óra körüli időben terjedt el a rakományra és az azt körülvevő asztagokra.

Az időbeli eltérést azonban megmagyarázta a továbbbi következtetésünk és az időközben alkalmazott szakértők véleménye. Szakértőként az önkéntes tűzoltóság vezetőjén kívül két helybeli iparosembert vettünk igénybe: géplakatos és mechanikust, továbbá egy géplakatos, géptulajdonost.

A szakértők véleménye szerint ugyanis, a felmelegedés következtében a tengelyen és az azt körülvevő vasrészekben levő olajban, illetve kenőcsben öngyulladás állott be, de a tűz a tengelyvégpersely felől nem terjedhetett kifelé. Lassú égéshez viszont elegendő levegője volt, így a tűz befelé terjeszkedett, ahol a kocsi faágyába a tengelypuska be van ágyazva. Ott éghető anyagot talált, de mert a levegő kevés volt, a vastag és kemény fatömbből álló kerékagy égéséhez szükség volt arra a 3 órai időre, ami eltelt a kocsival való hazaérkezéstől a tűz kiütéséig, mikor is az nagyobb lángra lobbanva, az egész kocsirakományra áttérjedhetett.

Hogy a tűz tényleg így keletkezett, bizonyítja a szakértőknek, a kocsi jobb első tengelyvégéről szóló véleménye. Előadásuk szerint a tűznek feltétlenül ott kellett keletkezni. Ezt bizonyítja a tengelyvégnek már leírt színváltozása. A vörös szín azt bizonyítja, hogy a tengely kenetlen volt. A kopott tengely a kenőanyagot, mivel nagy volt a kerék játéka, kiverte a tengelyvég-perselybe, ahol a tűz keletkezett. Ha a tűz nem a jobb első tengelyvégnél és nem a leírt módon keletkezett volna és a tengely nem lett volna kenetlen, akkor ennek a tengelyvégnek is épp olyan barnaszínűnek kellett volna maradnia az égés után is, mit a többi háromnak. Annak is megvan a magyarázata, hogy a tengely miért nem olvadt össze a tűz következtében a többi vasrészekkel. A tűz csak kevés levegőt kapott, így nem fejlődött ki oly meleg, hogy a vas (acéltengely) olvadásnak indulhatott volna. A csapággy egyébként be van vonva kompozícióval, mely kb. 100 fok melegen már olvadásnak indul s megakadályozza a csapággyak a tengellyel való összeolvadását.

A szakértők véleménye és egyéb összegyűjtött adatok alapján tehát kétséget kizáróan bebizonyítottuk, hogy a tűz nem szándékos gyújtogatás, vagy gondatlanság, hanem véletlen folytán keletkezett.

Hogy sértett a tűz keletkezését hamarabb, vagyis a kifogás alatt nem vette észre, ami már akkor is ott lapangott a kerékagyban, annak tulajdonítható, hogy a tanyába érkezése után sietve ledobálta a hámkötelet s ügyet sem vetve semmire, miután lovának enni adott, lefeküdt és elaludt, így még arra sem volt alkalma, hogy a

lapangó tüzet esetleg az égő olajszagról felfedezze, amit másképpen feltétlenül észrevelt volna.

*

A csendőr nem mindentudó, ezért, ha nyomozás közben olyan kérdések merülnek fel, melyekre nem tud határozott választ adni, forduljon megfelelő szakértőhöz. Faluhelyen intelligens iparos emberek gyakran igen jó szolgálatot tehetnek, ha tőlük foglalkozási águkba vágó kérdésekre nézve kérünk felvilágosítást, vagy véleményt. A nyomozó csendőrnek ilyenkor is megvan az érdeme. Ennél az esetnél is az ő éles szeme fedezte fel a színbeli elváltozást, melynek egyelőre nem tudta ugyan magyarázatát adni, de megjegyezte magának és később újabb adat birtokában (a béres előadása) rájött a kettő közötti kapcsolatra. A helyszíni szemlénél sokszor találunk olyan jelenségeket, adatokat, melyek jelentőségét akkor még nem ismerjük. Az a fontos, hogy megfigyeljük és lajstromozzuk őket, mert nagyobb ügyeknél a nagy adathalmaz miatt nem célszerű azokat az emlékeztetre bízni. Ezt a célt szolgálja a részletes helyszínleírás, a helyszíni vázlat és fényképfelvétel.

Még egy tanulságra mutathatunk rá. A falusi ember meglehetősen nehéz tanu. Szereti mondókáját hosszadalmasan előadni és a fontoskodástól sem idegenkedik. Hagyjuk beszélni. Ez sok időbe kerül ugyan, de gyakran csak így tudhatjuk meg azt, amire szükségünk van. A béres ennél az esetnél is csak a tulajdonképeni kikérdezése után kezdett elbeszélésébe, mellyel a nyomozásra nézve oly fontos adatokat szolgáltatott.

Csendőrségi Hubertus vadászlovaglás. Október 31-én 10 óra 45 perckor az Istenkúti-csárdától (Budaörsi-út) indult az idej csendőrségi Hubertus vadászlovaglás a következő útvonalon: Kamara erdő alatt Budaörs magasságáig, onnan visszafordulva a Budaörsi-út és Kőérberki-út keresztezéséig, ahol a vadászlovaglás 11 óra 30 perckor befejezést nyert. Vágta körülbelül 10 kilométeren át volt, három részre osztva. A kiválasztott terepen természetes ugrató és mászó árkok, továbbá kukoricásövények voltak az akadályok. A lovaglás résztvevői a Böszörményi-úti laktanyába visszaérkezve, a déli órákat társas ebéd keretében töltötték együtt, amelyen *vitéz Szinay Béla* tábornok úr, a m. kir. csendőrség felügyelője mondott — mint a jól sikerült vadászlovaglás vezetője — rövid felköszöntőt Hubertusra. *Falkamester vitéz Bíró József* százados, *ostorosok vitéz Kiss László* százados és *vitéz Szinay András* Ludovika Akadémiai növendék voltak. Résztvettek még a vadászlovaglásban: *Rományai lovag Czöglér Gusztáv* tábornok, *Preyer László* őrnagy, *dr. Szűcs István* őrnagy, *Oláry Sándor* őrnagy, *vitéz Seebergi Wanckel-Seeberg József* százados, *vitéz Péterfy Jenő* százados, *Papp László* százados, *Berweiller János* százados, *Kricsfalussy-Hrabár Sándor* százados, *Zékány Zoltán* százados, *Stróbl Pál* százados, *Scholtisz József* százados, *Reviczky Zsigmond* százados, *Takács József* hadnagy és *dr. Boda József* hadnagy.

Emlékkül „Csendőrségi Hubertus 1932 okt. 31.” felírású, agancsfogantyús, gyűrűs lovaglópalcát kaptak a vadászlovaglás résztvevői.

Csendőtisztj tanfolyam Budapesten. A m. kir. csendőrség csapattisztj létszámának kiegészítésére a honvédelmi miniszter úr a honvédség 21 fiatal tisztjét — önkéntes pályázatuk folytán — a csendőrség állományába áthelyezte.

Az újonnan felvett csendőrtisztek november 15-én vonulnak be a csendőrséghez és ugyanezzel a nappal csendőrségi szakkiképzésük céljából Budapesten a Böszörményi-úti csendőrlaktanyában nyolchónapos csendőrtiszti tanfolyam veszi kezdetét. A tanfolyam parancsnoka *Barényi Ferenc* alezredes, a budapesti csendőrkerületi parancsnok helyettese. Tanárokként tartósan a tanfolyam állományába vannak vezényelve: *Pinczés Zoltán* őrnagy a csendőrfelügyelő, *dr. Kricsfalussy-Hrabár Endre* őrnagy az állandó tanulmányi bizottság, *Camerle Rajmond* százados a nyomozóosztály és *Kossuth József* százados a budapesti kerületi parancsnokság állományából. A tartósan vezényelt tanárokon kívül a tanfolyamon előadnak még: *dr. Wiettrich Antal* a Törvényszéki Orvostani Intézet adjunktusa, továbbá — rendes szolgálati tennivalóik ellátása mellett — *dr. Ugrik Kálmán* őrnagy-hadbíró, *vitész Bíró József* százados, *vitész Ásvány Mihály* g. százados és *dr. Papp György* főállatorvos. A tanfolyam minta-őrsirodájába segéd munkásként *Hajdú Kálmán* budakeszi őrsbeli tiszt helyettes van bevezényelve. A tisztképzőtanfolyam napi oktatási ideje általában hat-hét óra. Tantárgyak: Szemleutasítás (előadja heti egy órában: *Barényi Ferenc* alezredes). — Szervezeti és Szolgálati Utasítás a m. kir. csendőrség számára, Nyomozó Utasítás, Utasítás a közlekedési csendőrség részére és polgári Bűnvádi Perrendtartás (előadja heti nyolc órában: *Pinczés Zoltán* őrnagy). — Ügyviteli Szabályzat a m. kir. csendőrség számára (déltutáni őrsirodavezetési gyakorlatokkal, előadja heti két órában: *Kossuth József* százados). — Általános jogi ismeretek, polgári Büntetőtörvény a büntetésekről, vétségekről és kihágásokról, törvényes rendelkezések gyűjteménye (előadja heti két órában: *dr. Kricsfalussy-Hrabár Endre* őrnagy). — Katonai Büntetőtörvény és bűnvádi perrendtartás (előadja heti egy órában *dr. Ugrik Kálmán* őrnagy-hadbíró). — A nyomozás elmélete és gyakorlata (előadja heti két órában: *Camerle Rajmond* százados). — Törvényszéki orvostan és bűnügyi vegytan (előadja heti két órában: *dr. Wiettrich Antal* egyetemi adjunktus). — Gazdászkatelzési szabályzatok (előadja heti két órában: *vitész Ásvány Mihály* g. százados). — Lőügyi ismeretek (előadja heti egy-egy órában: *vitész Bíró József* százados és *dr. Papp György* főállatorvos). — A lovaglást naponta a reggeli órákban, az előadások megkezdése előtt *vitész Bíró József* százados, a motorvezetést pedig a déltutáni órákban *Kontra Kálmán* százados oktatja. A tanfolyam tartama alatt a hallgatók a szaktanárok vezetésével meg fogják tekinteni a Budapesten levő csendőrségi, rendőrségi és igazságügyi intézményeket és gondoskodás történik arra is, hogy a modern túlzott alapismereteit elsajátítsák. A tanfolyam hallgatói a következő tisztek: *Hoffmann Tibor* szds (szegedi határőrkerület), *Fekete Pál* fhdgy (6. h. gye.), *Jung István* fhdgy (4. h. gye.), *Beregszászy László* fhdgy (6. h. gye.), *Kovács Andor* fhdgy (10. h. gye.), *Marton Gyula* fhdgy (12. h. gye.), *Jakobos István* fhdgy (Hony. min.), *Vass-Wiblinger Alfréd* fhdgy. (szombathelyi határőrkerület), *Antalfy Pál* fhdgy (10. h. gye.), *Franzen Károly* fhdgy (9. h. gye.), *Andrássy Gyula* fhdgy (3. h. gye.), *Huszár József* fhdgy (11. h. gye.), *Bartsch Ödön* fhdgy (6. h. kp. zlj.), *Karrer Alfréd* fhdgy. (3. h. kp. zlj.), *Varga Ferenc* fhdgy. (4. h. kp. zlj.), *Partl Andor* fhdgy. (12. h. gy. e.), *Haraszti-Bernolák László* fhdgy. (12. h. gy. e.), *Babják Jenő* fhdgy. (1. h. gy. e.), *Karabélyos Imre* fhdgy. (6. h. gy. e.), *Benedek Géza* fhdgy. (12. h. gy. e.), *Rácz István* szk. fhdgy.

Leleplezték a przemysli hősök emlékművét. E hó 13-án vasárnap délelőtt 11 órakor leleplezték le Budapesten a Margit-híd budai hídfője melletti téren a przemysli hősök monumentális emlékművét. *Fogarasi Tamásy Árpád* nyugalmazott tábornagy, volt helyettes várparancsnok elnöklété alatt a przemysli emlékbizottság már évek óta igen agilis munkát fejtett ki olyan irányban, hogy az osztrák-magyar hadsereg eme örökemlékezetű fegyvertényének, a przemysli vár bravúros védelmezésének és hőseinknek, akik abban résztvettek, méltó emlék állíttassék Budapesten. Ez a kívánság annál inkább jogosult volt, mert a vár védelmezői túlnyomó részben magyarok voltak. Az emlékbizottság kegyeletlen agilitásának eredménye mindenekelőtt az volt, hogy az emlékmű elkészítésének tekintélyes költségét sikerült előteremteni. Az emlékmű művészi tervezetere kiírt nyilvános pályázaton az első díjat *Szödy Szilárd* székesfővárosi szakképzőfelügyelő, a közismert, jeles szobrászművész nyerte, aki annakidején mint tartalékos százados maga is résztvett Przemysl védelmében. A kivitelezésre vonatkozó megbízást is ő kapta meg. A leleplezési ünnepség, amelyen *József kir. herceg* Ő Fensége és hatalmas közönség

vett részt, a Magyar Híszkegye eléneklésével kezdődött, mely után *fogarasi Tamásy Árpád* ny. tábornagy mondotta el megnyitó beszédjét. Az ünnepi beszédet *József kir.* herceg tábornagy tartotta, lelkes elismeréssel emlékezve meg a magyar katona hősiességéről és még a hősök között is kiváló przemysli vitézekről. A beszéd után Budapest Székesfőváros polgármestere ünnepélyesen átvette az emlékművet, amelyet ezután számosan megkoszorúztak. A felemelő ünnepséget díszmenet zárta be. *Szödy Szilárd* szobrászművész e mesterműve, melyet mai számunkban olvasóinknak külön is bemutattunk, jelentékeny tényezője lesz fővárosunk művészi értékeinek.

Simonyi őbester emlékezete. A volt cs. és kir. 4. huszárezred díszes külsőségei között emlékezett meg az ezred legendáshírű parancsnokának, a száz évvel ezelőtt elhunyt vitézvári báró *Simonyi József* őbesternek történelmi alakjáról. A Tiszti Kaszinóban tartott ünnepi vacsorán részt vettek többek között *vitész Bulcsi Jankó Kocsárd*, lovassági tábornok, a honvédség volt főparancsnoka és *vitész Horthy István* altábornagy is. Az ünnepi beszédet az ezred volt tisztikara nevében *dr. Ferenczy Tibor* budapesti főkapitány, az ezred tartalékos századosa mondotta. Nagyhatású emlékbeszédében *Simonyi őbester* hőstetteit méltatta.

Járőrök megtámadása és fegyverhasználatok. A nagykátai őrs állományába tartozó *Jakab Sándor* törzsermester és *Négyesi József* csendőrből állott járőr a nagykátai szolgabíró által kiadott felhívás folytán november 7-én Szentmártonkátá községben adóvégrehajtáshoz karhatalmi segílyt nyújtott. 15 óra 55 perckor *Varga Sámuel* szentmártonkátai lakos, földműves a járőrnek kaszával ellenszégült. A járőr löfegyvert használt ellene. *Varga Sámuel* a helyszínen meghalt.

A balatonszárszói őrs állományába tartozó *Karika János* törzsermester és *Molnár János V.* őrmesterből állott járőrre a Szőlád községhez tartozó Kereki erdő mellett október 27-én 4 órakor három, eddig még ismeretlen nevű szőládi orvvadász hat eredménytelen lövést tett. A járőr az orvvadászokra szintén hat lövést tett, de eddig nem lehetett megállapítani, hogy a lövések találtak-e. A járőr az orvvadászok közül egyet elfogott. Az orvvadászok nyomozása folyamatban van.

A bükkösi őrs állományába tartozó *Karafa István* és *Czippán Sándor* törzsermesterekből állott járőr november 5-én fél 6 órakor Dinnyeberki községhez tartozó Somoda dűlőben *vitész Kővári András* dinnyeberki lakost orvvadászaton tettenérte. *Vitéz Kővári* puskájával *Czippán* törzsermestert célbavette, mire *Karafa* törzsermester löfegyvert használt ellene. Sem a járőr tagjai, sem az orvvadász nem sérültek meg. Az őrs a gyanúsítottat átadta a pécsi kir. ügyészségnek.

Szücs (Táska) Ferenc csölyospusztai lakos hatósági közege elleni erőszakot és szándékos emberölés kísérletét követte el. Az ügyben a kiskunmajsai őrs állományába tartozó *Kotró József* őrmester és *Dudás István* csendőrből állott járőr nyomozott. A gyanúsított ellenszégült, ezért *Kotró József* őrmester szuronyfegyvert használt ellene és jobb karját átszurta. A sérülés könnyű. A nyomozás befejezése után a gyanúsítottat átadták a kecskeméti kir. ügyészségnek.

A fegyverhasználati ügyekben kivizsgálás folyik.

A kaposvári helyőrség Hubertus-versenye. A vadászok védszentjének neve napján rendezte a kaposvári helyőrség hagyományos Hubertus-versenyét Toponán, Orci, Tazsár közt. A versenyen 40 résztvevő indult, köztük egy fiatal hölgy, *Ráday Baba*, *Ráday* huszárezredes leánya, aki bravúrosan végiglovagolta a 22 kilométeres távot. A befutás a taszári repülőtéren volt. A célba elsőnek *Fodor Sándor* hadnagy futott be *Erény* nevű lován, a II. Szalóky László tüzérhadnagy, a III. Szily István csendőrhadnagy. Az altisztek közül I. Gombos Gábor tüzér szkevezető, II. Vízkelety Árpád tüzér szkevezető. A verseny résztvevőit és közönségét a taszári repülők villásreggelin látták vendégül. Este a Nemzeti Kaszinóban kedves, jól sikerült táncmulatság tetézte be a versenyt, amelynek sikeres megrendezése *Tóth Géza* huszárszázados szakértelmét és agilitását dicséri.

Sajtóhíba helyreigazítás. Múlt számunk 658. oldalán közölt: „Mit kell tudni az őrsök és iskolák polgári alkalmazottainak társadalombiztosítási ügyeiről?” című cikkünkben a 664-ik oldalon „Utiköltség jár...” kezdetű negyedik bekezdés után a nyomda hibájából kimaradt a következő szöveg: „Ha a biztosított betegsége vagy gyógykezelése következtében keresetképtelenné vált, táppénzre van igénye. A

táppénz a megbetegedés negyedik napjától kezdve egy évig illetékes; összege egyenlő a biztosított átlagos napi keresetnek (havi bérének) 60 %-ával. Megvonható a táppénz attól, aki az orvos utasításainak nem tesz eleget, vagy a gyógyulást szándékosan késlelteti. Háztartási alkalmazottak csak akkor kapnak táppénzt, ha betegségük következtében a munkaadójuktól elköltöztek."

Kérjük továbbá olvasóinkat, szíveskedjenek ugyanebben a cikkben a 662. oldal jobb hasáb első bekezdésének fölülről számított hatodik sorában a 13 pengő 78 fillért 14 pengő 30 fillére kijavítani, mert a példában említett főzónő és lóápoló együttes baleseti biztosítási díja a 13 hétre kétszer 52 fillér, vagyis 1 pengő 04 fillér.

Miután az említett cikkben foglalt útmutatásokra a közigazgatás- és köztisztviselőknek ismételtlen szükségük lehet, célszerű lesz ezt a helyreigazításunkat a 658. oldalon közvetlenül a közlemény címe után előjegyezni így: „Lásd a 713. oldalon levő helyreigazítást is!”

Dicséretlek. A m. kir. csendőrség Felügyelője dicséret okirattal látta el: Werner Károly fhdgy.-ot, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban, különösen mint gyalog tanalosztály oktató-tiszteje, alárendeltjeinek erkölcsi és hazafias szellemben való nevelése, vezetése és kiképzése körül, valamint a katonai rend és fegyelem fenntartásában teljes odaadással és igen jó eredménnyel működött; — **Almási Sándor II.** kerületbeli th.-t, mert 21 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, valamint 12 év óta, mint őrsparancsnok alárendeltjeinek helyes irányban való nevelése, oktatása és fegyelmzése terén igen eredményes tevékenységet fejtett ki; **Miklós István V.** kerületbeli alhdgy.-t, mert 29 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, valamint alárendeltjei nevelése és vezetése terén mindenkor igen hasznos és igen eredményes tevékenységet fejtett ki; **Szék János V.** kerületbeli tiszthelyettes, mert 23 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálati terén igen eredményes tevékenységet fejtett ki; legutóbb pedig, mint osztály-irodai segédmunkás, előjáró parancsnokát igen eredményesen támogatja; **Molnár Izidor V.** kerületbeli g. th.-t, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, különböző beosztásokban, de különösen mint gazdasági hivatali segédmunkás, a kincstári javakat igen körültekintő gondossággal kezelte, a gazdasági és számviteli teendőit igen pontosan és eredményesen látta el.

A budapesti I. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el: **Molnár András** törm.-t, mert többrendbeli lopást és orgazdaságot elkövetett tolvajszövetség tagjai járőrvezetői minőségben, részletes helyi és személyi ismeretein alapuló helyes és leleményes következtetés útján kiderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta, továbbá mert a közbiztonsági szolgálat terén egyébként is készséges buzgalommal, eredményesen működik; — **nyilvánosan megdicsérte: Fekete József II.** cs.-t, mert járőrvezetőjét egy tolvajszövetség leleplezésében és kézrekerítésében járőrtársi minőségben teljes odaadással, igen hathatósan támogatta s egyébként is eredményesen tevékenykedik.

A székesfehérvári II. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el: **Iker Gyula, Porpácsi Béla és Tóth Lajos III.** törm.-t az 1931. és 1932. évben a balatoni fürdőszolgálat ellátása terén az átlagon felülemelkedő fáradhatatlan buzgalommal kifejtett igen eredményes tevékenységéért; **Bencsik József th.-t,** 1932. évben a balatoni fürdőszolgálat ellátása terén, mint a balatonakarattyai fürdőkülönítmény parancsnoka, az átlagon felülemelkedő, fáradhatatlan buzgalommal kifejtett eredményes tevékenységéért; — **nyilvánosan megdicsérte: Takács János III.** törm.-t, **Frank Károly, Petrák Miklós és Tölgyes Ferenc örm.-t,** 1932. évben a balatoni fürdőszolgálat ellátása terén fáradhatatlan buzgalommal kifejtett igen eredményes tevékenységéért; **Goldfinger Imre th.-t,** 1932. évben, mint az igen mozgalmas sífoki őrsre vezényelt legénység parancsnokhelyettese, a fürdőszolgálat ellátása terén odaadó buzgalommal kifejtett igen eredményes tevékenységéért; **Virág Béla örm.-t,** 1932. szeptember 1-ről 2-re virradó éjjelen a tatai takarékpénztár kárára elkövetett lopás kísérlete tettesének éber lesállás és nyomondözés során szolgálaton kívül eszközölt elfogásáért.

A debreceni VI. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el: **U. Nagy József th.-t,** hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat teljesítése, alárendeltjei nevelése és vezetése körül kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért; **Tamási István és Veres Márton th.-t**

hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, továbbá gyalog-tanalosztálynál segédoktatói minőségben hosszabb időn át alárendeltjei nevelése és oktatása terén kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért; **Boros Miklós g. th.-t** hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt úgy a közbiztonsági szolgálatban, mint irodai beosztásban kifejtett igen buzgó és lelkiismeretes teljesítményéért; **Kétegyházi Imre th.-t** egy gyilkossági esetnek kiváló hozzáértéssel, nagy körültekintéssel, odaadással és leleményességgel végrehajtott nyomozásáért és a tettesnek aránylag rövid idő alatti kiderítéséért, az igazságszolgáltatás kezére juttatásáért; **Kozma Mihály th.-t** egy gyilkossági esetnek szakszerű, leleményes, odaadó kitartással és nagy körültekintéssel végzett nyomozásáért és a tettes kiderítéséért; — **nyilvánosan megdicsérte: Dorka Bertalan törm.-t,** mert a gödöllői különleges őrszolgálatot 1932. évben az átlagot felülmúló buzgalommal, lelkiismeretességgel, teljes odaadással és fegyelmzettséggel teljesítette; **Kepics Antal és Király Gábor törm.-t** hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett buzgó és igen eredményes tevékenységéért; **Bárány István th.-t, Bóta Sándor és Ignézi Károly törm.-t** hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen eredményes tevékenységéért; **Tóth Lajos II.** törm.-t hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért s haitársaira gyakorolt jó példaadásáért; **Fekete Lajos, Bíró Mihály és Nagy József II.** törm.-t hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért; **Vincze János, Orosz Sándor és Csorba Mihály törm.-t** egy gyilkossági eset tettesének kiderítése körül kifejtett igen buzgó, lelkiismeretes, körültekintő és szakszerű nyomozó cselekményéért, előjáró őrsparancsnokának hathatós támogatásáért; **Gácsi József törm.-t** egy gyilkossági eset tettesének kiderítése körül kifejtett, igen buzgó, kiválóan odaadó, lelkiismeretes nyomozó cselekményéért, járőrvezetőjének hathatós támogatásáért.

Összeesett egy csendőr a Délivasútnál. **Busák András** szentendrei őrsbeli törzsrőmester október 27-én délelőtt Budapesten a délviasúti villamos átszállónál várakozás közben összeesett. A törzsrőmestert a mentők beszállították a 3. számú honvéd és közrendészei kórházba. Az orvosi megállapítás szerint Busák törzsrőmester nagyfokú ideggyengeségben szenved. A kórházban ápolás alatt áll.

A Kihágások Kézikönyvének leszállított ára. A **Kihágások Kézikönyvének** a csendőrség részére készült második, teljesen átdolgozott és lényegesen bővített kiadásának eddigi 10 pengő kedvezményes árát a szerző, tekintettel a kedvezőtlen gazdasági viszonyokra, teljes vászonkötésben 6 pengőre szállította le. Ez a leszállítás negyvenszázalékos árengedményt jelent és lehetővé teszi, hogy a csendőrségi szolgálatban jól bevált, 592 oldalas könyvet minden csendőr megszerezze. 50 fillér postaköltség külön fizetendő. Megrendelhető Tusnádi Élthes Gyula dr. szerzőnél 2 pengős havi részletekben is. (Budapest, I., Fadrusz-u. 4. IV. em. 2.) Befizetési lapokat küld.

ORION
RADIO
TUT

ORION RADIO 7050
5+1 lámpás
dinamikus hangszóróval

Üzembemutatás, csereakció minden szaküzletben.

Gyárja Orion izzólámpagyár

A „Magyar Külpolitika”. Felhívjuk olvasóink figyelmét a Magyar Revíziós Liga hivatalos lapjára, a „Magyar Külpolitika” című folyóiratra, melynek „Hungaria Lloyd” című idegennyelvű melléklete komoly harcot vív a külföld felvilágosításáért. A lap összekötő kapocs külföldön élő magyarokkal, a külföldi magyar egyesültekhez, intézményekhez, egyházakhoz több ezer példányban díjtalanul jár, ugyancsak díjtalanul küldik a lap „Hungaria Lloyd” című idegennyelvű mellékletét Magyarországon külföldi barátainak.

Az integritásért küzdő tartalmas lap támogatásával a Revíziós Liga munkásságát támogatjuk. Mindazok tehát, akik a lapot megrendelik, a lap pártolásával és ajánlásával a nemzeti eszmének tesznek szolgálatot.

A lap évi előfizetési ára P 18.—, mely összeg négyszerre is fizethető. Mutatványszámot készséggel küld a lap kiadóhivatala (Budapest, VI., Aradi-utca 14.).

Párisi tanulmányút. A MEFHOSZ Idegenforgalmi és Utazási Iroda november 20-án rendezti gazdag programjáról közismert második őszi 15 napos, rendkívül kedvezményes párisi tanulmányújtját. Résztvételi díj 320 pengő, diákoknak 260 pengő. Jelentkezni lehet az Utazási Irodában minden nap délután 4—7-ig (IX., Ferenc-körút 38. fsz. 2.) levélben is. Érdeklődőknek tájékoztatót díjtalanul küld az Utazási Iroda.

Figyelem! Minden szakíró és szepíró érdekel! Megalkult a magyar megánszerzők központi kiszolgálási vállalata. Ez a szerv vállalja a magyar magánszerzők kiadványainak kereskedelmi forgalombahozatalát és propagálását. Mielőtt könyvét kinyomatja, forduljon bizalommal tanácsért vállalatunkhoz. Tanácsaink díjtalanok! *Földes Ede*, bizományi könyv-, zenemű-, folyóirat-, divatlap-beszerzési és szállítási vállalat. Budapest, IV., Mária Valéria-utca 1.

Csendőrségi Közlöny 21. szám. Személyes ügyek. Kormányzói elhatározás. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága *Szeles Ferenc* I. kerületbeli törm.-nek tettenért és fegyveresen ellenszegült orvadászokkal szemben tanúsított erélyes és eredményt biztosító magatartásáért a *Magyar Ezüst Érdeméremet* a zöld szalagon adományozni méltóztatott. — Miniszteri rendeletek. A tényleges állományba visszavetett: *Zsolnai János* VII. kerületbeli id. ny. th. — Végleges nyugállományba helyeztek: *Ilyés Mihály* I., *Manhalter János* V., és *Bartha Mózes* VI. kerületbeli alhdgy.-ok, valamint *Bakó Balázs* IV. kerületbeli th. — Ideiglenes nyugállo-

mányba helyeztek: *Jóbi György* és *Hegedüs Vince* V. kerületbeli th.-ek. — Az ideiglenes nyugállományba meghagyattak: *Varga István* és *Májor István* VI. kerületbeli, továbbá *Soós András*, *Czirbesz András*, *Szabó János* és *Guler János* VII. kerületbeli ig. ny. th.-ek. — *Zavilla János* szds családi nevét „Zalántay”-ra, *Radics József* szds „Remetey.-re, *Schredl Vilmos* Jenő örgy „Selley”-re, *Seidler Endre* örgy „Bottka”-ra, *Jankó Imre* th. „Csanádi”-ra, *Pittner János* örm. „Polgár”-ra, *Hamberger Lajos* prbcs. „Herád”-ra, *Huszarik Dániel* örm. „Hegedüs”-re, *Gyurics Mátyás* prbcs. „Somos”-ra, *Mersics Ferenc* prbcs. „Márvány”-ra, *Keszler István* örm. „Tölgyes”-re, *Himer Albert* prbcs. „Hajdú” névre változtatta át. — *Szabályrendeletek*: Körbélyezők rendszeresítése csendőr-állatorvosok számára. — Csendőrségi zsebkönyv elhelyezési részének helyesbítése. — Zab rendszeresítése szemes lótapként. — Csendőrségi nyugdíjárulék-alap 1931—32. évi zárszámadása. — Vegyi vizsgálatot igénylő anyagok beküldése. — Csendőr gazdasági tisztek és csendőr-állatorvosok részére társasági zubbony rendszeresítése; a csendőr gazdasági állományban a hajtóka színének megváltoztatása és mindkét állomány-csoportban a kettős hajtóka megszüntetése. — „Cs-1” (Szut.) szolgálati könyve helyesbítése. — Kihirdetett rögtönbíráskodás megszűnése. — Nagyszűlyű gép- és egyéb járóművek vasúti átjárókon való áthaladásának engedélyezése és a szükséges övrendszabályok megtartása. — Komlódtótfalu és Csenger községek egyesítése.

Előléptek: A budapesti I. kerületben törzsrőmesterré: *Nemes József*, *Száz András* és *Gáspár Lajos* I. örmesterek. A szegedi V. kerületben törzsrőmesterré: *Tenkés István*, *Tóth Antal* II., *Kovács István* XII., *Kiss József* III., *Dunai Kovács István*, *Bódi Ferenc* és *Kiss Benjámín* örmesterek; örmesterré: *Daróczy Pál* és *György János* I. csendőrök.

Házasságot kötöttek: A budapesti I. kerületben: *Sándor Dezső* törm. *Juhász Mária* Annával *Máriapócs*-on, *Zubor János* th. *Horváth Rozáliával* *Gersén*. A miskolci VII. kerületben: *Szöke János* törm. *Piciny Rózával* *Dombóváron*.

Szakszparancsnokká kinevezettek: a szegedi V. kerületben: *Futó István*, *Kanász István* és *Dorich József* tiszt-helyettesek.

Sáli János volt csendőrtörzsrőmestert, aki hodrusbányai születésű s akinek első anyaörse *Szentantál* volt, keresi a sógornője. Kéri őt, vagy azokat, akik hollétéről tudnak, szíveskedjenek őt értesíteni *Benyó Katalin*, *Verpelét* címre.

Eladó egy habosjávorfából készült (nem utánzat) ébenfelfszerelésű, barna lakkozású, remekhangú, kijátszott *gordonka* rózsafavonóval. A gordonka 15 éves és kitűnő állapotban van. Ára 120 P. Érdeklődni lehet *Sipos József* törm.-nél (Mozsgó). — *Smith Premier*-rendszerű, nem látható írású, apróbetűs írógép, csekély hibával. Ára 20 P. Az „á” betű javításra szorul. Tulajdonos: *Kertész János* törm. Erdősokonya. — *Kajdási János* ny. törm., budapesti (VII., Nefeletjs-u. 23., földsz. 45.) eladná egy darab „Mercedes” gyártmányú jókarban levő írógépét. A gép megtekinthető fenti cím alatt.

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb strapára, méterje — — — — — 15— P
 Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben — — — — — 17.— “
Khaki kamgarn, szintartó, tiszta gyapju — — — — — 18.— “
 Ugyanaz extra finomban — — — — — 22—25.— “
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelen van raktáron, tollforgókkal együtt 7.60 “

a 41 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER

EGYENRUHÁZATI INTÉZETÉBEN

Budapest, VIII., Baross-tér 9, a Keleti p. u. érk. oldalán
 Telefonszám: József 321—78

Egyenruhák külön mérték után 3—6 havi hitellel.

Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

Megjelent az új nagy képes, 112 oldal terjedelmű **foto optikai és rádióárjegyzékünk**
 Kérje ingyen és bérmentve

Hatschek és Farkas

fényképészeti, optikai és rádiószak üzlet
Budapest
 IV. Károly-körút 28. Gerlőczy-u. sarak VI. Andrássy-út 31. VII. Rácz-út 80

NE FELEJTSE EL ELOLVASNI A BORÍTÓLAP HÁTSÓ OLDALÁN A

REMINGTON

írógép hirdetését!

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk. — A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnyomatni. — Kézíratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. — A közleményeket kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, frögéppel vagy jól olvasható kézírással írni; olvashatatlan kézírattal nem foglalkozunk. — Tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabb kéziratot csak előzetes megegyezés után fogadunk el. — A cikkeket mi korrigáljuk, korrektúralevonatot csak kivételes esetekben adunk. — Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda Igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszába szerint köteles elkészíteni. — Szerkesztői üzenetben mindenkinek válaszolunk, de a kérdező teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét tüntesse fel. — Névtelen levélre nem válaszolunk. — Kéziratok sorsáról csak szerkesztői üzenetben adunk választ. — Aki levelet ír, vagy közleményt küld be nekünk, kísérje figyelemmel a szerkesztői üzeneteket. — Levelet nem írunk, bélyeglet tehát felesleges beküldeni. — Jelligőli legegyszerűbb kisebb helység nevét vagy útjegy számot választani. Annak, aki jelgét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűit és állomáshelye alatt válaszolunk. — Közérdekű kérdésekre a „Csendőrség Lekszikon” rovatban adunk választ. — Előfizetni csak legalább félre lehet. — Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges vagy nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. — Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekkzámlájára befizetni. — A szerkesztők a szerkesztőségben ünnepnapok kivételével 15—18

óraig találhatók. Szolgálati beosztási helyeiken a lap ügyeivel nem foglalkoznak. — A lap részére szánt közleményeket, leveleket stb. nem a szerkesztők nevére, hanem a szerkesztőségnek kell címezni, így: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Balaton. A pályázaton csak olyanok vehetnek részt, akik még jutalmat nem nyertek. Miután Ön két ízben is nyert, pályázatot nem küldhet be.

F. j. th., Kaposvár. Örülünk, hogy tetszett a jutalmunk. Használja sokáig jó egészséggel.

Rend a lelke mindennek. A rendszeret a katona tulajdonsága. Voltaképpen nemcsak a katonáé kellene, hogy legyen, hanem mindenkié, aki igényt tart arra, hogy rendes embernek nevezze. Nemcsak a rendetlen laktanya csúnya, hanem a rendetlen magánlakás is. Kérdezze meg csak például az asszonyokat, mi a véleményük arról az asszonyról, akinek rendetlen a házatája. Egyébként a rendet is éppen úgy meg lehet szokni, mint a rendetlenséget. Az ujoncnak egy-két héti terhes, hogy folytonosan a háta mögött vannak az ágát, polcát, ládáját stb. vizsgálják, de aztán a végén annyira megszokja, hogy mindent a helyére tegyen, hogy ha akarna, sem tudna másként cselekedni. Még inkább áll ez természetesen a csendőrré, akinek a rendszeret természetévé kell, hogy váljék. S ha így van, akkor nem éri hiányát annak, hogy a sapkáját nem dobhatja az asztal közepére, vagy hogy a köpenyét nem hevertetheti félnapig az ágya tetején, hanem természetesnek találja, hogy mindezeket a helyére teszi, anélkül is inkább, miután az szemmel sem kerül több fáradságába, mintha rendetlenül szétdobálná. Figyelje csak meg az öreg csendőroket: ha a hamutartó ferdén áll az asztalon, már megigazítják, ha a nyitott ablakon reászáll a por az fró- és ruhaszekrényre, előveszik a hosszú, közös asztal fiókjából a portöröltő s letörlik; ha valami véletlenül nincs pontosan a maga helyén, vagy ha az ágyak lábai nem állanak egy vonalban, már megigazítják, nem kell szólni nekik. Ez az igazi, a vérré vált rendszeret. Ezek az öreg csendőroketek aztán akkor sem tudnak másként lenni, ha leszerelnek és polgári életbe mennek, ott is messziről meg lehet ismerni a volt csendőr házatáját. Ugyanez a rendszeret nyilvánul meg az öltözőkésűkben és a megjelenésükben is. Jól teszik a fiatalok, ha megfigyelik őket és tanulnak tőlük. A rendet egyébként nemcsak a külső forma és a csinoság szempontjából kell megkövetelni. hanem azért, mert anélkül el sem lehet képzelni egy olyan tömegszállást, mint egy laktanya. De meg aztán, mi lenne, ha nem volna mindennek a helye pontosan előírva: minden örsön más és más rend alakulna ki, idegen csendőr nem találna semmit a megszokott helyén s minden örsön új „szabályzatot” kellene megtanulnia. Így a szemlélő akár útjében is megtalálhat mindent, amit akar, még akkor is, ha senki sincs otthon az örsön. Mi lenne riadó esetén, ha a csendőr nem találna meg mindent a maga helyén, hanem úgy kellene a felszerelési tárgyait a zürzavarban összekeresgélennie. A rend, ami elő van írva, hosszas tapasztalás és tanulmányozás eredménye, tehát a legegyszerűbb. És végül: a csendőrségnél a laktanyarendnek sokkal nagyobb jelentősége van, mint a csapatnál, mert a csendőrlaktanyába sokan bejárnak s különösen a katonaviselt emberek, altisztek, ugyancsak megbírálják, amit ott látnak. Követelje csak meg tehát szigorúan és válogatás nélkül mindenkitől a laktanyarend betartását s természetesen a nőskötöl is, mert a nőtlenek nem arra valók, hogy a nők után takarítsanak. Ha laktanya-

Bundagallér

férfi, női és gyermek kötött- és szövet-
árak. — Nappa bélelt bőrkesztyűk.
Kívánatra választási csomagot küldök.

ELITE

divat- és egyenruházati, felszerelési cikkek áruháza
(CÉGTULAJDONOS: ALMÁSI ISTVÁN)

Budapest, VI., Nagymező-utca 38.

Telefon: 214-83. — Postatak. csekksz.: 16.909.

WAFFENRAD

A modern és praktikus **STEYR WAFFENRAD**
kerékpárok a csendőrség részére legalkalmasabbak
Puch művek Rt. Budapest, VI., Lehel-u. 25.

Járőrszolgálatba vigyen magával Weiss Manfréd konzervet!

A konzervfajtákat, azok árait és megrendelési nyomtatványokat lásd „Csendőrségi Lapok” I. évi márc. 1., márc. 15., máj. 1. és nov. 1. számokban, illetve azok mellékleteiben.

Weiss Manfréd Első Magy. Konzerv és Ércárugyár Rt. Bpest, IX., Máriássy-u. 1.

rend helyreállítása végett szükséges, akkor a nőknek annyi-val korábban kell a laktanyába bemenniük, hogy a foglalkozás megkezdéséig az ágyukat és annak közvetlen környékét, valamint az ír- és ruhaszekrényüket rendbehozhassák.

Nagy-Alföld. Csak teljes névvel és rendfokozattal aláírt levelek adunk választ.

Nix dájcs. Idegen nyelvet magánúton, tanító nélkül nehéz elsajátítani. Nemcsak azért, mert az ember az önmaga haladását nem tudja ellenőrizni, hanem azért sem, mert a legfontosabbat, a helyes kiejtést az ember csak mástól tudja megtanulni. Eleinte elég heti két óra, de ha lehet, ne csoportos tanításon vegyen részt, hanem magánórákat vegyen, mert így sokkal jobban halad, mint csoportos tanításon, ahol az egész csoportnak a leggyengébbhez kell alkalmazkodnia s ahol a tanító egy-egy tanulóval nem foglalkozhatik annyira egyénileg, mint a magánórán. Legfőbb követelmény a szóbőség növelése: minden órára legalább tíz új szót okvetlenül meg kell tanulnia. A megtanult új szókat általában füzetbe, úgynevezett szószedetbe szokták írni úgy, hogy balfelől jön az idegen jó s jobbfelől pedig a magyar jelentése. Szószedetből azonban nehéz tanulni, mert az ember hajlamos arra, hogy csak az újabb leckékkel foglalkozzék s közben a régebbi leckék szavait elfelejti. Ehelyett inkább a következőket ajánljuk: vegyen néhány ív fehér kartonpapírt s vagdálja fel kb. 3 cm széles és 6 cm hosszú szeletekre. Mindenik kartonszeletre egy-egy szót írjon, az egyik oldalára magyarul, a másikra németül. A német szót húzza alá piros tintával, hogy feltűnjék. Most vegyen három közönséges szivarosdobozt. Az elsőre írja fel: „*Átismétlendő*”, a másodikra: „*Ismételt szók*” s a harmadikra pedig „*Úres lapok*”. A megtanult új szókat írja egy-egy külön kartonlapra, a kartonlapokat pedig egyszerűen dobálja be az 1. dobozba. Amikor ismételni akar, rázza össze a dobozban a kartonlapokat, markoljon belőlük s kezdje az azokon talált szavakat ismételni. Persze mindig csak a magyar oldalt szabad nézni, a németet csak akkor, ha nem bizonyos benne, hogy helyeset mondott. Azokat a szókat, amelyeknek a jelentését nem tudja azonnal és gondolkodás nélkül megmondani, tegye félre. Ezeket a félretett szókat újra és újra el kell ismételni, addig, amíg nem tudja egész könnyedén és — ismételjük — gondolkodás nélkül reáavágni a német jelentésüket. Amit elvett, annak a cédulát dobja bele a 2. dobozba. Ennek a rendszernek előnye, hogy segítségével az egész szókincsünket állandóan, tetszés szerint összekeverhetjük, hiánytalanul átismételhetjük, mert mindig annyi cédulát ismételhetünk, amennyire éppen reáérünk. A szókincs növelése mellett nagyon fontos a gyakorlat is, ezt azonban csak olyan helyen lehet alaposan megszerezni, ahol az ember állandóan azon a nyelven kényszerül beszélni, amelyet meg akar tanulni. Magyar ember idősebb korában általában nehezen tanul meg németül; igaz, hogy viszont a német is nehezen magyarul.

Bazilika. Nincs olyan szerv az országban, amely az összes sorsjegyakciókat nyilvántartaná, a Pénzüntézetí Köz-pont kizárólag az osztálysorsjáték ügyeit intézi. Kérésének tehát nem tehetünk eleget, annál kevésbé, mert nem írta meg még annak a pénzüntézetnek a címét sem, amelyik a sorsjegyet kibocsátotta. Ezek a régi sorsjegyek különben

szinte kivétel nélkül teljesen elértéktelenedtek, legtöbbnek egy levélbélyegénél is kisebb az értéke, kár törödni velük.

P. J. Hajmáskér. Köszönjük a figyelmeztetést, a számításba tényleg hiba csúszott. Mint láthatja, mai számunkban helyreigazítottuk.

44.444. A különválás jogilag nem jelent semmit, de még a bírói ítélettel kimondott válás esetén is változatlan marad az apai hatalom, beleegyező nyilatkozatot tehát tőle kell kérni. Egymagában az, hogy a szülők különváltak élnek, nem jelent a csendőr szempontjából semmi akadályt, ha egyébként a körülmények az arát illetőleg kifogástalanok.

72.392. Legokosabb lett volna a bútort értékesíteni, sőt talán még most is ez volna a leggazdaságosabb. Ezen a címen ugyanis soron kívül nősülési engedélyt nem kap, — ne is próbálkozzék ezzel — ha pedig esetleg a kintlakásra szolgálati úton az engedélyt megkapná, kérdés, hogy a külön háztartás berendezésével járó költségek arányban lesznek-e a bútortól értékeivel. Sorszáma elég magas, az engedélyre tehát még hosszabb ideig kell várnia. Nem sok értelmét látjuk annak, hogy háztartást rendezzen be magának. Ha azonban regaszodik a bútoraihoz, vagy csak nagyon csekély áron, túlságosan értéken alul tudná eladni, próbálja meg szolgálati úton a kintlakásra engedélyt kérni. Ha megkapja, akkor a lakbér illetékes lesz.

A. J., Aszód. Mindkettő hangzása szlávós. Az első azonban már régóta ismert magyar nemesi családok í veselik, a második pedig 1200 óta, tehát hosszú évszázadokon át egyik magyar község neve. Nem szükséges megváltoztatni egyiket sem.

Attila. Nem a csendőrségen mútót a dolog eddig sem, sokszor sürgettek az adatokat. Most már jön, nem kell semmit tennie.

Toborzott. 1. A jövő év nyarán szolgálati úton jelentkezék a csapatsténél. Lehet, hogy éppen akkor kiegészítés lesz s bár most még bizonytalan, hogy a kiegészítés hogyan s honnan történik, esetleg szerencsése lesz s bejut. Túlzott reményekre azonban ne ragadtassák magukat az érdekeltek, mert csak egész véletlen szerencse hozhat sikert. — **2.** Leszerelt karpaszományosok jogtalanul hordják az egyenruhát, ennek megfelelően kell velük szemben eljárni. Más eset, amikor a karpaszományos tényleges szolgálattal közben van rövidebb szabadságon, a levélben tárgyalt „ideiglenes szabadságolás” azonban egyértelmű a leszereléssel. — **3.** Választ a lexikon rovatban kap.

Magánindítvány. Válaszok: 1930—33. számunk 175. lekszikon, 1930—26. számunk 145. lekszikon, 1929—24. számunk 140. lekszikon, 1929—27. számunk 157. lekszikon, 1928—8. számunk 43. lekszikon, 1928—17. számunk 92. lekszikon és 1929—4. számunk 17. lekszikon-válaszában.

Kölni dóm. A Szut. 21. pontja szerint a csendőrséghez való belépéskor kell a 6 évre szóló kötelezőt kiállítani, a kötelező kezdete tehát a belépés napjától számít. Ön tehát folyó évi december 1-én (és nem 31-én) leszerelhet, illetve ezzel a nappal kell újabb egy évre kötelezőt kiállítania.

Rendkívüli őszi és téli vásárunk!

Cégünk fennállásának 63-ik évében is ragaszkodik régi tradícióhoz és a mai rendkívüli nehéz gazdasági viszonyok dacára mindent elkövet, hogy vevői a legjobb minőségű árukhoz juthassanak **legolcsóbban**, a **legkényelmesebb** üzleti feltételek mellett!

Férfi osztályunkban:

Kész öltönyök, felöltők, télikabátok, bundák, öltöny- és felöltő-szövetek, katonai és egyéb egyenruha szövetek nagy választékban.
Férfi fehérneműk, pulloverek, köztük mellények, fehérnemű anyagok méter száma.
Szállat műhelyünkben készítünk: öltönyöket, felöltőket, egyenruhákat, télikabátokat, bundákat stb.

WEISS GYULA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUHÁZA

Budapest, IV., Kossuth Lajos - utca 18. szám.

Női osztályunkban:

Kész női köpenyek, szörmebundák és kosztümök, kész női szövet és selyem délutáni és estélyi ruhák, pongyolák, blúzok aljak, pulloverek, kötött mellények, köpeny és ruhaszövetek, selymek és műselymek méterszáma, vaszonárak, -lapon, stb.
Menyasszonyi kelengyék, ágygarfíturák, kész női teherneműk, damaszt-árak

FENNÁLL 63 ÉVE
Telefon: 89-5-41

Szőnyegosztályunkban: Szőntakarók k szoba és tutezőnyvek rendkívül olcsó árban

KLISÉK:
RÉVÉSZ ÉS EHRlich
TELEFON: 37-6-444.

Szőnyegek, bútorok csendőrség részére előleg nélküli részletfizetésre

legolcsóbb áron.

Recamiék, sezlonok, sezlontakarók, ebédlő- és plüssö-nyegek, vasbútorok, paplanok stb.

Vidékre értesítésre megbízottat küldünk

Központi Lakásberendező Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5.

Telefon: 271-77.

Gyimes. 1. Nem tényleges, hanem beszámítható 15 évi szolgálat kell ahhoz, hogy az úgynevezett szanalási 40 százalékot a nyugdíjból vissza ne tartsák. Ha megvan a nyugdíjba beszámítható 15 éve (a háborús éveket kétszeresen számítva), akkor nem vonnak le tőle semmit. 2. A családi pótlékot a nyilvántartó gazdasági hivatal útján a belügyminiszter úrtól (VII/b. osztály) kell kérni, megkapja. Az özvegy és az árvák azonban állami ellátásra nem tarthatnak igényt. 3. A várakozási illetményekkel szabad-szolgálat lényegileg az ideiglenes nyugállományának felel meg, akinek tehát a nyugdíjkepeszsége szolgálati időben nincs meg, csak végkielégítést kaphat, ha 4 évi, 6 hónapi és 1 napi beszámítható szolgálati ideje megvan. 4. Ugyanazt.

Egyházi adó. A kérdésben az illetékes fórumok álláspontja meglehetősen eltérő, azért itt csak a mi véleményünknek adhatunk kifejezést. Egyházi (hitfelekezeti) adó csak egyféle van; az egyházközség dolga, hogy az egyházi adó címén befolyó összeget hogyan osztja fel iskolára, kántorra, stb. — Iskolaadó címén tehát — nézetünk szerint — a hitfelekezeteknek nincs joguk az egyházi adón kívül még külön adót kivetni. Igaz ugyan, hogy a pénzügyminisztérium a felekezeti iskolákkal kapcsolatban az iskolaadókat külön kezeli, de ez csak állami adótechnikai kérdés, magára a lényegre nem döntő. Adjon be a kivetés ellen szolgálati úton fellebbezést és kérje a kérdés elvi eldöntését; fellebbezése a kultuszminisztériumhoz jut, amely a tábori püspökség véleményének kikérése után végső fokon dönt.

Irredenta 519. A szárnyparancsnok úr által már eldöntött kérdéshez nem szólnatunk hozzá. Különben szinte nincsen, hogy egy közzéadott egy időben 18 sertést tartson, hiszen ez kész sertéshizlalo üzem. Ez már olyan haszonra-dolgozás, ami az őrlaktanyák tekintélyét nem túlságosan emeli. Amellett pedig valóban idevág az a közmondás, hogy aki sokat markol, keveset fog. Igen népesnek kell lennie annak a közzéadottnak, amelyik 3—4 jó hizót levág s ha hozzá egyet-kettőt eladásra is — tartalekba — hizlal, akkor okosan is, csendőrhöz illően is folyik ott a gazdálkodás. De 18 hizó egy laktanyában, az egy kicsit sok.

157—44. Sajnos, itt semmi más nem segít, csak a türelmes várakozás. Oruljon, hogy egyebkent a szolgálati sorsa olyan kivételesen szépen alakult s a menyasszonynak sem kell nélkülöznie. Vannak esetek, amikor meg ezek a vigasztaló körülmények is hiányoznak s mégsem lehet soronkívüliségre még csak gondolni sem. Csendőrléány a menyasszonya, neki sokkal könnyebb lehet a várakozás, mint azoknak a leányoknak, akik előtt voltaképpen érthetetlen, hogy a menyasszonyságot miért kell évekkal meghosszabbítani, ha csendőr felesége akarnak lenni.

Dorogi őrs. 1. Jászberényben nem a 11., hanem a 29. h. gye. átomásozott, a 11. h. gye. állomáshelye Munkács es Ungvár volt. A 29-es irattár Budapesten, az északi-pesti népgondozó kirendeltségénél van, a levelében tárgyalt többi irattárak sorsa ismeretlen. Valószínűleg megszállott területeken veszték el.

Hadapród. Lehet, hogy a jövő év végén a csendőrségnél lesz gazdasági tisztai kiegészítés, de teljesen bizonytalan a mód. A vámrészeknek külön ilyen szervei nincsenek. Jövő nyár elején tessék újból érdeklődni, akkor talán többet mondhatunk.

Kéziratok.

Nagyalföld. Egyes gondolatok, közlésre nem alkalmasak, de másutt fel fogjuk használni.

P. F.-né, Ádánd. Kedves kis vers, de azért nem sikerült annyira, hogy közölhetnők. Honleányi érzelmei szepek és dicséretesek.

Cz. Ö. g. szds. Szeged. Tökéletesen egyetértünk abban, hogy összes gazdaságkezelési szabályzataink lényeges átdolgozásra s főként pedig egyszerűsítésre szorulnak. Gazdaságkezelési szolgálatunk túlméreteződésének azonban olyan természetes okai is vannak, amelyek még ma sem szüntek meg teljesen. Néhány évvel ezelőtt a pénz értékének hullámzása és ezzel kapcsolatban az illetmények folytonos változása és többfelé tagozódása, újabban pedig az évek óta folyó takarékosági intézkedések az elszámolás módzatait is befolyásolták, új kimutatásokat, összesítéseket, jegyzékeket, naplókat stb. tettek szükségessé, ami persze az irasbeli munka is munkálatlan növelte és komplikálta. Mindezek mellett az egész államszámveteli rendszerünk is meglehetősen komplikált. Mindaddig tehát, amíg a két alapok: az államszámvetel körülményes volta és az illetmények ingadozása meg nem szűnik, egyedül csak a csendőrségi gazdaságkezelési utasítások átdolgozásával nem érhetünk célt. Egy-két év múlva — a csendőrségen kívülálló okokból — megint odakomplikálódnék minden, ahol ma van. Helyi könnyítések mindenestre lehetségesek, de végleges megoldást csak az államszámvetelési helyzet stabilizálódása hozhat, mert hiszen a gazdaságkezelés annak a függvénye s nem pedig önálló, ön-célú szolgálati ág. Mindezek azonban magukba foglalják a testület minden tagjának s főképpen pedig a gazdasági hivataloknak azt a kötelezettségét, hogy a saját hatáskörük nyújtotta lehetőségeken belül mindent elkövessenek, hogy a gazdaságkezelési tennivalókat, ha csökkenteni nem tudják, ne is szaporítsák. Főképpen az egyéb szolgálattal amúgyis túltöltött igénybevett őrsok igényeinek ebben a tekintetben messzemenő kiméletelet. A „Magyar Katonai Szemle” említett pályázatát mi is olvastuk, hasonló pályázatot azonban mi, sajnos, nem hirdethetünk, egyrészt, mert az lényegesen meghaladná a kereteket, amelyek között a mi pályázataink mozoghatnak, másrészt pedig, mert utasításaink átdolgozása és annak kezdeményezése a tanulmányi bizottság feladat-körébe tartozik.

Hires. Ugy értettük, hogy egészen más dolog az úgynevezett tollforgatás és más az írástudás. Hogy hasonlattal éljünk: aki sajátmagának egy kétszobás, földszintes házat felépít anélkül, hogy az mestersége lenne, feltétlenül ügyesebb ember annál, aki nem tudja megtenni, de azért még mindig nagyon messze van attól, hogy a parlamentet felépítse, mert az egyik csak ügyesség, a másik pedig már művészet.

Három csendőr. Végérvényesen és sürgősen tegye le a lantot.

R. M. cs., Gomba. Szép gondolatok, ügyesen kifejezve. Kisebb fogyatékoságain majd segíteni fogunk. Köszölk, levele azonban túlságosan cikornyás és felleküzös. Mi egyszerűbben tudja valaki kifejezni a gondolatait, annál szebb az írása.

Tisza. Szó sincs róla, ügyes kis lány volt az az Irmuska, de a történetet azért nem értjük. Semmiel sincs megindokolva, hogy miért szállotta meg a társaság minden tagját olyan egyszerre az elkeseredés? Nagy a gyanunk, hogy ebben az elfogyasztott bornak is szerepe volt. És aztán hogy értette azt, hogy ne sírjanak, mert jönnek a csendőrök? Miféle összefüggés volt a sírás és a csendőrök között? Az egész nagyon találós kérdésszerű. Nem közölhető.

Orgona. Az egyik nem nekünk való téma, de ettől étekintve, elég nagy is. A másik téma kitünő, kár volt úgy elnagyolni. Szép kis novellává lehetne kikerekíteni, a tolla — mint látjuk — megvan hozzá. Kivételesen visszaküldöttük a kéziratot s reáírtuk, hogyan gondoljuk az átdolgozást.

K. törm., Nagykáta. A tudósítást nem közölhetjük, mert az ünnepség lefolyását illetően elég szűkszavú, a főszolgabíró úr beszédét pedig kissé zavarosan adja vissza. Egyébként örömmel olvastuk a szép elismerést.

A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes tisztagyapjút használ fel; csak ő tudja, hogy a szövetben belüli milyen értékek vannak. A tartós minőséget tekintve árakban is csak az elsőokból minden közvetítő drámatásától mentesen, a posztógyártól közvetlen történő vásárlás nyújt igazi előnyöket. Posztógyárunk az adó szerződéses szállítója, mértékzabóságunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — ismerte el **okirattal elismerésben** részesült **állandó szerződéses** felelőse. Tekintse meg őrsére küldött mináinkat. Kívánságra más mintákat is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat adunk.

TRUNKHAHN

Posztógyár és Ruhagyár Rt. Magyarország katolai us kézb n levő egyetlen posztógyára. Budapest, I., Lenke-út 117. Őzember 1922 óta 300 munkással.

A holtak regimentje.

írta: RAKATS LAJOS. (8)

Feharsant a „rajta” és a század megrohanta a falut, amelyből fejvesztetten rohant ki a kevésszámú román őrség. Boltíves kapu alatt, amely a gránáttűz ellen biztos védelmet nyújtott, gyülekezett a század, majd szakaszonként előnyomulva, megszállotta a község keleti határán levő domboldalt.

A rajvonat elhelyezése után küldönc érkezett hozzám, hogy a százados úr hivat. A megjelölt irány felé siettem a községháza melletti cseréptetejű házba.

— Azonnal itt lesz a százados úr — jelentette az egyik telefonista, — a másik szobában van a szállása.

Benyitottam a szobába, az asztal körül egy feketeruhás öregember rakosgatott. Görnyedt alakján látszott, hogy nehéz fájdalmat cipel, a falon szentképek, az ablak mellett cifrán faragott vánkostornyokkal felépített ágy. Köszöntöttem, az öreg felém fordult:

— Balogh András vagyok — mondotta és egy tulipános szék felé mutatott —, tessék nyelvet foglalni, zászlós úr.

— Balogh András? — kérdeztem, — nincs magának egy Juliska nevű lánya is?

— Teccet ismerni? — ragadta meg kezemet az öreg és megvonaglott a szájaszéle. Csak volt.

— Csak volt? — döbentett meg engem a válasz. Én nem ismertem, de van valaki, aki sokat gondolt rá. Hova lett, mi történt vele?

Az öreg szaggatottan beszélt el a történetet. A végén már csak könnybe ázott szótöredékek szakadtak föl ziháló melléből. A román hadüzenet készületlenül találta őket. Kint voltak a mezőn egész nap, felesége és a leánya. Amikor hazaértek, a faluban idegen katonaságot találtak, románokat. El akartak menekülni, későn volt. Mind a hármukat elfogták és külön-külön őriztették. Két napig nem hallott leányáról semmit, harmadnapon azután hazaérkezett. De milyen állapotban. Szemei vöröstre duzzadtak a sok sírástól, s az örültek révedező tekintetével néztek körül. Szederjes ajkai, akármit is kérdeztek tőle, mindig csak azt hajtogatták, hogy nem éli túl azt a rettenetes szégyent.

A kaszárnyáról, ahova hurcolták, az átélte két éjszaka borzalmairól beszélt, összefüggés nélkül, a láz pirosságával az arcán, azután megcsókolta szüleit és elrohant.

— Drága kislányom, — sűrűn hullottak beszéd közben az összegröngyedt férfi szeméből a könnyek — mondtam néki, de nem hallgatott rám... ment... ment, nem jött vissza többé soha... Hej, hogy az Isten... — magasba emelkedtek Balogh András ökölboszorított karjai s nehéz átok szavai pergették azokra, akik a leányát tönkretették.

— Egy hét múlva megtaláltuk azután szegény lelket, — szivárogtak az öreg síró szavai — nem volt már benne élet. Elemésztette magát, ott van a sírja a temető elején... az anyjával mellette... nem élte túl szegény... Hej, ha én még egyszer puskát emelhetnék... de már a sírba húz le ez a rossz láb... Kölönc rajtam az élet.

A megrázó történet hatása alatt állottam még akkor is, amikor Dinnyés százados megérkezett. Elbúcsúztam az öregtől és a zászlóaljparancsnokkal kimentünk az udvarra, ahol éppen a telefonisták a vonal kiépítéséhez indultak ki.

— A tégláégető felől erős román támadás van készülöben, — jelentette az egyik küldönc a századosnak, — a második század erős harcban áll.

— Végy magadhoz néhány embert — fordult felém a százados — és derítsd fel a terepet.

Tisztelegtem és sarkonfordultam, hogy visszamenjek a rajvonalba. Alig mentem százlépésnyit, mikor az egyik keresztelő utcából elém bukkant Marusán Péter a fél szakasszal.

— Zászlós úrnak alázatosan jelentem — tisztelgett Marusán — bevonultam. Helyünket a második század egy szakasza foglalta el.

— Rendben van — mondottam.

— Zászlós úr kérem, egy félórára elmehetnék? Be akarnak nézni a Baloghékhoz.

— Most nincs idő arra, — fordítottam el a tekintetemet a Marusán kérő pillantása elől, tartva attól, hogy leolvassa rólam a szomorú hírt — parancsot kaptam, azonnal járőrbe kell indulnunk. Marusán hangtalanul engedelmesskedett, csak arcán látszott egy keserű vonás.

Rajvonalba érve, Sándor főhadnagynak jelentettem a kapott parancsot. Marusán emberei közül Mersits Jánost és még tíz embert kiválasztva, megindultunk a rajvonat előtti terepen. A szemben levő hegyhát fenyveséből elég sűrűn pattogtak reánk a lövések. Hanem Marusán ismét elemében volt. Jóformán minden bokrot ismert a környéken, vezetésével egy vízmóráson keresztül a román rajvonat oldalába férköztünk. A fenyvesek közül gyenge fénnel szűrődött át a kelő hold fénye, néhány felhő borongott a csillagos égen és csak a puskák időnkénti ropogása zavarta meg az éjszakai csendet. Az ágyúk hallgattak.

— Néhány figyelőt kell kiküldeni, — mondotta Marusán, — csak egyes emberek közelíthetik meg a románokat, nagyon jól idelátnak a tetőről s a hold is kél.

Mersits Jánost az erdő széle felé küldöttem, magunk pedig az erősödő holdfény mellett hangtalanul lapultunk meg a vízmóráson. A várakozás izgalmas percei után néhány magányos puskalövés, egy élesebb ropogás, azután csend. Jóformán úgy zuhant közénk Mersits és jelentette, hogy az erdő szegélyétől, mintegy harminc lépésnyire sok románt lá-

Magyar csendőr magyar gyártmányú Márta cipópasztát vegyen!

REFORM

Ruházati Rt. Budapest, VI., Vilmos császár-út 5.

Kész női, férfi és gyermekkabátok, öltönyök, női ruhák, fehérneműek, szövet, selyem, bélés- és divatúru, ágy- és asztalnemű, paplanok, takarók, szőnyeg, kötött- és szövöttúru.

Vidéki rendeléseket aznap e. intézünk! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen árjegyzéket!

tott, akik a holdfénynél észrevették, amint a fák közt előreküszözt és löttek rá.

— A régi rajvonalba lesznek, — fordult felém Marusán, — a zászlóalj által még a hadüzenet előtt ázott lövészárokbán.

Könnyű volt ezekután a románok állását levázolnom. Visszacúsztunk a rajvonalba. Akkorra már kiépült a század vonaláig a telefonvonal. Jelentésem után a zászlóaljparancsnok mind a négy századnak parancsot adott a támadásra. Percegett a telefon, jelentkeztek a századparancsnokok. Néhány pernyi izgalmas készülődés és a tégláégető körüli völgyből felhangzott a „rajta.”

Előbb az első század, utána a másik, végül az egész völgy és a szomszédos hegylanc dübörgött, falai komoran visszhangzották az elnyújtott csatakiáltást és a fegyverropogást.

Talán félóráig tartott a harcizaj, azután újra csend. A mieink voltak fenn a tetőn, a románok sebes iramban menekültek át az ojtózi völgy mentén kanyargó szerpentin tövéből kiemelkedő második hegyhátra. Az éj sötétjében átszűrődő holdvilágnál csak a fenyők között imbolygó sziluettjeik jelezték a távolból, hogy merre járnak. A fegyvertűz elhallgatott, a sötétségben felesleges löszerpazarlásnak látszott a további tüzelés.

A negyedik század megszállotta a tető élvonalát, a többi századok előnyomulóban voltak az országúton. A holdvilágnál a románok észrevették őket és erős puskatűzet zúdítottak az oszlopban menetelőkre. Pillanatok alatt szétugrottak a századok, nem volt tanácsos tovább az előnyomulás, hatalmas túlerővel állottunk szemben.

A reggel beigazolta feltevésünket. Az országút mentén, az ojtózi völgy határhegylancán, az útkaparóház és az Erzsébet királyné-emlék előtt húzódó lövészárokból ugyancsak szaporán küldözgették reánk a románok a hajnali köszöntőt. Különösen az útkaparóház mellett elhelyezett román aknavető bombázott minket eredményesen.

Sándor főhadnagy százada előretolt állásban a tégláégető előtti vízmosásban foglalt állást, az ő balszárnyán egy fél századdal én kerültem a legexponáltabb helyre. Kidöntött fenyőfák törzse mögött lapulva, félkörben húzódott az állásunk és kinn voltunk az erdő szélén, úgy, hogy a románok teljesen ideláttak. Egész délelőttön át szakadatlanul ropogott a puska a rajvonalba. De nem a golyóktól szenvedtünk nagyobb veszteséget, hanem az aknavető, amely úgy látszik, a mi állásunkat szemelte ki célpontul. Amikor a hatodik embert is már sebesülten kellett visszavinni az állásból, küldönc útján előbb a századtól, majd a zászlóaljtól segítséget és löszert kértem.

— Segítség nincs, az ember nálunk is kevés, löszer a tégláégető mögött van, — érkezett vissza a rövid, de érthető válasz. Nem volt könnyű a löszer ideszállítás, mert az erdőséltől ötven méternyire lehettünk és ezen a terepen mozgókat eddig még mindig leterítették a román golyók.

Marusánt küldöttem el két emberrel, hogy néhány rakasz töltényt hozzanak fel az állásba.

— Marusán, — mondtam, — néhány nap mulva úgy is pihenőbe kerülünk, addig ne menjen Baloghékhoz. Azután majd... — nem tudtam folytatni, elfordultam, a torkom összeszorult. Nem akartam, nem mertem neki megmondani az igazat, gondoltam, ha majd előrébb nyomulunk. Magamon éreztem szemrehányó tekintetét, arca kemény és komor volt, tisztelgett és megfordult.

Eltelt egy félóra, majd a második. Marusán nem jött. Szerencsére Sándor főhadnagytól kaptunk egy rakasz töltényt és így löszerben nem volt hiány. Fák között csuszálva egy kis futóárkot hevenyészünk az erdősélig és így ebédet, kenyeret, füstölthúst és egy üstben bort hoztunk fel az állásba. A zászlóaljparancsnok dupla porcióval jutalmazta meg a fél századot, a borból meg különösen bőven jutott. Savanyú homoki karcos volt a bor, hanem nekünk jobban esett, mintha tokaji asszú lett volna.

Állandóan az aknavetőt figyeltem az embereimmel, mert elhatároztam, hogy a sötétség beálltával vissza fogom adni a kapott kölcsönt. Pontosan láttuk, hogy az útkaparóházak széléből, egy bokor mögül hujjognak át a bombák hozzánk. Már egészen megszoktuk a levegőben kalimpáló lö-

vedékeket, csak az erős detonációja volt kellemetlen a fülnek és sok port és égett füstöt nyeltünk miatta.

Délután kettő felé járhatott az idő, amikor Marusán a két emberrel bevonult. Négy rakasz töltényt hoztak, egyenkint csuszatták be a futóárkon át a kidölt fenyőtörzsek mögé.

Láttam, hogy a Marusán arca halottfehér, beesett. Félig nyilt szájjában összeszorított fogainak ropogását véltem hallani, arcvonásai dultak, szeme vadul forog, parancsszava ideges, hörgésszerű. Mindent megértettem. Magamhoz hívtam és hússal és borral kínáltam meg. Marusán az ételhez nem nyult, ellenben a kulacsot fenéki kiitta. — Tudtam, hogy a berecki temetőben járt.

A délután kölcsönös puskázással telt el. Alig szürkült az este, küldönc érkezett a zászlóaljparancsnoktól s vázlatot kért az előttem levő ellenség állásáról. Jegyzőkönyvem lapjára levázoltam az előttem levő hegyhát rajvonala, annyit, amennyit láttam, külön megjelölve, hogy a lövöldözésből a rajvonalt további részét merre sejtem.

(Folytatjuk.)

Megjejtés.

F. évi 20. számunkban közölt keresztretjvény megjejtése.

Vízszintes sorok: 1. Károly csapatkereszt, 17. Irónia, 18. Ideges, 19. Er, 20. Si, 21. Sok, 22. Trikolor, 24. C, C, C, C., 25. Ena, 26. Eddig, 27. Nemesség, 28. Er, 29. Eta, 30. Im, 31. Teil, 33. Üteg, 36. Eg, 36/a. Zöf (föz), 38. Ovo, 39. Sün, 40. Arz, 41. Óvári, 43. Réz, 45. Tz, 46. Dede, 47. Lel, 48. Szor, 50. Rí, 51. Eletet, 53. Er, 54. Szaporán, 56. Erő, 57. Nm (Nem), 58. Méret, 59. OTE, 60. Ss, 61. Hajó, 63. Es, 64. Bú, 65. Gitár, 67. Téma, 69. Emez, 71. Tele, 72. Ker, 73. Eget, 74. Lak, 75. Gesa, 76. Lakat.

Függőleges sorok: 1. Kiszüst, 2. Áron, 3. Róka, 4. Ón, 5. Liter, 6. Yard, 7. Sikit, 8. Adogatólemez, 9. Pel (lep), 10. Agonizál, 11. Teremőr, 12. Ks (sk), 13. Recsegropog, 14. Ercsi, 15. Zs, 16. Tin, 23. Idegzet, 24. Cet, 24/a. Céloz, 28. Eg, 32. Kohinor, 34. Tüzérség, 35. En, 36. Erdemjel, 37. Fisztula, 40. Aetna, 42. Verés, 44. Erotika, 46. De, 49. Za (az), 50. Rá (ár), 52. Lő, 54. Sebes, 55. Retek, 56. Este, 61. Hat, 62. Óma, 66. Ára, 68. Me, 70. Ek (ke), 71. Te.

Beérkezett 157 megjejtés. Hibátlanul fejtették meg: Bagi József th. (Rákoscsuba), Balaton József tórm. (Szeged), Baranyi István th. (Szeged), Barna János II. csendőr (Zsadány), Bárány István th. (Debrecen), Bártfai András tórm. (Szombathely), Behne György tórm. (Monor), Czivok Sándor tórm. (Németbóly), Császár Antal tórm. (Lepsény), Dabóczy László tórm. (Debrecen), Dani József őrm. (Baglyasalja), Farkas István tórm. (Fertőrákos), Gábor Lajos th. (Szombathely), Gál Ferenc I. tórm. (Felsőszentiván), Hadnagy István cs. (Békéscsaba), Hamza Gábor tórm. (Debrecen), Házi Pál th. (Budapest), Horváth Sándor th. (Budapest), Illés Dániel őrm. (Vámosgyörk), Imrei József őrm. (Szombathely), Jankó Imre th. (Szentes), János Márton gth. (Budapest), Kéki Lajos th. (Székesfehérvár), Kisbalázs Béla cs. (Káranckeszzi), Kormos Imre őrm. (Csánápalota), Kovács Ferenc II. cs. (Lakihegy), Kovács Lajos V. tórm. (Mozsgó), Kőszegi István tórm. (Debrecen), Kun Jenő th. (Debrecen), Madarász Péter cs. (Maglód), Menyhárt István th. (Szombathely), Molnár Bertalan tórm. (Debrecen), Molnár János th. (Keszthely), Nagy Kálmán

Kérje szabómesterétől a

SCHWARCZ LAJOS cég

BUDAPEST, IV., DEÁK FERENC-UTCA 15.

**amerikai rendszerű
mintagyűjteményét.**

A csendőrség tagjainak legolcsóbb bevásárlási forrása és a szabómester útján eszközölt megrendelést előnyös feltétel mellett eszközöljük. Úgy polgári, mint egyenruházati szövetek, valamint az összes csendőrségi felszerelési cikkek óriási választékban kaphatók.

...ényszerből 18 kisiparos ól átvett prima háló, obédliók, úriszobák
BÚTORTERMELŐ ÉS
ÉRTÉKESÍTŐ RT. Dohány-u. 27. és 31.

törm. (Mosonszolnok), Németh József cs. (Nyáregyháza), Nyisztor József th. (Székesfehérvár), Orbán József I. törm. (Ostffyasszonyfa), Orbán Lajos II. th. (Baksa), Papp György cs. (Acsád), Pethő József th. (Szentes), Polgár István örm. (Férförákos), Papodi Antal törm. (Orgovány), Szende Albert törm. (Szálka), Takács Ferenc th. (Csurgó), Tolvaj András örm. (Nógrádverőce), Tóth Géza törm. (To-

rony), Tóth Gyula törm. (Baksa), Tóth Imre II. th. (Baltavár), Tóthpéli József th. (Budapest), Tölgyes Ferenc örm. (Devecser), Vasi Ferenc törm. (Dorog), Virág András cs. (Rákócziúfalva), Aláírás nélkül (Miskolc).

A szerkesztőségben megejtett sorsolás során az asztali cigaretta- és hamutartót Horváth Sándor tiszthelyettes (Budapest, 8. nyomozó osztály) nyerte meg. Elküldtük.

Távolsági kimutatás.

(Pályázat.)

A községek és tereptárgyak megnevezése	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	Leportyázásra szükséges idő pihenővel együtt	
	Ácsva	Ujfehértó	Máriavölgy	Rézbánya	12-es vasúti órház	Zombrád	Útkaparóház	Új tanya	Fakert	Seprős	Borossebes	Fekete major		
k i l o m é t e r													óra	perc
1 Marót	7:2	4:3	4	2	1:8	0:5	3:2	4:1	2:3	3:4	2:2	1:3		
2 Fekete major	6:4	6:3	5:4	4:3	2:1	1:2	2:3	4:7	6:1	3:2	5:1			
3 Borossebes	5:7	7:5	6:1	1:6	2:3	4:2	2:1	7:3	5:2	2:1			1 30	
4 Seprős	4	4:2	5:3	2:6	1	2:8	7:9	4:3	5:6					
5 Fakert	6	8:2	5:6	4:1	3:2	9:1	8:2	6:5						
6 Új tanya	3	4:3	3:7	8:2	5:4	6:2	1:3							
7 Útkaparóház	5	5:4	4:3	7:8	9:1	5:2								
8 Zombrád	8	4:3	5:6	7:8	4:6								30	
9 12-es vasúti órház	7:5	5:6	4:6	2:1										
10 Rézbánya	6:2	4:6	4:3											
11 Máriavölgy	2	3:7												
12 Ujfehértó	1:3													

A fenti távolsági kimutatás alapján össze kell állítani egy 29 órás órjáratot a Szut. 245. pont 1. és 2. bekezdéseiben foglaltak figyelembevételével.

—o—

Megfejtést csak a csendőrség legénységi egyéneitől fogadunk el. A helyes megfejtők között egy csendőrségi tárgyú eredeti rajzot fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő:

december 1. Az eredményt a december 15-i számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

Bútor leghosszabb részletre

legolcsóbban, legnagyobb választékban **NEMZETI BÚTORHÁZNÁL**
Dohány-utca 39. és 46. szám (Klauzál-utca sarok)

BÚTOR

tartós, modern kivitelben, kényelmes részletfizetésre kapható:

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Ha írógépet vásárol, javíttat, vagy cserél, keressen fel bennünket!

REMINGTON

Írógép Részvénytársaság, Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.